

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

2013 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI VE BU PROGRAMIN
UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Derya HAMARAT

Balıkesir,2017

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

2013 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI VE BU PROGRAMIN
UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Derya HAMARAT

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Nihat UYANGÖR

Balıkesir, 2017

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ONAYI

Enstitümüzün **Eğitim Programları Ve Öğretim Anabilim Dalı**'nda **201212509009** numaralı **Derya HAMARAT** 'ın hazırladığı “ **2013 Okul Öncesi Eğitim Programı Ve Bu Programın Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi**” konulu **Yüksek Lisans** tezi ile ilgili **Tez Savunma Sınavı**, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca **03.11.2017** tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına **Oy Birliği** ile karar verilmiştir.

Başkan

Doç. Dr. Kemal Oğuz ER

Üye (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Nihat UYANGÖR

Üye

Yrd. Doç. Dr. İbrahim TUNCEL

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylım.

17.11.2017

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Halil İbrahim SAĞIN
Müdür

ÖNSÖZ

Okul Öncesi Eğitim dönemi, 0-6 yaş arasındaki gelişimini kapsayan dönemdir. Bu dönem çocuğun temel bilgi ve becerileri kazanması, kişilik gelişiminin oluşması açısından yaşam içerisindeki en kritik süreçlerden biridir.

Okul Öncesi Eğitim programları, Okul Öncesi Eğitimin kalitesini arttıran en önemli unsurlar arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Okul Öncesi Eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin okul öncesi programları uygulama düzeyleri elde edilen başarıyla doğru orantılıdır. Okul Öncesi Eğitimin amaçlarının gerçekleşmesi iyi yapılandırılmış eğitim programları ve bunların uygulayıcısı olan öğretmenlerin programları algılama ve uygulama düzeylerini en üst seviyeye çıkarmakla mümkün olabilir.

Bu noktadan hareketle hazırlanan tez, 2013 yılında yayınlanan Okul Öncesi Eğitim programı hakkında öğretmenlerin programa ve programın uygulanmasına ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yapılan çalışma sürecinde birçok kişinin desteği ve yardımı olmuştur. Yüksek Lisans eğitimim ve tez hazırlama sürecimin her aşamasında anlayışını, sabrını, desteğini ve yardımlarını esirgemeyen, bilgi ve tecrübeleriyle bana daima yol gösteren danışmanım Yrd. Doç. Dr. Nihat UYANGÖR'e teşekkürü bir borç bilirim.

Bu süreçte görüş ve önerilerinden yararlandığım, ihtiyaç duyduğum her konuda bana yardımcı olan Doç. Dr. Ali Rıza TERZİ'ye, Doç. Dr. Erdoğan Tezci'ye, Doç. Dr. Kemal Oğuz Er'e ve Doç. Dr. Sonnur İŞİTAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Tez yazma sürecimin tüm bölümlerinde olduğu gibi özellikle veri toplama sürecinde yardımlarıyla bana destek olan Yeliz DEMİR'e, örnekleme oluşturan Balıkesir'de bulunan okul öncesi eğitim veren kurum yöneticilerine ve değerli meslektaşlarım okul öncesi öğretmenlerine katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Tüm çalışmalarım sırasında maddi ve manevi en büyük desteği bana gösteren en değerlilerim olan başta babam Metin KAHVECİ'ye, annem Nejla KAHVECİ'ye, kardeşlerim Elif ve Esmâ KAHVECİ'ye, manevi kız kardeşlerim Cansu İkbâl AYTAÇ'a, Hafize KARAŞAHİN'e, Esra RENÇPEROĞLU'na, ikinci ailem olan HAMARAT ailesine ve hayatıma girdiği günden beri bana olan sevgisini ve inancını hiçbir zaman üzerimden eksik etmeyen, bir ömrü birlikte yürümeye söz verdiğim fedakâr, sabırlı, hoşgörülü yol arkadaşım, sevgili eşim Ertaylan HAMARAT'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. İyi ki hayatımdasınız...

Derya HAMARAT, 2017

ÖZET

2013 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI VE BU PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

HAMARAT, Derya

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Nihat UYANGÖR

2017, 137 Sayfa

Bu araştırmanın amacı okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin okul öncesi eğitim programına ilişkin görüşlerini saptamaktır. Araştırma genel tarama modeli olarak çalışılmıştır. Balıkesir il merkezinde bulunan 165 okul öncesi öğretmenine ait veriler 3 bölümden oluşan anket formu ile elde edilmiştir. Anket araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Araştırmanın birinci bölümünde araştırmanın amacı, problem ve alt problemler, araştırmanın önemi, sayıltılar ve sınırlılıklar yer almaktadır. Araştırmanın ikinci bölümünde ilgili literatür çalışmaları bulunmaktadır. Üçüncü bölümde yer alan verilerin analizinde “SPSS 17.0 for Windows” paket programı kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 alınmıştır. Veri analizinde t-testi, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Araştırmanın dördüncü bölümünde analiz sonucu elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmektedir. Öğretmenlerin cinsiyet, medeni durum, çalıştıkları kurum, yaş, çalıştıkları yaş grubu ve kıdem yılına göre verdikleri yanıtlar arasında bazı maddelerde anlamlı farklar ortaya çıkmış ve fark çıkan maddeler ayrı analiz edilerek farkın kimin lehine olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne ve hizmet içi eğitim alıp almama durumlarına göre verdikleri yanıtlar arasında anlamlı fark bulunmamaktadır.

Araştırmanın beşinci bölümü olan sonuçlara göre programda yer alan kazanım ve göstergelerin açık, net ve anlaşılır olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte okullardaki fiziksel ortamların uygulama için uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan hizmetiçi eğitimlerin ve öğretmenlerin mezun oldukları okulların öğretmenlerin görüşlerini etkilemediği sonuçları elde edilmiştir. Yapılan çalışmaya göre okul öncesi eğitim programının esnek, işlevsel ve öğrenci merkezli olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Eğitim Programı, Okul Öncesi Eğitim Programı

ABSTRACT

THE REVIEW OF 2013 PRESCHOOL EDUCATION PROGRAM AND TEACHERS' OPINIONS ABOUT ITS IMPLEMENTATION

HAMARAT, Derya

M. Sc. Thesis, Department of Educational Sciences

Advisor: Yrd. Doç. Dr. Nihat UYANGÖR

2017, 137 pages

The aim of this research is to determine the perception of preschool teachers who work in preschool education institutions about preschool education programs. In the research, the survey model is used. All data were collected from 165 preschool teachers who work in Balıkesir via questionnaire which have three parts. The questionnaire was developed by the researcher.

In the first part of the research, the aim of research, problems and sub-problems, the importance of research, premises and limitations are stated. Literature reviews takes place in the second part of the research. "SPSS 17.0 for Windows" packaged software was used to analyse the data in the third part. T-tests, Mann Whitney U and Kruskal Wallis test were used for the analysis. Findings obtained through analysis and interpretations are located in the fourth part. Significant difference occurred in some items in terms of teachers' answers according to their gender, marital status, their work place, age, age group they work with and year of seniority and differential items were analysed separately in order identify the difference that who were on behalf. There was any significant difference in teachers' answers in terms of the type

of school teachers graduated from and the condition whether the teachers got in-service training or not.

According to results located in the fifth part of the research, it was determined that educational attainments and indicators in the program are clear and understandable. However, it was reached that physical environments of schools are not appropriate for the implementation of the program. It was obtained that in-service trainings and schools that teachers graduated from does not affect teachers' opinions. According to results of this research, 2013 Preschool Education Program is flexible, functional and student-centred.

Key words: Preschool education, Education Program, Preschool Education Program

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar	x
1. GİRİŞ	1
1. 1. Araştırmanın Amacı	4
1. 2. Problem	5
1. 2. 1. Alt Problemler	5
1. 3. Araştırmanın Önemi	5
1. 4. Araştırmanın Sayıltıları	6
1. 5. Araştırmanın Sınırlılıkları	7
2. İLGİLİ ALANYAZIN	8
2. 1. Kuramsal Çerçeve	8
2. 1. 1. Okul Öncesi Eğitim	8
2. 1. 2. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları	11
2. 1. 3. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri	12
2. 1. 4. Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim	14
2. 1. 5. Türkiye’de Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programları	16
2. 1. 5. 1. 2002 Okul Öncesi Eğitim Programı Ve Özellikleri	17
2. 1. 5. 2. 2006 Okul Öncesi Eğitim Programı Ve Özellikleri	21
2. 1. 5. 3. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı Ve Özellikleri	25
2. 1. 5. 3. 1. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programına Göre Okul Öncesi Eğitimin Planlanması Ve Uygulanması	27
2. 1. 5. 3. 1. 1. Okul Öncesi Eğitim Ortamı Ve Öğrenme Merkezleri	27
2. 1. 5. 3. 1. 2. Etkinlik Çeşitleri Ve Açıklamaları	30
2. 1. 5. 3. 1. 3. Aylık Eğitim Planı	31
2. 1. 5. 3. 1. 4. Günlük Eğitim Akışı	31
2. 2. İlgili Araştırmalar	34

	Sayfa
3. YÖNTEM	44
3. 1. Araştırmanın Modeli	44
3. 2. Evren Ve Örneklem	44
3. 3. Veri Toplama Aracı	45
3. 3. 1. Veri Toplama Aracının Hazırlanması	45
3. 3. 2. Veri Toplama Aracının Uygulanması	48
3. 4. Verilerin Analizi	48
4. BULGULAR VE YORUMLAR	49
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	115
5. 1. Sonuçlar	115
5. 2. Öneriler	123
5. 2. 1. Araştırma Sonucuna Yönelik Öneriler	123
5. 2. 2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	123
KAYNAKÇA	125
EKLER	131

TABLULAR

	Sayfa
Tablo 1. 2002, 2006 Ve 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı Özellikleri	32
Tablo 2. Anketin Cronbach Alfa Katsayıları	46
Tablo 3. Anket Maddelerinin Madde Toplam Korelasyonları Ve Üst %27, Alt %27 Puanları Arasındaki İlişkisiz T Testi Sonuçları	47
Tablo 4. Cinsiyet ve Medeni Durum	49
Tablo 5. En Son Mezun Olunan Okul	49
Tablo 6. Yaş Durumu	49
Tablo 7. Mesleki Kıdem	50
Tablo 8. Çalıştıkları Kurumlar	50
Tablo 9. Çalıştıkları Yaş Grubu	50
Tablo 10. Eğitim Alma Durumu	51
Tablo 11. Programın Öğelerine Yönelik Olarak Katılımcıların Anket Maddelerine Verdikleri Yanıtlar	52
Tablo 12. Öğretmenlerin Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplara Ait Tanımlayıcı İstatistikler	56
Tablo 13. Öğretmenlerin İfadelere Verdikleri Yanıtlar Normallik Gösterme Durumu	58
Tablo 14: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Cinsiyet Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	59

Tablo 15: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Medeni Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	63
Tablo 16: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Mezun Oldukları Okullara Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	68
Tablo 17: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Çalıştıkları Kurumlara Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	73
Tablo 18: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Eğitim Alma Durumuna Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	78
Tablo 19: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Yaş Gruplarına Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	83
Tablo 20: Fark Çıkan Maddelerin Katılımcıların Gruplarına Göre Analizi	90
Tablo 21: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Mesleki Kıdeme Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	97
Tablo 22: Fark Çıkan Maddelerin Katılımcıların Gruplarına Göre Analizi	104
Tablo 23: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Çalıştıkları Yaş Gruplarının Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	106
Tablo 24: Fark Çıkan Maddelerin Katılımcıların Gruplarına Göre Analizi	114

1. GİRİŞ

Eğitim programı kavramı, “bir çalışma alanında sertifika ya da diploma alabilmek için sistematik olarak sıralanması gereken dersler ya da konulardan oluşan bir liste” olarak ele alınmaktadır (Good, 1973; Akt. Demirel, 2007). Caswell ve Campbell (1935) tarafından “oğretmenlerin yol göstericiliğinde oğrencilerin kazandıkları deneyimlerin bütünü”; Doll (1986) ise eğitim programını “okul sorumluluğunda oğrencilerin değerlerinin, tutumlarının, davranışlarının değiştirilmesini, becerilerinin geliştirilmesini, bilgi ve anlayış kazanmalarını sağlayan içerik ve süreç” olarak ele almıştır. Walker (2003; 5) da eğitim programını “ okullarda oğretme ve oğrenme için içerik ve amaçların sıralanmasının özel bir yolu” olarak tanımlamıştır (Demirel, 2007; 5).

Eğitim hayat boyu süren bir süreçtir. Bu süreç içinde planlanmış etkinliklerin önemi büyüktür. Büyükkaragöz (1997), bir eğitim programının faydalarını eğitim etkinliklerine yol göstermesi, aynı eğitim kademesindeki okullarda eğitimin aynı amaçlar doğrultusunda ve aynı yönde gerçekleşmesini sağlamak, eğitimde niteliği arttırma ve çalışma hayatına yeni başlayan oğretmenlere önderlik etme olarak belirtmiştir. Eğitim programları, toplumun görüş ve beklentilerine uygun olarak düzenlenmelidir. Çünkü eğitim kurumları toplumu meydana getiren bireylere, aynı zamanda o toplumun değerlerini ve ideallerini kazandırmakla yükümlüdür. Bunun için de eğitim programlarında yer verilen ders ve etkinlikler, toplumun kabul ettiği temel değerler ve ilkeler ışığında düzenlenmelidir. Programların hazırlanması kadar uygulanma sürecinin de önemli olduğu düşünüldüğünde eğitim programının, uygulayanlara kılavuz olacak nitelikte düzenlenmesi gereklidir. Çünkü hazırlanmış en nitelikli eğitim programı bile yetersiz ve kötü bir uygulayıcı ile verimliliğini kaybeder ve etkili olamaz. Bunun için de programların başarıyla uygulanabilmesi

için öğretmenlere gerekli olan rehberlik hizmetleri sağlanmalıdır (Büyükkaragöz, 1997).

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu ilk günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen sıfır-altı yaş arasındaki dönemini içine alan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında çok önemli bir yere sahip olan; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal-bilişsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, bu doğrultuda kişiliğinin oluştuğu “erken çocukluk dönemi” diye de adlandırılan gelişim ve eğitim süreci olarak tanımlanabilir (Aral, Kandır ve Can Yaşar, 2002; 15). Okul öncesi eğitimin amaçlarının gerçekleştirilebilmesi, iyi hazırlanmış eğitim programları ile olabilir. Yaşamın ilk yıllarında kazanılan davranışların kalıcı etkileri olması nedeni ile okul öncesi eğitim oldukça önem kazanmaktadır. İlk öğrenilen şeylerin iyi, güzel ve doğru şeyler olması hem çocuk hem de toplum için büyük önem taşımaktadır (Düşek, 2008; 2).

Okul öncesi dönemde eğitimin amacı, çocuğa tüm gelişim alanlarında destek sağlamak, çocuğu bir sonraki eğitim kademesine hazırlamak ve çocuğun kendini ifade edebilen, yaratıcı yönlerini ve becerilerini ortaya çıkarabilen, sosyal bir kişi olarak yetişmesini sağlamaktır (MEB, 2006; Zembat, 1999). Çocuğun eğitiminin iyi olması için, yapılacak çalışmaların belli amaçlar doğrultusunda düzenlenmesi gerekir. Bunun için de eğitim, belli bir program dâhilinde gerçekleştirilmelidir (Zembat, 1999).

Hayat boyu öğrenme sürecinde, bireyin öğrenmeyi öğrenebilme yeteneğinin kazandırılması hayatının ilk dönemlerinde oluşması gereken bir beceri olarak ele alınır. Bu durum okul öncesi eğitim döneminin önemi daha da artmaktadır. Okul öncesi dönemde okul öncesi eğitim kurumlarından hizmet alan çocukların, bu kurumlardan en iyi şekilde yararlanabilmesi ve öğretimin istenilen düzeyde olabilmesi, eğitim programının iyi bilinmesine ve uygulanmasına bağlıdır.

Okulöncesi kurumlarda uygulanan eğitim programları, okul-aile ve çocuk üçgeninde gerçekleştirilen tüm yaşantıları kapsamaktadır. Bu noktada önemli olan; okulun belirlediği hedeflere ulaşabildiği, çocuğun eğitim gereksinimlerini karşılayabildiği ve

ailenin beklentilerine karşılık bulabildiği eğitim programlarının hazırlanabilmesi ve uygulanabilmesidir. Bu da kaliteli eğitim programları ile sağlanabilir (Temel vd. 2005; 11).

Günümüz şartları içerisinde okul öncesi dönemdeki çocukların değişen ihtiyaçları, ailede annenin de çalışmaya başlaması, okul öncesi eğitime ve bu bağlamda etkili bir eğitim programına olan ihtiyacı artırmaktadır (Saracho ve Spodek, 2003; 175-183).

Bir okul öncesi eğitim programıyla kazandırılacak davranışlar çocuğun kendini bütün yönleriyle keşfetmesini, çocuğun başkalarıyla arkadaşlık kurmasını, işbirliği yapabilme becerisini, başka bir ifadeyle sosyalleşmesini; kendi değerlerini ve diğer kültürlerin özelliklerinin fark etmesini; dil, müzik, hareket, dans, resim yoluyla etkili iletişim kurmasını sağlayabilmeli; fiziksel becerileri, çok yönlü düşünme ve etkili sorun çözme becerilerini; estetik ve yaratıcılık becerilerini geliştirebilmelidir (Senemoğlu, 1994; 21).

Hendrick (1991), okul öncesi eğitim programını çocukların yeteneklerini artırmaya yardım etmek için öğretmenler tarafından oluşturulan etkinlikler ve yaşantıların tasarlanması olarak tanımlamakta ve onlar için hazırlanmış bir programın, anaokulunda geçirdikleri zaman içinde meydana gelen her şeyi kapsadığını belirtmektedir (Güler, 2003; 15).

Çocuğun en iyi şekilde eğitilebilmesi için yapılacak çalışmalar belli bir amaç ve ilkeler doğrultusunda düzenlenmelidir. Bu nedenle eğitimin belli bir program doğrultusunda gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında verilen eğitimin nitelikli olması ise uygulanan programın niteliği ile doğrudan ilişkilidir. Okul öncesi çocuklarına yönelik olarak gelişimsel bir eğitim programının nitelikli olması için program, çocukların yaşlarına uygun olarak planlanmalı ve onların gelişim düzeyleri, ilgileri ve gereksinimleri dikkate alınarak uygulanmalıdır. Gelişimsel açıdan tutarlı bir eğitim programı bu yaş çocuklarının fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel yönden gelişimlerini hedeflemeli ve çocukların bu gelişim alanlarında çok yönlü gelişimlerini sağlamaya çalışmalıdır (Bredenkamp, 1992; Akt. Güler, 2003; 54).

Okul öncesi dönem olarak belirlenen 0-6 yaş arasındaki çocuklar hızlı bir şekilde büyür, gelişir, ilgi ve ihtiyaçları değişir. Bu yaştaki çocukların gelişimini, büyümesini ve öğrenmesini destekleyecek eğitim programları oldukça önemlidir (Albrecht ve Miller, 2004; 27-30).

Program, içinde bulunulan çevreye, çocuğun kişisel gelişim özelliklerine göre ve anlık değişimlere uygunluk göstermelidir. Her çocuk özeldir ve farklı algı düzeyine sahiptir. Eğitim öğretim etkinlikleri çocuğun ihtiyaçlarına ve bireysel özelliklerine ait özellikler uygun şekilde düzenlenmelidir. Çocuğun keşfederek öğrenmesini sağlamak okul öncesi programın temel amacı olmalıdır. (Gordon ve Browne, 2007; 53).

Nitelikli bir okul öncesi eğitim programı birçok unsur içermektedir. Ancak okul öncesi eğitim programı ne kadar nitelikli olursa olsun, sürekli olarak aynı şekilde uygulanacağı anlamına gelmemektedir. Hazırlanan programların uygulamaya geçildikten sonra gruptaki bireyler ya da grubun bütünü tarafından ne ölçüde özümsemişliğinin değerlendirilmesi dolayısıyla da geliştirilmesi en az programın kendisi kadar önemli bir konudur. Hazırlanan programın uygulamadaki etkililiği belirlenmeli, bunun için de hem uygulama sırasında ortaya çıkan eksiklik ve aksaklıklar hem de uygulama ile ilgili yapılan araştırma sonuçlarından yararlanılarak bireyin, toplumun ve çağın gerektirdiği ihtiyaçlar saptanmalı ve bu doğrultuda programın geliştirilmesi gerekmektedir (Güler, 2003; 3-4).

1.1.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi anaokulu ve anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin 2013 yılında uygulamaya konulan okul öncesi eğitim programı ve bu programın kullanımına ilişkin görüşlerini tespit etmek ve karşılaşılan sorunlara ilişkin çözüm önerileri ortaya koymaktır.

1.2.Problem

Milli eğitim bakanlığına bağlı anaokulu ve anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin 2013 yılında uygulamaya konulan okul öncesi eğitim programı ve bu programın uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2.1. Alt problemler

1. Milli eğitim bakanlığına bağlı anaokulu ve anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin 2013 yılında uygulamaya konulan okul öncesi eğitim programı ve bu programın uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Milli eğitim bakanlığına bağlı anaokulu ve anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin 2013 yılında uygulamaya konulan okul öncesi eğitim programı ve bu programın uygulanmasına ilişkin görüşleri
 - a) Cinsiyetlerine,
 - b) Medeni durumlarına
 - c) Yaşlarına,
 - d) Mezun oldukları okula,
 - e) Meslekteki çalışma yıllarına,
 - f) Çalıştıkları kuruma,
 - g) Çalıştıkları yaş grubuna
 - h) Yenilenen programa yönelik eğitim alıp almama durumuna göre farklılık göstermekte midir?

1.3.Araştırmanın Önemi

Sıfır-altı yaşlar arasını kapsayan okul öncesi yılları; kişiliğin oluşumu ve şekillenmesi, temel bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazandırılması ve geliştirilmesinde yaşamın en kritik dönemlerinden biridir.

Okul öncesi dönemde çocuklara verilen eğitimin nitelikli olması, okul öncesi kurumlarında uygulanan programların etkili bir biçimde uygulanmasına bağlıdır. Bekman'ın 2000 yılında yaptığı çalışmasına göre nitelikli bir eğitim ortamının

göstergeleri; kurumun fiziksel donanım ve düzeni, gelişim düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alan etkili bir eğitim programı, günlük programlar, öğretmen davranışları ve öğretmen-öğrenci etkileşimi, okul aile işbirliği ve programın değerlendirilmesidir (Akt. Solak, 2007).

Eğitim programları ve bunların uygulanmasıyla ortaya çıkan geri bildirimler eğitimde niteliği arttırmanın bir boyutudur. Program geliştirme çalışmaları her ne kadar alanında uzman kişiler tarafından yapılsa da programın niteliğini ortaya koymada uygulayıcılara ihtiyaç vardır. Programın içeriğinin uygulamada aksaklık yaratıp yaratmadığı ve programın ne derece etkili uygulanıp uygulanmadığı öğretmenlerin verdiği geri bildirimler sayesinde belirlenmektedir.

2013 yılında uygulamaya konulan yeni okul öncesi eğitim programının olumlu ve olumsuz yönleri, uygulanamayan ve düzenlenmesi gereken bölümleri, uygulanabilirlik düzeyi değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Araştırma sonuçları göre okul öncesi eğitim programının uygulanmasında ortaya çıkan sorunlar ve çözümleri, uygulamanın en üst düzeye çıkması, yeni geliştirilecek programlarda nelere dikkat edilmesi gerekliliğini ortaya koyacaktır.

Bu araştırmada 2013 yılında uygulamaya konulan yeni okul öncesi eğitim programı hakkında okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri incelenmiştir.

1.4.Araştırmanın Sayıtları

1. Araştırmanın örneklemini oluşturan okulöncesi eğitim veren kurumların yöneticileri ile okulöncesi öğretmenleri anketteki sorulara samimi olarak cevap vermişlerdir.
2. Veri toplama aracını geçerliliği konusunda başvuru uzman ve öğretim üyelerinin görüşleri geçerli ve güvenilirlerdir.

1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında Balıkesir il merkezinde bulunan resmi anasınıflarında ve anaokullarında görev yapan okul öncesi eğitimi öğretmenleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, medeni durum, yaş, mezun olunan okul, kıdem yılı, çalıştıkları kurum, çalıştıkları yaş grubu ve yeni programla ilgili eğitim alıp almama gibi değişkenlerle sınırlıdır.

2. İLGİLİ ALANYAZIN

2.1.Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim; çocuğun doğumdan ilkokula başlangıcına kadar olan yıllarını içine alan, bu yaş çocuklarının bireysel özelliklerine ve gelişimsel düzeylerine uygun zengin uyarıcı çevre imkanlarını sağlayan, onların bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerini toplumun kültürel değerleri ve özelliklerine en iyi biçimde yönlendiren, aile içinde ve okullarda verilen bir eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır (Poyraz ve Dere, 2001; 21; Aral vd. 2002; 14).

Okul öncesi dönem zihinsel gelişiminin en yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Beyin gelişimi çocuğun zihinsel, dil, psikomotor, sosyal ve duygusal gelişimi için güçlü bir zemin oluşturur. Bu nedenle çocuklar yaşamın ilk altı yılında çok hızlı büyürler ve bu gelişim alanlarında şaşırtıcı bir hızla gelişir. Beyin okul öncesi dönem boyunca hızlı gelişim gösterdiği için bu dönem, beynin çevresel etkenlere en açık olduğu dönemdir (MEB, 2013; 12).

Yılmaz (1991; 9) da, bilimsel araştırmaların ve eğitim alanındaki çalışmaların, çocukların ileriki hayata hazırlanmasında, sahip olduğu gizli yetenekleri gelişip yüzeye çekilmesinde okul öncesi eğitimin ne kadar gerekli ve önemli olduğunu açıkça gösterdiğini, okul öncesi eğitime devam eden çocukların etmeyenlerden zihin, fiziksel ve sosyal yönden daha gelişmiş olduklarının, öğrenim hayatında daha başarılı ve faal olduklarının ispatlandığını söylemiştir. Okul öncesi dönemde çocuğun

yetenek ve becerilerine katkı sağlamak için ona rehberlik etmek, çevresindeki olaylara dikkatini çekmek, kültürel bir hava sağlamak, çocuğun yaptıklarını ve düşündüklerini takip etmek, doğru davranışları pekiştirmek gerekir. Bu da ancak planlı ve programlı bir eğitim uygulayan erken çocukluk eğitim kurumunda mümkündür (Fidan ve Erden, 2000; 213; Akt. Sen, 2000; 608).

Bekman (1998), okul öncesi eğitiminin önemini arttıran sağlayan etmenleri şu şekilde sıralamaktadır: çocuğun kritik yaşlardaki öğrenmesinin gelişimindeki önemi ve bu önemin sosyal duygusal gelişim, zihinsel gelişim içinde geçerli olduğunun anlaşılması, çevresel koşullardan etkilenen çocuklara okul öncesi eğitimin yaptığı katkıyı, sosyal değişimler, kentselleşme ve kadının çalışmaya başlama sı sonucu ortaya çıkan yeni şartlar, okul öncesi eğitimini gündeme getiren ve ona önem kazandıran başlıca nedenlerdir.

Çocukların geleceğini belirleyecek olan toplumsal ve ahlaki değerlerin aktarılması çocuğun dünyaya gelmesiyle başlar. Toplumsal ve ahlaki değerlerde devamlılığın sağlanması ve gelecek nesillere aktarılmasında okulöncesi eğitim önemlidir (Yavuzer, 2006; 151).

Türkiye’de köyden kente göç ile birlikte hızlı bir sosyal değişim görülmekte, çalışan anne sayısı hızla artmaktadır. Kırsal kesim ve düşük gelir düzeyinden gelen çocuklarla sosyal ve ekonomik bakımdan daha elverişli şartlarda yaşayan çocukların arasında gelişim farklılığını en aza indirmek için okul öncesi eğitim önemlidir (Taptık, 1992; 181).

Bugün, özellikle büyük kentlerde ve endüstri merkezlerinde okul öncesi hizmetlerine olan istek artmaktadır. Bu durum sadece, çalışan annelerin duydukları ihtiyaçtan kaynaklanmamakta, tüm anne-babaların okulöncesi bakım ve eğitiminin önemi konusunda giderek bilinçlenmelerinden kaynaklanmaktadır (Akyüz, 2001; 314).

Çocuğun okul öncesi dönemdeki çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilmek, bugünkü bilimsel ve teknolojik gelişmelerin sağladığı imkânlarla artık çoktan yalnız başına bir ailenin başarabileceği bir konu olmaktan çıkmış durumdadır. Çocuğun, devamlı sağlık kontrolleri için çocuk doktoruna, fiziksel gelişimi ile birlikte ruhsal gelişimini

ne oranda gerçekleştirdiğini belirlemek açısından ruh hekimi, psikolog vb. uzmanlara, evde ailenin kendisine sağlayamadığı eğitim imkânlarını vermek ve düzenli bir öğretim programına başarı ile katılmaya hazırlamak için annenin dışında eğitimcilere de ihtiyaç vardır. İşte okulöncesi eğitim kurumları özellikle bu açıdan günümüzde ailelere gerekli eğitim desteğini sağlayan temel kuruluşlar olarak çok önemli bir işlevi yerine getirmektedirler (Oktay, 1989; 118-119).

Sıfır-altı yaş grubu kendini ifade edemeyen, aileye ve öğretmene bağımlılığı en yoğun olan yaş dönemi olması nedeniyle bu yaş grubunu eğiten öğretmen; aile, anne babanın sağlık sorunlarında, sağlıklı iletişimde sorunların erken saptanmasında ve çözümünde, diğer çocukların sağlıklarını korumada, ailelerde kalıtsal sorunların saptanmasında önemli rol üstlenebilir, daha sağlıklı çocukların yetişmesi ve geleceğe hazırlanmasında katkı sağlayabilir (Arslan, 2005; 479).

Okul öncesi eğitim, çocuğun zihinsel ve bedensel olgunluğa erişerek okula hazırlanmasını sağlar. Sonraki öğrenimlerinde başarılı olma şansını artırır. Çocuğun çeşitli alanlarda yeterlilik ve yetersizlikleri, duygusal sorunları daha erken yaşlarda saptanır ve buna göre önlemler alınabilir. Kendini ve başkalarını tanıması, kendisinin ve başkalarının duygularının farkına varabilmesi, sanatsal beceri ve yetenekleri okul öncesi eğitim sürecinde ortaya çıkar (Dirim, 2004; 8-9).

Özellikle okul öncesi yılların öneminden hareketle, erken çocukluk eğitiminde birbirini tamamlayıcı programlama stratejileri geliştirilmiş ve dünyanın birçok yerinde farklı destek programları oluşturulmuştur. Bu programların bazılarının çıkış noktasını, çevresel koşullar nedeniyle risk altında olan çocuklar oluşturulmuştur. Çünkü yetersiz uyarıcıların bulunduğu çevrelerde büyüyen çocukların düşük düzeyde bilişsel beceri gösterme olasılıklarının sonraki yıllarda bu çocukların okul başarısını etkilediğine (Hess 1970; Lazar ve Darlington, 1982; akt. Bekman, 1998), bilişsel ve sosyal gelişimin, zihinsel uyarıcıların yanı sıra çevrenin gelişim için gerekli olan özelliklerini de güçlendirme yoluyla desteklenebileceğine (Campbell ve Ramey, 1994; akt. Bekman, 1998), desteklenmiş çevrelerden gelen çocukların da okula daha hazır olarak başladıklarına ve okulda başarılı olma olasılıklarının daha yüksek olduğuna inanılmaktadır (Schweinhart, Barnes ve Wiekart,1993; akt. Bekman, 1998;

8). Bir başka deyişle erken dönemdeki başarının daha sonraki başarılarla ve hayattaki başarıya yol açacağı belirtilmektedir.

2.1.2. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları

Okul öncesi eğitimin amaçları ülkeden ülkeye, toplumdan topluma, hatta aileden aileye bile değişiklikler gösterebilmektedir. Bazı ülkelerde amaçlar ülkenin büyük çoğunluğunda açıkça ortaya konmuştur. Bazı ülkelerde amaçlar ne bir ifadeyle belli olmamakla birlikte, ailenin bu konudaki görüşüne göre şekillenmektedir (Milaret, 1977; Akt. Oktay, 1997; 119).

Oğuzkan ve Oral (1996; 12) "okul öncesi eğitimin genel amaçlarını" şöyle ifade etmiştir;

1. Çocukların fiziksel, motor, zihinsel, duygusal, sosyal gelişimlerine, faydalı uyaran zenginliği düzenlemeleriyle destek olmak; kişilik gelişimlerini, eğitimin temel gayesi yönünde pekiştirmek ve yönlendirmek.
2. İlkokul dönemine hazırlık; çocukları okul hayatının sosyal zihinsel hazır olmasıyla ilgili beklentilerine cevap verebilecek bilgi, beceri ve davranışlara hâkim kılmak.
3. Özellikle sosyo-ekonomik gelir düzeyleri düşük ailelerden ve zararlı koşullardan gelen çocukların, ekonomik, sosyal ve kültürel eksikliklerinin olumsuz sonuçlarını, ortak bir eğitim ortamı içinde, okul-aile iş birliği tarafından alınacak önlemlerle, gidermek ya da hafifletmek.
4. Çalışan annelerin, çocukların eğitimi ile ilgili sorunlarını çözmek
5. Ana-babayı içine alan planlı çalışmalarla, onların, çocuk yetiştirme ile ilgili eğitsel görüşlerine tesir etmek; bu konu ile ilgili, bilgi, beceri ve davranışlarını yönlendirmek.
6. Anadilinin temellerinin atıldığı bu öneme sahip dönemde çocukların yerel konuşmalardan uzak, dil kurallarına uygun saf Türkçe ile iletişim kurmalarını sağlamak.

Milli Eğitim Bakanlığı (2013; 10) okul öncesi eğitim programına göre; Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun

olarak şöyle belirlemiştir.

1. Okul öncesi dönem çocuklarının bütün gelişim alanlarında eksiksiz gelişimlerini ve alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
2. Çocukları okul öncesi dönemden sonra gelen eğitim kademesine hazırlamak
3. Elverişsiz koşullardan gelen çocuklar için ortak özelliklere sahip öğrenme ortamları hazırlamak,
4. Çocukların anadilimiz olan Türkçeyi doğru ve güzel kullanmalarını sağlamak

2.1.3. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri

Okul öncesi eğitim ile ilgili bu genel özelliklerin dışında birçok uzman kişinin ortak olarak karar verdiği ilkelerden söz edilebilir. Bu ilkeler nasıl iyi bir çocuk yetiştirilmek istendiğinin açıklayıcısı olarak nitelenebilir. Toplum tarafından kabul edilen davranışların çocukların kazanmasını sağlamak yönünden bazı ortak özelliklerinin belirlenmesinin gerektiği de göz ardı edilmemelidir. Ancak bu yapılırken çocuğun kişisel özellikleri ile gelişimine ait özelliklerinin olduğu kritik dönemleri de göz önüne almak gereklidir (Oktay, 1999; 46-47).

Erken çocukluk dönemi insan hayatının temelidir. Bu dönemde kişilerin öğrenme hızları oldukça yüksektir. Her yaş grubunun genel gelişim özellikleri o yaş grubundaki tüm çocuklar için ortaktır; ancak her çocuğun bireysel farklılıklarının olduğu da unutulmamalıdır.

Okul öncesi eğitim bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler şunlardır:

1. Okul öncesi eğitim çocuğun ihtiyaçlarına ve kişisel özelliklerinin farklı olup olmamasına uygun olmalıdır.
2. Okul öncesi eğitim çocuğun fiziksel, sosyal ve duygusal, dil ve zihinsel gelişimini yardım sağlamak, kişisel bakım becerilerini kazanmasını sağlayarak çocuğu bir sonraki eğitim kademesine hazırlamalıdır.
3. Okul öncesi eğitim kurumlarında demokratik ortamlar hazırlanmalıdır.
4. Sınıf içerisindeki çalışmalar düzenlenirken çocukların ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmasının yanı sıra çevre olanakları ve okulun imkânlarına da

dikkat edilmelidir.

5. Okul öncesi eğitimde çocuğun sahip olduğu bilgi düzeyinden başlanmalı ve yaparak yaşayarak öğrenmesine fırsat verilmelidir.
6. Çocukların Türkçe'yi doğru ve düzgün bir şekilde konuşmalarına katkı sağlamalıdır.
7. Okul öncesi dönemde çocuklara verilen eğitim ile çocukların sevgi, saygı, dürüstlük, paylaşma, yardımlaşmak gibi davranışları geliştirilmelidir.
8. Okul öncesi eğitim çocuğun özsaygısını ve özgüven duygusunu geliştirmesine katkı sağlamalıdır.
9. Bu dönemdeki en etkin öğrenme yöntemi oyundur. Bütün davranışlar oyun temelli kazandırılmalı, yapılan etkinlikler oyun ile bütünleştirilerek uygulanmalıdır.
10. Çocuklarla kurulacak olan iletişimde, onların kişiliklerine saldıracak davranışlardan kaçınılmalı, baskıcı ve kısıtlayıcı eğitim anlayışına yer verilmemelidir.
11. Çocukların bağımlı davranışlar geliştirmesi engellenmeli, ihtiyaç duydukları zaman yardım edilmeli ve rehberlik yapılmalıdır.
12. Okul öncesi eğitim çocuğun kendi duygularını ve başkaların duygularını fark etmesine olanak vermelidir.
13. Okul öncesi dönem çocukları yaratıcı düşünme becerileri, etkili iletişim kurma konusunda desteklenmelidir.
14. Okul öncesi eğitim programları hazırlanırken ailelerin ve okulun içinde bulunduğu çevrenin şartları dikkate alınmalıdır.
15. Eğitim sürecine aile katılmalı, etkin okul aile birliği çalışmalarına yer verilmelidir.
16. Eğitim aşamaları ile rehberlik faaliyetleri birbirini destekler nitelikte olmalıdır.
17. Çocukların gelişim düzeyleri belirli aralıklarla takip edilmeli, gelişim ve uygulanan program düzenli olarak değerlendirme sürecine sokulmalıdır.
18. Çocuk, öğretmen ve program değerlendirme sonuçlarına göre sürekli olarak etkin biçimde yenilenmeli ve gelişim göstermelidir.(MEB, 2013; 11).

2.1.4. Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim

Türkiye’de okul öncesi eğitimle ilgili ilk kanuni çalışma 23.09.1913 yılında Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu’nun olduğu görülmektedir. Bu kanunla birlikte okul öncesi eğitim kurumu kabul edilen anaokullarının açılması zorunlu hale getirilmiş ve anaokulları ilköğretim bünyesine girmiştir. 1915 yılında da Ana Mektepleri Nizamnamesi yayınlanarak yürürlüğe konulmuştur ve anaokulları açılmaya başlanmıştır (MEB, 2007).

Cordan (1997) okul öncesi eğitimin cumhuriyetten önceki dönemlerde başladığını, mahalle mekteplerinin 5-6 yaşlarında kız ve erkek Müslüman çocuklarının gittiği okullar olduğunu, bu okulların 3-4 yıl sürdüğünü, parasız ve dini eğitim ağırlıklı olarak, Arapça dersler okutulduğunu, Kur’an okuma ve yazı yazma çalışmalarının yapıldığını, bu okulların günümüz anlayışımıza göre anaokulu olarak kabul edilemeyeceğini, ayrıca bizim eğitim geçmişimizdeki bu sıbyan okullarına karşın azınlık ve yabancıların anaokullarının bulunduğunu belirtmiştir.

1915 yılında “ Ana Mektepleri Nizamnamesi” yayımlanarak anaokullarının 4-7 yaşlarında olan çocuklara eğitim vermek üzere ilkokullar bünyesinde ya da ilkokul bünyesine bağlı olmayan olarak açılması kararı alınmıştır. Bununla birlikte “Ana Öğretmen Okulu” açılarak anaokullarına öğretmen yetiştirme amaçlanmıştır. Bu okulun 1919 yılında kapatılmasından sonra resmi anaokullarının da kapandığı görülmektedir (Oğuzkan ve Oral, 1996, 32; Bilir vd. 1998, 2).

1930 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan genelgede “ilkokulların açılması bile tamamen yapılamazken yani kanunen mecbur olduğumuz köylerdeki ve şehirlerdeki 7-12 yaşındaki bütün çocuklar için mektep açılmazken ana mekteplerinin açılmasına taraftar değildir” ifadesi kullanılarak “anaokullarının gelir seviyeleri yüksek illerde, sanayi ve tarım alanında çalışan ve çocuklarını baktıracak kimsesi bulunmayan kadınların çocukları için açılabilir” ifadesi yer almıştır (Ergin, 1977).

Milli Eğitim Şurası ilk defa 1939 yılında toplanmıştır. 1. Milli Eğitim Şurası'nda ve daha sonra toplanan II. (1943), III. (1946) ve IV. (1949) Milli Eğitim Şuralarında okul öncesi eğitim konusu hiç gündeme getirilmemiştir (Yılmaz, 1991; 12).

Okul öncesi eğitim ile ilgili ilk kez 1953 yılında yapılan V. Milli Eğitim Şurası'nda dile getirilen çalışmalara rastlanmaktadır. V. Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitim incelenmiş; "Anaokulları Yönetmeliği ve Program" ele alınarak katılanlar tarafından tartışılmış, anaokulu öğretmeni yetiştirmenin gerekliliğinden bahsedilmiştir (Kaykanacı, 2001; 105). Okul öncesi eğitimin Türkiye'nin gelişen ve kalkınan bir ülke olarak çocukların ve toplumun ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Buna göre; okulöncesi eğitim, Türk eğitim sisteminin birinci kademesini oluşturacak çocukların eğitimini içine alan eğitim kademesi olarak belirlenmiştir.

1973 yılında yürürlüğe giren 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda Türk Milli Eğitim Sisteminin genel hatları çerçevesinde, okul öncesi eğitime, örgün eğitim kademeleri içerisinde yer verilmiştir (Dirim, 2004; 11). Okul öncesi eğitim kurumlarının nasıl kurulacağı net bir şekilde ifade edilmiştir. Okul öncesi eğitime verilen önemin artmasıyla 1992 yılında 3797 sayılı kanunla "Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü" kurulmuştur (Temel, 2001).

Milli Eğitimin istatistiksel verilerine bakıldığında, 1993-1997 yılları arasında okul öncesi eğitimde okullaşma oranı 4.9'dan 8.9'a çıkmıştır (Kaykanacı, 2001; 107). Türkiye'de 1997 yılında yürürlüğe giren yeni 573 sayılı Özel Eğitim Yasası, erken çocukluk dönemine ve okul öncesi eğitim dönemine ilişkin özel gereksinimli çocuk eğitim hizmetleri, ailelerin bilinçlendirilmesine dayalı olarak evlerde ve eğitim kurumlarında sürdürüleceği, özel eğitim ihtiyacı duyan çocuklar için okul öncesi eğitim zorunlu olduğu bu eğitimin özel eğitim okulları ile diğer okul öncesi eğitim kurumlarında verileceği hükümlerini içermektedir.

2.1.5. Türkiye’de Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programları

İlk olarak uygulamaya konulan 1952 anaokulları programının genel özelliklerine bakıldığında, bir eğitim programında yer alması gereken başlıca öğelerden “amaçlar” öğesine yer verilmediği görülmektedir. Günlük rutin etkinlikler arasında kahvaltı, uyku ve oyun saatleri belirtilmiştir. Bu etkinliklerin uygulanmasını kolaylaştıracak günlük çalışma programı ise ekler bölümünde ayrıca verilmiştir. Günlük etkinlik şeması, programın “öğrenme süreçleri” kısmını oluşturmaktadır. Öğrenme sürecine yönelik olarak “anaokulunda çeşitli faaliyetler” adı altında oyun, müzik, iş etkinliklerinin nasıl uygulanacağı, hangi araç gereçlerin ne şekilde kullanılacağı ve öğretmenin önem vermesi gereken noktalar açıklanmıştır. Aile katılımı çalışmaları ile ilgili olarak da “velilerle münasebetler” başlığı altında çocuğu daha iyi tanımak için ve okulda verilen eğitimin devam etmesini sağlamak için ailelerle işbirliği ve bireysel görüşmeler yapılmasının uygun olacağı, bunun için de hangi konularda ailelerle ortak kararlar alınması gerektiği maddeler halinde açıklanmıştır. Değerlendirme unsuru ile ilgili olarak “iyi bir anaokulu için bazı ölçütler” başlığı altında okulun, öğretmenlerin ve çocukların sahip olması gereken özellikler belirtilmiş fakat değerlendirmeye ilişkin başka bir açıklamada bulunulmamıştır (Alisinanoğlu ve Bay, 2007; Kantarcıoğlu, 1975).

Bir sonraki uygulamaya konulan okul öncesi eğitimi programı 1989 MEB okul öncesi eğitim programıdır. Bu program incelendiğinde 4 – 5 yaş grubu çocuklar için “amaçlar” başlığında bir bölüm oluşturulmuştur. Bu bölümde, 4 – 5 yaş grubu çocuklarının eğitim amaçları “beden ve hareket gelişimi”, “sosyal ve duygusal gelişim”, “zihin gelişimi” ve “dil gelişimi” ile ilgili olmak üzere dört alan üzerinde amaçlar oluşturulmuştur. Programın “içerik” öğesi için 30 ünite belirlenmiş bunlardan 19 ünitenin amaçları, davranışları ve konu başlıkları açıklayıcı şekilde hazırlanarak örnek olması açısından programa eklendiği görülmektedir. Programın “eğitim süreçleri” bölümüne bakıldığında, okul öncesi eğitim faaliyetlerinin planlanması için hem tam gün hem de yarı gün eğitim yapan kurumlara uygun planlar örnek olarak hazırlanmıştır. Bu örneklerde yapılacak çalışmalara dair açıklamalar ve tablolar hazırlanması esnasında dikkat edilmesi gereken hususlar ayrıntılarıyla belirtilmiştir. Ayrıca, öğretmenin sınıf içindeki çalışmalarında

değişikliğe gidebilmesi için esneklik verilmiştir. Bu programda yıllık plan örneği verilmemiş; fakat ünitelerin listesi, kazandırılacak amaç ve davranışlar ile belirli gün ve haftaların tarihleri açıklanmıştır.1989 programında aile katılım çalışmalarına verilmemiştir (Alisinanoğlu ve Bay, 2007).

Okul öncesi eğitim genel müdürlüğünün kurulmasından sonra ilk olarak 1994 programı uygulamaya konulmuş ve daha sonra da 2002 okul eğitim programı düzenlenerek uygulamaya başlanmıştır.

2.1.5.1. 2002 Okul Öncesi Eğitim Programı Ve Özellikleri

2002 okul öncesi eğitim programı, okul öncesi eğitime devam eden 36-72 aylar arasındaki gelişim düzeyleri normal seyrinde devam eden çocukların zihinsel, dil, fiziksel, sosyal-duygusal gelişimlerinin desteklenmesi ve öz bakım becerilerinin kazandırılması esasına dayanmaktadır. Yaratıcılık ayrı olarak ele alınmamış fakat tüm gelişim alanlarıyla ilişkili bir husus olduğundan planlama yapılan tüm etkinliklerde yer alması gerektiği öngörülmüştür (MEB, 2002; 11).

2002 okul öncesi eğitim programının başlıca özellikleri aşağıdaki gibidir;

- Çocukların bütünsel olarak tüm gelişim basamaklarındaki becerilerini ulaşılabilecek en iyi aşamaya çıkarmak ana hedeflerindedir.
- Programda öz bakım becerileri ile ilgili hedefler belirlenmemiş, hedefler kapsamında psikomotor, dil, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim alanlarının alt basamaklarında yer almıştır,
- Okul öncesi eğitim Programında çocukların bireysel özellikleri ve farklılık gösterebilecek olan özelliklerine atıfta bulunulmuş, çocukların kendilerini tanımalarına ve becerilerini geliştirmelerine fırsat verilmiştir.
- Okul öncesi öğretmenleri yaptıkları çalışma planlarında uygun hedefler kullanmalı gerektiğinde kendileri hedef belirlemelidir.
- Öğretmenler eğitim durumlarında birden fazla etkinliği bütünleştirerek planlama yapmalıdır.

- Konuyu merkeze almak yerine öğrenciyi ön plana çıkararak öğrenci merkezli eğitim anlayışı benimsenmelidir. Sezgi yoluyla öğrenme ön plana çıkarılmalıdır.
- Hedefleri kazandırma da tekrar yoluna gidilmeli, kazanılan davranışlar sık sık pekiştirilmelidir.
- Öğretmenler çocukları zaman zaman gözlemleyerek değerlendirme formlarına gereken notları almalıdır.

2002 okul öncesi eğitim programıyla birlikte öğretmenlerin karşı karşıya kaldıkları sorunları çözebilmek için alan ünite planı yönetmelikte düzenlemeler yapılarak çıkarılmıştır. Öğretmenler sadece günlük ve yıllık plan yaparak çalışmalarını sürdürmeye devam etmiştir. Öğretmenlerin işlerini kolaylaştırmak adına 2002 okul öncesi eğitim programında hedeflerin ve kazanılması beklenen davranışların (hedef davranışlar) dağılımının yeterlilik alanlarına göre değil, 3 gelişim alanı ve dil beceri alanları dikkate alınarak yapılmıştır (MEB, 2002; 15).

Oktay (2003; 83-91), 2002 okul öncesi eğitim programının 36-72 aylık çocuklara yönelik, öğrenci merkezli olarak hazırlandığını; programda, kazandırılacak davranışların temel alındığını, konuların amaç olmaktan çıkıp, araç haline geldiğini, ünitelere programda yer verilmediğini; programın esneklik özelliğini karşıladığını, öğretmene serbestlik tanıdığını, yaratıcılığın ön planda olduğunu, çocuğun bütünsel gelişimini dikkate aldığını, öğretmenin planlı çalışmasını gerektirdiğini, çocuğun bireysel çalışmasına fırsat verdiğini, problem çözme ve oyun yöntemlerini ön plana çıkararak davranış kazandırmayı dikkate aldığını, günlük yaşam içerisinde kazanılacak tecrübelerin ve yakın çevre imkânlarının eğitim amaçlı kullanımını teşvik ettiğini, aile katılımına önem verdiğini ve değerlendirmenin tek yönlü olmaktan çıkıp çok yönlü olduğunu saptamıştır.

2002 okul öncesi eğitim programının uygulanması aşamasında en dikkat çekici nokta çocuğun tanınmasıdır. Program uygulayan öğretmenler ilk olarak sınıflarında bulunan çocukların gelişim özelliklerini, ilgi ihtiyaçlarını ve çocukların nasıl bir çevreden geldiğini bilmek zorundadır. İkinci adım olarak yıllık ve günlük planları kendi çalışma şartlarına göre hazırlamalıdır. Planlamalar yapılırken belirlenen

hedeflere ulaştıran etkinliklere yer verilmeli, gerekirse sınıflarında bulunan özel gereksinimli öğrencileri için farklı hedefleri kendileri oluşturabilmelidir. Uygulamadaki üçüncü nokta ise öğrenme ortamlarının düzenlenmesidir. Sınıf içerisi düzenlenirken evcilik, fen ve doğa, blok, sanat, kitap, müzik ve kukla köşeleri oluşturulmalı ve bu ortamlar hem bireysel hem de grup çalışmalarına olanak verecek şekilde hazırlanmalıdır. Bütün bu planlama ortam düzenlemeleri yapıp eğitim durumları uygulandıktan sonra, çalışmalar çocuk, program ve öğretmen açısından çok yönlü olarak değerlendirilmelidir. Eğitimde okul-aile işbirliğinin devamlılığını sağlamak için aileler sınıf ortamlarına katılmalı, yapabilecekleri etkinliklere sınıf içerisinde yer verilmeli ve okulda yapılanlar hakkında sürekli olarak bilgilendirilmelidir.

Programda tek tek veya bütünleştirilerek verilecek etkinlikler şöyledir;

- **Serbest zaman etkinlikleri:**

Serbest zaman etkinliği adı verilen zaman günün başlangıç çalışması olarak programda yerini almıştır. Serbest zaman etkinliklerinin ilk amacı çocuğu akranlarıyla birlikte oyun oynayabilmesini sağlamaktır. Çocukları güne hazırlayan, kendini tanmasına olanak veren, sorumluluk alma ve aldığı sorumluluğu yerine getirmeye yönelik çalışmaları kapsar. Öğretmen ihtiyaç durumunda çocuklara rehberlik etmelidir. Serbest zaman etkinlikleri çocukların farklı ilgi köşelerinde yetişkin müdahalesi olmadan kendi istekleri yönünde oyuncakları ve arkadaşlarını seçerek oynadıkları zaman dilimidir. Evcilik köşesi, blok köşesi, eğitici oyuncak köşesi, kukla köşesi, kitap köşesi, müzik köşesi, fen-doğa köşesi çocuklara oyun imkânı sumak için sınıflarda bulunması gereken köşelerdir (Edt. Sinanoğlu vd. 2011; 36).

- **Sanat etkinlikleri:**

Bu etkinliklerde öğretmenin en büyük rolü rehberlik etmek ve gereken materyalleri çocuklar için hazırlamaktır. Sanat etkinlikleri içinde yoğurma maddeleri, boya çalışmaları, kâğıt çalışmaları, artık materyal çalışmaları yer alır. Çocuklar yapılacak çalışmalarda özgür bırakılmalı, sınırlandırmaya gidilmemelidir. Bu etkinlikler eş zamanlı olarak çocuklara sunulmalı, bireysel kağıt çalışmaları yerine büyük grup çalışmaları şeklinde planlanmalıdır (Kandır vd. 2010; 46)

- **Türkçe dil etkinlikleri:**

Öğretmenin rehberliğinde yapılan grup etkinliklerinden birisi Türkçe etkinlikleridir Türkçe etkinlikleri çocuğun dil gelişimini sağlayıcı sözcük dağarcığının gelişmesini sağlayan, çevre ile iletişimini güçlendiren etkinliklerdir (Tür, 1986; 154). Bu etkinlikler hikâye öncesi, hikâye sırası ve hikâye sonrası olarak üç bölümden oluşmaktadır. Hikâye öncesinde parmak oyunu, tekerleme şiir ve bilmece gibi hikâyeye geçiş etkinliklerine yer verilir. Ayrıca hikâye öncesinde çocuklarla sohbet etme onları kelime dağarcığını ve zihinsel düşünme becerilerinin gelişimi açısından oldukça önemlidir (Saracho, 1999; 25). Bu geçiş sağlandıktan sonra hikâye anlatma aşamasına geçilir. Hikâye sonrasında ise öykü yaratma, drama, pantomim, rol oynama gibi etkinliklere yer verilir. Çocuğa sunulan kitaplar, farklı dil gelişimi ile ilgili yayınlar, bu yayınlarda geçen ses yapılarına önem verilerek yapılan Türkçe etkinlikleri okuma yazmaya hazırlık için uygun zemin hazırlamaktadır (Albrecht ve Miller, 2004; 32).

- **Oyun etkinlikleri:**

Oyun çocukların içinde buldukları çevreyi, insanları tanıma ve anlama aracıdır Oyun çeşitleri oyunu oynandığı yere, kullanılan araca gerece ve oynanan oyunun özelliğine göre değişmektedir (Çaltık, 2004; 52-65). Oyun, işlevsel oyun, dramatik oyun, yapı-inşa oyunları, kurallı oyun olarak sınıflandırılabilir. Yapılan bir çalışmada işbirliğine dayalı oyunların çocukların olumlu davranış geliştirmesinde ve sosyal beceri kazanmasında büyük öneme sahip olduğu görüşmüştür. Öğretmenler çocukları hem grup hem de bireysel oyunlara teşvik etmeli, onların ilgisine ve isteklerine göre oyunlar belirleyerek gelişimlerine katkıda bulunmalıdır (Driscoll ve Nagel, 2008; 112).

- **Müzik etkinlikleri:**

Müzik etkinlikleri planlanırken çocukların ilgi ve ihtiyaçları, gelişim özellikleri, hazırbulunuşluk düzeyleri ve müziğe olan yönelmeleri önemlidir. Çocuklar yapıları itibarıyla müziksel birer varlıklardır. Müzik deneyimlerinin artması çocuklarda sosyal becerilerin gelişimine ortam sağlamakta ve ilgilerinin ortaya çıkmasına yardım etmektedir (Bilen vd. 2009; 4-9). Müzik eğitimindeki amaç çocukların gelişiminde müziği kullanarak estetik algısı

oluşturmaktır. Ses dinleme ve ayırt etme, şarkı söyleme, ritim çalışmaları ve müzikli öykü oluşturma müzik etkinliklerinden bazılarıdır(Çaltık, 2004; 52-65).

- **Fen-doğa etkinlikleri:**

Fen ve doğa çocukları gözlem yapmaya, araştırma ve incelemeye yönelten etkinliklerdir. Fen doğa çalışmalarının ana amacı çocukların soru sormasını sağlamaktır. Fen çalışmaları üç şekilde düzenlenir; bunlardan ilki planlı çalışmalar, ikincisi plan olmaksızın yapılan çalışmalar, üçüncüsü ise günlük deneyimler sonucu rastlantı ile yapılan çalışmalardır. Üç çalışmada da öğretmen materyalleri hazırlayarak çocuk için dikkat çekici çevre hazırlamalıdır (Tu, 2006; 246). Fen doğa etkinlikleri çocukların bilimsel düşüncelerini, neden sonuç ilişkileri kurmalarını, yeni fikirler üretmelerini, yapılan çalışmalardan sonuçlar çıkarmalarını, daha soyut düşünme becerileri kazanmasını sağlar (Alisinanoğlu vd.2007; 12).

- **Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları:**

Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları basitten karmaşığa doğru bir sıra izlemelidir. Çünkü okuma ve yazma gelişimsel ve etkileşimsel bir beceridir (Güneş, 2007; 27). Öncelikle çocuklar fiziksel olarak okuma yazma çalışmalarına hazırlanmalı daha sonra kavram gelişimine yönelik eşleştirme, ilişki kurma, sınıflandırma gibi çalışmalara yer verilmelidir (Çaltık, 2004; 52-65). Bu çalışmalarla birlikte desteklenen çocuk konuşmayı öğrendiği gibi okuma yazmayı da doğal bir süreç içinde öğrenmektedir (Üstün, 2007; 11).

2.1.5.2. 2006 Okul Öncesi Programı Ve Özellikleri

Milli eğitim bakanlığı ve okul öncesi genel müdürlüğü tarafından 2002 programı incelenip geliştirilerek “36-72 aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programı” 2006 yılında uygulamaya konulmuştur. Bu program, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 36-72 aylık çocukların psikomotor, sosyal-duygusal, dil ve bilişsel gelişimlerinin desteklenmesini, özbakım becerilerinin kazandırılmasını ve ilköğretime hazır bulunuşluklarının sağlanmasını amaçlamaktadır (Edt. Zembat vd.

2010; 50). Bu programda gelişim alanları dikkate alınarak 2002 programındaki ana yapıya bağlı kalınmış amaçlar ve kazanımlara yer verilmiştir (MEB, 2006).

MEB 2006 okul öncesi eğitim programı gelişimsel bir program olarak kabul edilmektedir. Program anlayışı olarak “bütüncül” bir programdır. Programlama yaklaşımı olarak da “sarmal” bir programdır.

MEB 2006 okul öncesi programının temel özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır:

1. 36 – 72 aylık çocuklara yönelik bir program olup çocuk merkezlidir.
2. Amaçlar ve kazanımlar temel alınmıştır; konular amaç değil araçtır.
3. Çocukların Gelişim özellikleri 36-48, 49-60, 61-72 ay olarak her yaş grubu için ayrı olarak düzenlenmiştir.
4. Programda üniteler yer almamaktadır.
5. Program öğretmene özgürlük tanır, esneklik ilkesine yer verilmiştir
6. Yaratıcılık ön planda tutularak çocukların bu yönünü geliştirici yöntem ve teknikler kullanılmadadır.
7. Öğretmenlerin yıllık ve günlük plan tutarak yaptıkları çalışmalarını bir düzen ışığında planlı çalışmasını gerektirir.
8. Çocuğun özgürce deneyimler kazanabilmesine olanak tanıyan sınıf ortamlarına önem vermektedir.
9. Problem çözme ve oyun temel etkinlikler önerilmektedir.
10. Günlük yaşam tecrübesi kazanma ve yakın çevre imkânlarının eğitim amaçlı kullanılması desteklenmedir.
11. Kılavuz kitaplarla öğrenme yaşantılarının çeşitlendirilmesini sağlamaktadır.
12. Okul aile işbirliğine önem vererek aile katılımına teşvik etmektedir.
13. Programda değerlendirme çok yönlü olarak sürecin değerlendirilmesini kapsamaktadır.
14. Belirli gün ve haftalar, yaş gruplarının özellikleri dikkate alınarak belirlenmiştir.
15. Eklerde yer alan çizelgeler/formlar öğretmenlere yol göstermek amaçlı sadece birer örnektir
16. Program esneklik özelliğiyle geliştirilmeye açık bir programdır (Gül, 2009; 8).

2006 okul öncesi eğitim programına incelendiğinde programın hedef, eğitim durumları, içerik ve değerlendirme öğelerini içerdiği görülmektedir. 2006 Okul öncesi programda içerik bir konu listesi şeklinde verilmemiştir.

2006 okul öncesi programında “amaçlar” ögesinde “hedef” ve “kazanılması beklenen davranışlar” yerine “amaç” ve “kazanımlar” ifadesine yer verilmiştir. Amaç ve kazanımlar fiziksel alan, sosyal – duygusal alan, dil alanı, bilişsel alan ve öz bakım becerileri olmak üzere beş ana başlık altında toplanmıştır. Programın “içerik” ögesi konuları çocukların ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak belirlenmesi için hazırlanmıştır. Programın “öğrenme süreci” ögesinde, çocukların öğrenme durumları, öğretmenlerin uygulama esnasındaki tavır davranış ve sorumlulukları, eğitim etkinliklerini nasıl uyguladığı; ayrıca okul öncesi eğitimde yaratıcılık, meslek etiği, okul öncesi kurumlarındaki sorumluluk bilincinin kazandırılması, özel gereksinimli çocuklar için kaynaştırma eğitimi, çevre hakkında farkındalık kazandırma konusunda öğretmenlere oldukça geniş bilgiler sunulmuştur (MEB, 2006).

Aile katılımı etkinlikleri programda ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. Okul öncesi eğitimde aile katılımı, ailelerle yapılan etkinlikler, iletişim becerilerinin güçlendirilmesi çalışmaları, veli ziyaretleri, aile ile bireysel görüşmeler, evde çocuğun anne babasıyla yapacağı çalışmalar, ailenin okul ve sınıf içerisinde herhangi bir konuda karar verme sürecine katılımı şeklinde ele alınmaktadır (Yıldız, 2012; 32). Yıllık ve günlük planların ne şekilde düzenleneceği ve bunlara yönelik programda verilen örnekler öğretmenlerin daha uygulanabilir planlar hazırlamaları için programın yardımcı kitaplarında net bir biçimde ifade edilmiştir. (Alisinanoğlu ve Bay, 2007; MEB, 2006). Programın “değerlendirme” ögesinde çocuk, öğretmen ve program çok yönlü değerlendirmesi yapılması önerilmiştir. Çocuğu tanıma ve değerlendirmede kullanılacak olan araçlar (sistemik gözlem formu, oyun gözlem formu, anekdot kayıtları, davranış değerlendirme formu, gelişim raporu ve portfolyo) ve bu araçlarla ilgili açıklamalara olarak yer verilmiştir. Öğretmenin kendini değerlendirmesine yönelik olarak ilk defa bir programda “öğretmen öz değerlendirme formu” hazırlanmış ve öğretmenlerin bu formu kullanmaları istenmiştir (Gül, 2009; 16).

MEB (2006) ya göre okul öncesi programda tam gün, yarım gün ve ikili eğitim yapan okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanacak etkinliklerin listesi belirlenmiş, etkinlik listesinin sonunda da bu etkinliklerle ilgili açıklamalar yer almıştır. Rutin her gün yapılan etkinlikler kahvaltı, öğle yemeği, uyku vb. günlük işlerin planda belirtilmesine gerek görülmemiştir. 2002 programına benzer şekilde 2006 okul öncesi eğitim programında da serbest zaman, Türkçe, oyun ve hareket, müzik, sanat, fen ve matematik etkinlikleri ve okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına yer verilmektedir. Bunların dışında 2006 okul öncesi eğitim programında drama ve alan gezileri de program kapsamında uygulanacak etkinliklere eklenmiştir. MEB (2006) okul öncesi eğitim programı, geliştirilmeye açık esnek bir programdır. Bu program, çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılarken, gelişim alanlarının birbirini destekleyerek çocuğun bütün gelişim alanlarındaki davranışlarını en üst düzeye çıkarmayı, çeşitlendirmeyi ve zenginleştirmeyi kendisine amaç edinmiştir. Bu özelliği ile ‘Çoklu Zekâ Kuramı’nın etkilerini göstermiş olup bu kuramla tutarlı bir programdır. Programda değerlendirme süreci dikkatte alan çok yönlü değerlendirmedir. Bu bakımdan okul öncesi program için sonuç değil süreç önemlidir denilebilir (Gürkan, 2007; MEB, 2006).

2006 okul öncesi programı özel gereksinimli çocukların normal eğitim sürecine kaynaştırılmasına da önem vermektedir. Okulöncesi kaynaştırma eğitimi programları, özel gereksinimli çocukların gelişimini en iyi etkileyen sistemdir ve içinde buldukları şartların ya da onların gelişmesini engelleyebilecek faktörlerin etkilerini azaltacak hizmetleri kapsamaktadır (Yavuz ve Avcı, 2007; 150).

Kaynaştırma eğitimi ile birlikte engelli çocuklar, normal gelişim gösteren akranlarını gözleme, onları model alma, onlarla birlikte işbirliği kurma, paylaşma ve karşılıklı iletişim kurabilme fırsatı yakalamaktadırlar. Diğer taraftan normal gelişim gösteren çocuklar farklılıklara saygı duymayı, engeli olan arkadaşlarıyla nasıl iletişim kuracaklarını öğrenmektedirler. Bunun yanı sıra engelli öğrencilerin sosyal gelişimleri, iletişim becerilerinin gelişmesi ve akademik anlamda daha yeterli düzeye gelmeleri; normal gelişim gösteren çocukların ise engelli akranlarının haklarına saygı duymayı öğrenmesi, onlarla birlikte yaşama becerilerinin gelişiminin desteklenmesi açısından kaynaştırma eğitimi oldukça öneme sahiptir (Edt. Baykoç vd. 2010;74).

2.1.5.3. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı Ve Özellikleri

Yurtiçi ve yurtdışı eğitim alan araştırmaları, eski programların uygulanmasından gelen dönütler ve Okul Öncesi Eğitiminin Güçlendirilmesi Projesi çalışmaları dâhilinde yapılan hali hazırdaki durum analizlerinden çıkan sonuçlar incelenerek program geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Okul öncesi eğitimin kalite standartlarının geliştirilmesi ve öğretmenlerin okul öncesi öğretim süreci boyunca daha düzenli çalışmaları amaç olarak benimsenerek hazırlanan okul öncesi eğitim programı, 2013-2014 eğitim öğretim yılından itibaren güncellenerek tüm okul öncesi eğitim kurumlarında uygulamaya konulmuştur. Program, birçok ulusal ve uluslararası araştırmaların ışığında ortaya çıkmış sarmal ve eklektik bir yapıya sahiptir (Köksal vd. 2016).

Programın amacı, çocukların bütünsel olarak gelişim alanlarının tamamındaki becerilerinin gelişimini desteklemek, bu becerileri en üst düzeye çıkarmak ve bu gelişim alanlarındaki aksaklık ve oluşan problemleri gidermektir. Program ayrıca okul öncesi öğretmenlerine, belirtilen kazanımlara ulaşmalarını sağlayıcı etkinliklerin hazırlanmasında nitelikli bir rehber konumundadır. Bu nedenle öğretmenlerin aylık ve günlük eğitim akışlarını hazırlarken okul öncesi eğitimi programından en üst derecede faydalanmaları beklenir. Lakin Okul öncesi eğitimde temel öge, okul-aile ve çocuktur. Okul öncesi eğitim, çocuğun ihtiyaçlarına cevap verebilmeli ve ailelerin beklentilerini karşılayabilecek niteliğe sahip olmalıdır. Bu nedenle Okul öncesi öğretim sürecinin, öğretmenler tarafından eğitim programına göre dikkatle hazırlanması ve uygulanması gerekmektedir. Bu durum okul öncesi öğretmenlerinin, mesleki alanda etkin ve yetkin olması gerektiğini karşımıza çıkarmaktadır.

Köksal ve arkadaşlarına göre (2016) günümüzde Türkiye eğitim sisteminde uygulanan MEB Okul Öncesi Eğitim Programı, üstün özelliklere sahip öğretim etkinliklerinin planlanması, hazırlanması ve uygulanmasında öğretmenlere çok fazla kolaylık sağlamaktadır. Okul öncesi eğitim programı ile bütün okul öncesi eğitim kurumlarında aynı eğitim öğretim faaliyetleri yürütülebilmekte ve etkili bilişsel uyarıcılar sağlanarak, çeşitli dil etkileşimleri ile sosyal ve duygusal bir ortamda

kazanılacak deneyimler planlı ve programlı bir sınıf ortamında gerçekleşir. Okul öncesi öğretmenleri okul öncesi programının en ince ayrıntısıyla inceleyerek en üst düzeyde bu programdan faydalanmalıdır. Okul öncesi eğitim öğretim faaliyetlerinin, belirlenen bir programa göre yapılması hem öğretmene ve çocuğa yarar sağlarken ayrıca aileler üzerinde de olumlu bir etki oluşturur. Eğitim sürecinin okul dışında aile içinde devamlılığını sağlar.

Programın uygulayıcısı olan öğretmenin günlük eğitim akışı içerisinde kazanım ve göstergeleri çocuklara aktarmadaki yeterliliği, okul öncesi eğitim programına ait uygulama güçlükleri ya da kolaylıkları ile ilgili görüşleri oldukça önemlidir. Zira Okul öncesi eğitim programı bütünsel özellik gösterdiğinden aynı zamanda ilkokula hazırlık programıdır. Çocuğun gelişiminde son derece öneme sahip olan okul öncesi eğitimin nitelikli olması ve belirlenen amaçlara ulaşabilmesi önemlidir. Bu nedenle okul öncesi eğitim programının uygulayıcısı olan öğretmenlerin kendilerini bu alanda iyi yetiştirmesi gerekmektedir (Köksal vd. 2016).

MEB (2013)'e göre program, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların farklı öğrenme yaşantıları aracılığıyla sağlıklı büyümelerini; motor, sosyal ve duygusal, dil ve bilişsel gelişim alanlarında gelişimlerinin maksimum düzeye ulaşmasını, özbakım becerilerini kazanmalarını ve bir sonraki eğitim basamağı olan ilkokula hazır hale gelmelerini sağlamak amacı ile geliştirilmiştir. Program, çocukların gelişim düzeylerine ve özelliklerine, tüm gelişim alanlarının geliştirilmesini esas almaktadır. Program yaklaşımı olarak “sarmal” özellik gösteren bu program, model olarak “eklektik”tir. Program, “kazanım” ve “gösterge”ler ana öğeleri üzerinde geliştirilmiştir. Programda çocukların gelişim özellikleri yaş gruplarına göre, kazanım ve göstergeler ise bütün olarak ele alınmıştır. Esneklik ilkesini dikkate alan programa ihtiyaç duyulduğunda içerisinde bulunmayan bir kazanım veya gösterge öğretmen tarafından belirlenerek eğitim planına eklenebilir. Bu programla beraber öğretmenin hazırlayacağı etkinliklere örnek olması amacıyla farklı yaş gruplarındaki çocuklar için “Etkinlik Örnekleri” hazırlanmıştır. Bunun yanı sıra programla birlikte kullanılmak amacıyla “Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi (OBADER)” oluşturulmuştur (MEB, 2013; 14).

Programın temel özellikleri şunlardır:

- Program çocuk merkezli ve esnekler.
- Sarmaldır ve eklektiktir.
- Oyun temelina dayanan dengeli bir programdır.
- Keşfederek Öğrenme Önceliklidir
- Yaratıcılığın Geliştirilmesi Ön Plandadır
- Günlük Yaşam Deneyimlerinin ve Yakın Çevre Olanaklarının Eğitim Amaçlı Kullanılmasını Teşvik Eder
- Temalar/Konular Amaç Değil Araçtır
- Öğrenme Merkezleri Önemlidir
- Kültürel ve Evrensel Değerleri Dikkate Alır
- Aile Eğitimi ve Katılımı Önemlidir
- Değerlendirme Süreci Çok Yönlüdür
- Özel Gereksinimli Çocuklar İçin Uyarlamalara Yer Vermektedir
- Rehberlik Hizmetlerine Önem Vermektedir (MEB, 2013; 14-17).

2.1.5.3.1. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programına Göre Okul Öncesi Eğitimin Planlanması Ve Uygulanması

2.1.5.3.1.1.Okul Öncesi Eğitim Ortamı ve Öğrenme Merkezleri

Çocukların bilişsel yapılarını geliştirmek için çevredeki ilgi ve dikkat çekici materyallerin bulunmasına gereksinim vardır. Çocuğun elverişli fiziksel koşullarda etkinliklere katılımı özgüven gelişimine ortam hazırlamakta, mutluluklarını ve üzüntülerini diğer akranlarıyla paylaşması bilinçaltını rahatlatmakta; kendi kendisine yetebilen ve öz benliğiyle barışık bir birey olmasını kolaylaştırmaktadır (Acer, 2008). Bir okul öncesi eğitim kurumunda okul öncesi eğitimin kaliteli olmasının belirleyicilerinden biri, kurumun fiziksel konumunun düzenlenme biçimi ve kurum içerisindeki materyal donanımının bulunmasıdır (Demiriz vd. 2011).

Eğitim ortamları, öğrencilerin nasıl davranmaları gerektiğini ve ortamda kendilerini nasıl hissedeceklerini etkileyerek onları yönlendirmektedir. Bu sebepten dolayı,

kurum içerisindeki iç ve dış mekanları düzenlemek, sınıf içerisinde öğrenme merkezleri oluşturmak, çocukların gelişim özelliklerine uyan materyaller imkanını sağlamak, günlük eğitim akışları hazırlamak, öğrencileri yaş ve gelişimlerine uygun şekilde gruplar içinde etkinliklere katılmaya teşvik etmek okul öncesi öğretmenlerinin görevlerindedir (Kostelnik vd. 2007).

İyi bir okul öncesi eğitim kurumunda sınıf ortamlarının sahip olması gereken özellikler şu şekilde sıralanabilir:

- Çocuğun sınıf içi aktivitesini kısıtlamamalı, rahat hareket edebilmesini sağlamalı,
- Oluşabilecek kaza olasılığını en aza indirecek şekilde olmalı,
- Sınıf içi faaliyetlerin uygulanmasına kolaylık ve olanak sağlamalı,
- Bireysel etkinlikler veya küçük-büyük grup faaliyetlerine imkân tanımalı,
- Görünüm açısından estetik özellikleri bulundurmamalı,
- Sınıf ortamının ısınma, havalandırma, aydınlanma ve temizliğine dikkat edilmeli; sağlık kurallarına uygun olmalıdır (Özdemir vd. 2007).

Okul öncesi eğitim programında büyük ve küçük grup etkinlikleri için sınıf içindeki öğrenci gruplarının belirli zamanlarda bir araya gelmeleri gerekmektedir. Düzenlenecek sınıf ortamında bu olanağı sağlayacak alanların oluşturulması da önemli bir unsurdur. Yoğunlukla sınıf içinde düzenlenen öğrenme merkezlerindeki materyaller ve bu merkezin büyüklüğü burada kaç çocuğun çalışabileceğine dair sınırlar oluşturmaktadır. Öğrenme merkezlerinde zaman geçirebilecek çocuk sayısı ile ilgili ipucu olacak görsel ve etiketlerin kullanılması, o merkezde kaç çocuk olacağına dair öğrencilere kolaylık sağlar (Henniger, 2005).

Okul öncesi eğitim programının en iyi şekilde uygulanabilmesi için özenli ve dikkatli düzenlenmiş eğitim ortamlarına gereksinim vardır. Programın başarısını arttırmada özenli hazırlanmış eğitim ortamları önem taşımaktadır. 2013 okul öncesi eğitim programının amacına uygun şekilde planlanıp ve uygulanabilmesi için eğitim ortamlarının öğrenme merkezlerini içerecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Öğretmen, öğrenme merkezlerinde sınıfın fiziksel özelliklerini ve çocuk sayısını dikkate alarak, çocukların bireysel gereksinimlerine ve ilgilerine yönelik

düzenlemeler yapar. Oluşturulan merkezin sınırları, uygun etkileşimlerin bir alandan diğer alana kolaylıkla taşınabilmesi ve çocukların değişken ihtiyaçlarını karşılamak için esnek olmalıdır. Bir sınıfta kaç merkez olacağını sınıftaki çocuk sayısı ve sınıfın fiziksel koşulları belirler. Her merkezde oynayacak çocuk sayısını ise sınıftaki merkezlerin sayısı, merkezlerin büyüklüğü ve materyallerin yeterliliği belirler (MEB, 2013; 37).

Sınıf içerisinde yer alabilecek öğrenme merkezleri şöyle sıralanabilir:

- **Blok merkezi:** Çocukların sınıf ortamlarında yer alan farklı boyut, şekil ve renkteki nesnelere ve bunlar arasındaki ilişkileri fark etmesine ve farklı materyaller kullanarak yapı-inşa oyunları aracılığıyla yaratıcılıklarının gelişmesine olanak tanıyan bir merkezdir (MEB, 2013; 39). Hirsch (1984) yılında yaptığı bir çalışmada blok merkezinin çok fazla düzenli veya çok fazla karışık olmasının çocuğun gelişimi için faydalı olmayacağını belirtmiştir. Çok düzenli blok merkezinde çocuk aynı düzeni sağlamada sorun yaşar ve bu düzeni sağlamaya çalışırken yaratıcılığı engellenmiş olacaktır (Akt. Brewer, 2004).
- **Kitap merkezi:** Çocukların kitaplara karşı olumlu tutumlar geliştirmesini sağlayan, iletişim kurma becerilerini geliştiren bu öğrenme merkezinin rahat, aydınlık ve sessiz bir alanda olmasına özen gösterilmelidir (MEB, 2013; 40). Kitaplar raflara ön yüzleri görünecek şekilde yerleştirilmeli, çocukların kitabın ön yüzüne bakarak karar vermelerine olanak sağlamalıdır (Zembat vd. , 2010).
- **Müzik merkezi:** Çocukların müzik ile ilgili bilgi ve becerilerini destekleyerek deneyim kazanmalarını sağlayan etkinliklerin yapıldığı bir öğrenme merkezidir (MEB, 2013; 40). Müzik merkezi ışıklandırma açısından yeterli olmalı ve havalandırmaya uygun bir alanda olmalıdır. Materyaller çocukların kendilerinin alıp yerine koyabileceği mesafede olmalı ve açık raflarda tutulmalıdır (Zembat vd. 2010).
- **Sanat merkezi:** Çocukların önceki yaşantıları ve öğrendiklerini temel alarak özgün düşünce ve yaratıcı çalışmalar ortaya koymalarına fırsat veren, farklı materyalleri kullanarak etkinlikler yapabileceği ve farklı deneyimler kazanabileceği bir merkezdir (MEB, 2013; 40). Sanat merkezinde

kullanılacak malzemeler çocukların yaratıcılıklarını ortaya koymalarına fırsat verecek özellikte olmalı, öğretmenler öğrencilerinin gelişim özelliklerine uygun materyalleri seçmelidirler (Brewer, 2004).

- **Fen merkezi:** Çocuklar yaşadıkları dünyaya merak duyar ve çevrelerinde olup bitenin nedenlerini öğrenmek isterler. Bu öğrenme merkezi çocukların merak duygusu ve öğrenme arzusunu desteklemeyi ve çocukların yeni şeyler öğrenmelerini amaçlar (MEB, 2013; 41). Fen merkezinde çocukların araştırmalarını teşvik edecek materyallere yer verilmelidir (Brewer, 2004). Bununla birlikte denemeler ve keşifler yapmalarına olanak sağlayan bu merkezin yakınlarında bir lavabo bulunmalı, merkezin zemini rahatlıkla silinebilecek malzemedan olmalıdır (Dikmen, 1994; Oğuzkan vd. 2002).
- **Dramatik oyun merkezi:** Çocuklar dramatik/sembolik oyun sırasında nesnelere ve kişilerle etkileşimde bulunur ve nesnelere düşünce, durum ve diğer nesnelere temsil etmek için kullanırlar. Sembolik düşünmenin gelişimini destekleyen bu öğrenme merkezinde çocuğun farklı rollere bürünmesine, yeni araştırmalarda bulunmasına, günlük hayatta yaşadığı olayları ve kişileri taklit etmesine olanak sağlayan materyaller bulunmalıdır (MEB, 2013; 42). Öğretmenler bu merkezdeki çocukların düşüncelerini geliştirmeleri konusunda dikkat etmeli, bu alana değişik kostümler, giysiler temin etmelidirler. Eğitim öğretim yılı boyunca bu merkezdeki materyaller çocukların ihtiyaçlarına göre değiştirilmelidir (Brewer, 2004).

2.1.5.3.1.2.Etkinlik Çeşitleri ve Açıklamaları

Etkinlik Çeşitleri; Türkçe, Sanat, Drama, Müzik, Hareket, Oyun, Fen, Matematik, Okuma Yazmaya Hazırlık ve Alan Gezileri okul öncesi program dâhilinde hazırlanabilecek etkinlik çeşitlerindedir. Öğretmen tarafından planda yer verilen etkinlikler sınıf içerisinde ve açık alanlarda uygulanabilir. Sınıf içerisinde uygulanacak etkinlikler öğrenci sayılarına göre bireysel, küçük gruplar veya büyük gruplar şeklinde sınıf koşullarına uyarlanabilir. *Bireysel etkinlik*, çocuğun kendi kendisine bir şey başarmasını destekleyici çalışmalardır. Bu etkinlikler, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına, onların gelişim özelliklerini dikkate alarak gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla hazırlanan etkinliklerdir. *Küçük grup etkinliği*, çocukların yaş ve

ilgilerine göre gruplara ayrılarak uygulanan etkinliklerdir. Küçük grup çalışmalarında her öğrencinin etkinliği ayrı ayrı plan olarak hazırlanmalıdır. Her etkinlik planında farklı yöntem ve teknikler kullanılır. Bütün yöntem teknikler aynı kazanım ve göstergelere ulaştırma amacı güder. Böylece çocuklar aynı kazanımlara farklı yollardan ulaşabilirler. **Büyük grup etkinliği**, öğrenci sayısının daha fazla olduğu aynı yöntem teknik kullanılarak aynı kazanım göstergelere ulaştıran etkinliklerdir. **Bütünleştirilmiş etkinlik**, ise birden çok etkinliğin birbiriyle ilgili geçişlerle bağlamasıyla oluşan etkinliklerdir (MEB, 2013; 42-43).

2.1.5.3.1.3.Aylık Eğitim Planı

Okul öncesi eğitim programında, öğretmenin birer ay olarak belirlenen rutinlerde öğrenme ortamındaki yapacağı çalışmaları planlamasının uygulamayı daha nitelikli hale getireceği belirtilmektedir. **Aylık plan**, öğretmenin öğrencilerinin gelişim özelliklerini dikkate alarak yapacağı çalışmalara ait kazanım ve göstergeleri, kavramları, belirli gün ve haftaları, aile katılım çalışmalarını ve bu bir aylık sürecin nasıl geçtiğinin değerlendirilmesinin olduğu çalışma planıdır. Her ay aylık planda planında yer verilen kavramlar “Kavramlara Aylık Eğitim Planlarında Yer Verme Durumu Çizelgesi” ne; kazanım ve göstergeleri ise “Kazanım ve Göstergelere Aylık Eğitim Planlarında Yer Verme Durumu Çizelgesi”ne öğretmen tarafından kaydedilmelidir. Aylık planların değerlendirme bölümünde öğretmen; sonucu değil süreci değerlendirerek bunu çocuk program ve öğretmen açısından değerlendirme bölümüne kaydeder. Yapılan bu değerlendirmeler gelecek ay için yol gösterici olurken, bütün aylık planların değerlendirmeleri gelecek yıl için kılavuz niteliği taşıyacaktır (MEB, 2013; 50).

2.1.5.3.1.4.Günlük Eğitim Akışı

Günlük eğitim akışı, öğretmenin bir gün içinde ne yapıp ne yapmayacağını düzenli bir şekilde hazırlanan çalışma planıdır. Güne başlama zamanı, oyun zamanı, etkinlik zamanı ve günü değerlendirme zamanı ile beslenme ve dinlenme zamanı gibi günlük rutin etkinlikleri içerir. Bir günlük eğitim akışında bulunan bölümler şöyledir; **Güne Başlama Zamanı**; günün başında yer verilen etkinliktir. Çocuğun o güne uyum sağlaması açısından oldukça önemlidir. **Oyun Zamanı**; Çocuklar tercih ettikleri merkezlere yönelir ve serbest oynarlar. Gün her zaman öğrenme merkezlerinde oyunla devam etmeyebilir. Güne başlama zamanının ardından bahçede, açık havada

oyun oynanabilir, o gün yapılacak eğitimle ilgili olarak alan gezisine çıkılabilir ya da sabah yürüyüşü yapılabilir. **Etkinlik Zamanı;** Günlük eğitim sürecinin bu bölümünde öğretmen önceden planladığı bireysel, küçük veya büyük grup etkinliklerini uygular. **Günü Değerlendirme Zamanı;** gün sonunda çocuklar güne başlama zamanında olduğu gibi tekrar bir araya gelirler ve o gün yapılan çalışmalarla ilgili sohbet edilir. Yapılan bu sohbete göre öğretmen günlük eğitim akışındaki değerlendirmelerini yapar. Gün içerisindeki süreci dikkate alan bu değerlendirme bir sonraki günün eğitim akışına ışık tutmaktadır (MEB, 2013; 51-53).

Son yıllarda kullanılan 2002, 2006 ve 2013 okul öncesi programlarının genel özellikleri aşağıda karşılaştırılmıştır.

Tablo 1. 2002, 2006 Ve 2013 Okul Öncesi Eğitim Program Özellikleri

	2002 Okul Öncesi Eğitim Programı Özellikleri	2006 Okul Öncesi Eğitim Programı Özellikleri	2013 Okul Öncesi Eğitim Programı Özellikleri
Yaş Grubu	36-72 ay	36-72 ay	36-72 ay
Gelişim Alanları	<ul style="list-style-type: none"> • Zihinsel gelişim • Dil gelişimi • Fiziksel gelişim • Sosyal-duygusal gelişim • Özbakım becerileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilişsel gelişim • Dil gelişimi • Psikomotor gelişim • Sosyal-duygusal gelişim • Özbakım becerileri 	<ul style="list-style-type: none"> • Bilişsel gelişim • Dil gelişimi • Motor gelişim • Sosyal-duygusal gelişim • Özbakım becerileri
Amaçların İfade Edilişi	<ul style="list-style-type: none"> • Hedef • Kazanılması beklenen davranışlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Amaç • Kazanımlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Kazanım • Göstergeler
Programın İçeriği	<ul style="list-style-type: none"> • Ünite yok • Esneklik • Yaratıcılık • Aile katılımı 	<ul style="list-style-type: none"> • Bütüncül • Sarmal • Ünite yok • Oyun temelli • Esnek • Aile katılımı • Veli ziyareti • Bireysel 	<ul style="list-style-type: none"> • Bütüncül • Sarmal • Eklektik • Esnek • Konular amaç değil araç • Etkinlik örnekleri var

		<p>görüşme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaynaştırma eğitimi 	
Programın Eğitim Durumları	<p>Köşeler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evcilik, fen ve doğa, blok, sanat, kitap, müzik, kukla <p>Etkinlik çeşitleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serbest zaman, sanat, Türkçe dil, oyun, müzik, fen ve doğa, okuma yazmaya hazırlık <p>Planlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yıllık ve günlük planlar 	<p>Köşeler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evcilik, fen ve doğa, blok, sanat, kitap, müzik, kukla <p>Etkinlik çeşitleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serbest zaman, Türkçe, oyun ve hareket, müzik, sanat, fen ve matematik, okuma yazmaya hazırlık • Kahvaltı, öğle yemeği, uyku rutin etkinlikleri <p>Planlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yıllık ve günlük planlar 	<p>Öğrenme merkezleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blok, kitap, müzik, sanat, fen, dramatik oyun <p>Etkinlik çeşitleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Türkçe, sanat, drama, müzik, hareket, oyun, fen, matematik, okuma yazmaya hazırlık, alan gezileri • Bireysel etkinlik • Küçük grup etkinliği • Büyük grup etkinliği • Bütünleştirilmiş etkinlik <p>Planlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aylık plan • Günlük eğitim akışı (güne başlama zamanı, oyun zamanı, etkinlik zamanı, günü değerlendirme zamanı)
Programın Değerlendirilmesi	<p>Çok yönlü değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çocuk açısından • Program açısından • Öğretmen açısından 	<p>Çok yönlü değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çocuk açısından • Program açısından • Öğretmen açısından 	<p>Çok yönlü değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çocuk açısından • Program açısından • Öğretmen açısından

2.2.İlgili Araştırmalar

Kandır (1991), okul öncesi eğitim kurumlarında 4-6 yas grubu eğitim programlarının hazırlanmasında öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükleri belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasında, öğretmenlerin anaokulu programıyla ilgili olarak en fazla güçlük çektikleri konuların basında sırasıyla; günlük planın hazırlanması, yıllık planın hazırlığı geldiğini tespit etmiştir.

Genç (1997), öğretmenlerin okul içi yaptıkları çalışmalarında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan anasınıfı programından nasıl yararlandığını ortaya koymak amacıyla yapılan araştırma sonucunda; öğretmenlerin programdan yararlanma derecelerinin yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin mezuniyet durumu ve meslekteki kıdemi ile programdan yararlanma derecesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını saptamış, hizmet içi eğitime katılma durumu açısından ise, etkinliklerin planlanması ve uygulanması ile hizmet içi eğitime katılma durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğunu belirlemiştir.

Parlakııldız (1998), Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 1994 yılında yürürlüğe giren anasınıfı programını uygulamada, anasınıfı öğretmenlerinin ne derecede yeterli olduklarını ve bazı değişkenlerin (kıdem, mezuniyet durumu) programının uygulamasına etkisini incelemiştir. Öğretmenlerin eğitim düzeyi yükseldikçe, programın ilkelerini uygulama düzeyleri arasında hedefleri belirlemede, öncelikle çocukların gelişim özelliklerini dikkate almada yeterli oldukları, uygulamada ise, işbirliği davranışlarının arttığı, kullandıkları yöntemleri düzeltme konusunda daha başarılı oldukları sonucunu tespit etmiştir.

Yaşar (2000), anasınıfı öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1994 yılında uygulamaya konulan eğitim programı konusundaki bilgi düzeylerini saptamak amacıyla yaptığı çalışmasında, elde ettiği sonuçlara göre; hizmet içi eğitim alıp almama durumu; öğretmenlerin hedef-hedef davranışları belirlemeleri, konuları ve etkinlikleri belirlerken dikkat ettikleri noktalar, konu analiz ve belirtke tablosundan yararlanma şekilleri, etkinliklerin uygulanmasında, yıllık ve günlük plan

hazırlamada karşılaştıkları güçlükler ve programla ilgili öneri ve görüşleri açısından önemli bir fark tespit edilmemiştir. Öğretmenlerin hizmet içi eğitime katılıp katılmama ile konuların ve eğitim durumları için kullanılan yöntem ve tekniklerin seçiminde dikkat ettikleri noktalar arasında önemli bir fark bulunmuştur. Öğretmenlerin kendilerini yeterli görüp görmemeleri ile konu analiz tablosundan yararlanma şekilleri, yıllık ve günlük plan hazırlanırken karşılaşılan sorunlar arasındaki fark önemli bulunmamıştır. Öğretmenlerin çalışma yılları ile eski ve yeni programla ilgili görüşleri, konuları seçerken dikkat edilen noktalar ve yeni eğitim programı konusunda kendilerini yeterli görüp görmemeleri arasındaki fark önemli bulunmuştur.

MEB (1994) okul öncesi eğitimi programı hakkında Demir'in (2001) anasınıfı programına ait öğretmen görüşlerini incelediği yüksek lisans tez çalışması yer almaktadır. "Anasınıfı Programının Öğretmen Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi" adlı araştırmasında Erzurum il ve ilçe merkezlerinde yer alan Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı, özel ve bağımsız okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan 85 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğretmenlere kişisel bilgileri ile ilgili, anasınıfı programının mevcut öğretim koşullarında niteliğini belirlemeye ve anasınıfı programının geliştirilmesine yönelik sorular anket yoluyla sorulmuştur. Yapılan araştırmada anasınıfı öğretmenlerinin gözlem fişlerinin ve dosyalarının çocukları tanıma ve değerlendirmede yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışandemir (2002), Burdur ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin günlük planları uygulama yeterlilik düzeylerini araştırmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; okul öncesi öğretmenlerinin günlük planı genel olarak uygulama yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu, oyun etkinliklerini planlama ve uygulamada diğer etkinliklere göre daha yeterli oldukları, oyun etkinliklerinden sonra en iyi uyguladıkları etkinliğin serbest zaman etkinlikleri olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin en yetersiz oldukları etkinlik, fen ve doğa etkinliği olarak belirlenmiştir.

Cömert (2003) tarafından yapılan araştırmada Sakarya ilinde görev yapan öğretmenlerin MEB (2002) okul öncesi eğitim programı hakkında öğretmen görüşlerinin alınması, öğretmenlerin programa ilişkin uygulamalarının gözlenmesi ve

gözlem bulguları ile görüşleri arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonunda; öğretmenlerin program ile ilgili görüşlerinde çok büyük olumsuzlukların bulunmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte programın birkaç basamağında sorunların olduğu sonucu bulunmuştur. Böylelikle programın bu yönlerden (içerik, aile katılım çalışmaları, öğretim yöntemleri, değerlendirme) yeniden ele alınarak geliştirilmesi, öğretmenlerin bu konularda daha ayrıntılı bilgilendirilmesi önerilmiştir. Bu araştırmada öğretmenlerin programın içeriğine ilişkin bazı tereddütleri olduğunu, bunların da; programda konu isimlerinin verilmemesi, aile katılımına yönelik etkinliklerinin uygulanmasına olanak verilmediği, değerlendirmenin, öğretmen, çocuk ve program boyutlarında yapılmasının zorlukları, programdaki gözlem formlarının kullanımı, yıllık planın her ay için ayrı ayrı yapılmasının gereksizliği, programda bazı gelişim alanlarının birleştirilmiş olması gibi konular olduğunu ve programın tamamının değiştirilmesini isteyen öğretmenlerle (%42), istemeyen öğretmenlerin (%57), oranının birbirine yakın olduğunu, bunun da dikkat çekici bir bulgu olduğu ifade edilmiştir.

Çaltık (2004) yaptığı çalışmada 2002 yılında uygulamaya konan 36-72 aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programına ve uygulanmasına yönelik öğretmen görüşlerini almıştır. Araştırma tarama modelinde yapılmış evren tüm Türkiye'deki görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmuştur. Örneklem için ise 17 ilde görev yapan öğretmenler belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitim alan çocukların büyük çoğunluğunun 6 yaşında olduğu, öğretmenlerin program uygularken karşılaştıkları en büyük güçlüklerin ise; fiziksel koşulların yetersizliği, rehberlik çalışmalarının yetersizliği, öğrenci sayısının fazla olması, araç gereç eksikliğinin çok olduğu olarak belirlenmiştir. Günlük planlarda hedeflerle kazandırılması gereken davranışlar arasında bağ kurmada zorluk yaşadıkları, aile katılım çalışmalarında bir takım sorunların yaşandığı tespit edilmiştir. Öğretmenler eğitim durumlarını planlarken en çok çocukların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurduklarını belirtmişlerdir. Farklı bölgelerde görev yapan öğretmenlerin hedeflerin gerçekleşmeme nedeni konusundaki ortak görüşleri fiziksel yetersizlik olarak belirlenmiştir. Aileleri eğitim çalışmalarına katmanın genel olarak faydalı olduğu, değerlendirme çalışmalarının genel olarak bütün öğretmenler tarafından yapıldığı sonuçlarına varılmıştır.

Okul öncesi kurumlarında uygulanan programa yönelik okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini alan Şıvgın (2005); okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin, okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmakta olan programa ilişkin görüşlerini saptamak amacıyla Denizli il merkezinde 114 okul öncesi öğretmeni ile gerçekleştirdiği çalışmasının sonucunda öğretmenlerin çalıştıkları okul türü ve en son mezun oldukları okul ile okul öncesi eğitim programının değerlendirme boyutu açısından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öğretmenlerin kıdem yılları ile okul öncesi eğitim programının değerlendirme boyutu açısından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin puanları, en düşük puan olarak bulunmuştur. Öğretmenlerin, programda yer alan gözlem formu örneklerinden yararlanmalarına karşın, bu formları yetersiz buldukları, çocukları tanıma ve değerlendirmede başka tekniklerin örneklerinin de programda bulunması gerektiği ve değerlendirme ile ilgili hizmet-içi eğitim alma konusunda kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

Okul öncesi eğitim programı hakkında öğretmen görüşlerini inceleyen bir başka makale çalışması Budunç ve Haktanır (2007) tarafından yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin MEB 2006 okul öncesi eğitim programını kullandıklarını, okulda eğitim programını çalışma arkadaşlarıyla hazırladıkları ve hazırlarken müdürün ya da okuldaki eğitim uzmanının öneri ve eleştirilerini göz önünde bulundurduklarını, kendi yeterliliklerine ilişkin olarak çocukların gelişimlerini değerlendirmede zorluk yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin değerlendirme sürecinde özellikle çocukların gelişimlerini değerlendirmede zorlanmadıkları görülmüştür.

Düşek (2008) MEB 2006 okul öncesi eğitim programı hakkında ilköğretim müfettişleri, okul öncesi eğitim müdürleri ve öğretmen görüşlerini incelemiştir. Araştırmada Ordu ilinde görev yapan 29 ilköğretim müfettişi, 38 okul öncesi eğitim müdürü ve 114 okul öncesi eğitim öğretmeninden verilerini anket yoluyla toplamıştır. Araştırmada sonucunda, ilköğretim müfettişlerinin (%57,1), müdürlerin (%59,1) ve öğretmenlerin (%49,4) programın değerlendirme bölümündeki açıklamaları oldukça yeterli bulmuştur. Programın olumlu yönleri olarak müdür ve

öğretmenler aile katılımına önem verilmesini, müfettiş ve müdürler programın ilköğretim programına uyumlu olmasını ve her üç grup da programın esnek ve öğrenci merkezli olmasını belirtmişlerdir. Programın uygulanamayacak yönleri olarak müfettişler aile katılımı çalışmalarını, müdürler doldurulacak formların benzer olmasını, öğretmenler ise hem aile katılımını hem de değerlendirmede doldurulacak formların birbirine benzer olmasını belirtmişlerdir. Araştırmanın bu bulgusu okul öncesi eğitimi öğretmenlerin değerlendirme sürecinde kullanılacak formları doldurmayla ilgili olumsuz görüşleri olduğunu göstermektedir.

2011 yılında yaptığı çalışmada Akkaya, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan Okulöncesi Eğitim Programını, okulöncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirmiştir. Araştırma, mevcut durumu saptamaya yönelik betimsel bir araştırmadır. Kayseri ili merkez ilçelerde, resmi bağımsız anaokulu, kız meslek lisesine bağlı anaokulu ve ilköğretime bağlı anasınıflarında görev yapan 152 okulöncesi öğretmeni, araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin programın amaç ve kazanımlar, içerik, eğitim durumları boyutlarını olumlu; değerlendirme boyutunu ise olumsuz değerlendirdikleri belirlenmiştir. Okulöncesi Eğitim Programının “Amaç ve Kazanımlar, İçerik, Eğitim Durumları ve Değerlendirme” boyutlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin, öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne, mezun oldukları okul türüne ve meslekteki kıdemlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Eğitim programları hazırlandıktan sonra, uygulamaya konulmadan önce öğretmenlere seminerler, kurs ve hizmet içi eğitimler verilerek yeni uygulanacak program hakkında bilgilendirmelerin yapılması programın kalitesini arttıracaktır. Hizmet içi eğitim seminerlerinin okulöncesi öğretmenlerinin, ilgi, istek, ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda düzenlenmesi, öğretmenlerin programa katılımını artırabilir şeklinde önerilere yer verilmiştir.

2012 yılında yaptıkları çalışmada Gelişli ve Yazıcı, Türkiye’de 1994 yılından itibaren uygulanan okul öncesi eğitim programlarının (1994, 2002 ve 2006) genel yapısı, amaçları, öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirme süreçleri açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesini amaçlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programlarında dünyada ve ülkemizde meydana gelen gelişmeler

doğrultusunda program geliştirme çalışmalarını sürdürmüştür. Bu anlayışla Türkiye’de uygulanmakta olan okul öncesi eğitim programları da 1994, 2002 ve 2006 yıllarında yeniden ele alınarak geliştirilmiştir. 1994 ve 2002 yılı okul öncesi eğitim programları davranışçı yaklaşım esas alınarak oluşturulurken, 2006 yılı okul öncesi eğitim programı ise çoklu zekâ ve yapılandırmacı yaklaşımın temel ilkeleri esas alınarak oluşturulmuştur. Her üç program, okul öncesi çocuklarının fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel yönden gelişimlerini hedeflemiş ve çocukların bu gelişim alanlarında çok yönlü gelişimlerini sağlamaya çalışmıştır.

Sapsağlam (2013) değerlendirme boyutuyla okul öncesi programlarını incelemiştir. Yaptığı çalışmada doküman inceleme nitel araştırma yöntemini kullanmıştır. Ülkemizde bugüne kadar uygulanan okul öncesi eğitim programları ile ilgili içerik analizi yapmıştır. 1952 programının tam bir okul öncesi eğitim programı olmadığı bir program ve yönetmeliğin bir arada olduğu görülmüştür. 1989 yılında yayınlanan okul öncesi eğitim programında amaçlar ve eğitim etkinliklerine yer verilmiş olmasına rağmen değerlendirme ile ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. 1992 yılında 3797 sayılı kanunla Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü nün kurulması okul öncesi eğitimi alanında olumlu gelişmelerin yaşanmasını sağlamıştır. 1994 programında amaçlara, eğitim etkinliklerine, eğitim ortamlarının düzenlenmesine, aile katılımına ve değerlendirmeye yer verilmiştir. 2002 yılında yayınlanan okul öncesi eğitim programına değerlendirme açısından bakıldığında çocuğun ve programın değerlendirilmesinin yanında ilk kez öğretmeninde kendini değerlendirmesi gerektiğine bu programda yer verilmiştir. 2006 programında da 2002 programında olduğu gibi çocuğun, programın ve öğretmenin çok yönlü değerlendirilmesi öngörülmektedir. 2013 okul öncesi eğitim programında değerlendirme, 2002 ve 2006 programlarında olduğu gibi çok yönlüdür yani, programın, çocuğun ve öğretmenin değerlendirilmesi şeklindedir. 2013 programında değerlendirme etkinliği “Günü Değerlendirme Zamanı” olarak belirtilmektedir. Öğretmenin eğitim döneminin başından itibaren her çocuk için bir “Portfolyo” (gelişim dosyası) oluşturması, eğitim dönemlerinin sonunda aileler okula davet edilerek “Gelişim Dosyası Paylaşım Günü” düzenlenmesi öngörülmüştür.

Duman ve Dilek (2014) 2006 okul öncesi eğitim programı hakkında öğretmen görüşlerinin incelenmesi amacıyla yaptıkları araştırmada nicel ve nitel veri toplama yöntemlerini kullanmışlardır. Nicel verilerin toplanması için anket, nitel veriler için ise görüşme formu kullanılmıştır. Anket, Ankara'nın sekiz merkez ilçesindeki MEB'e bağlı anaokullarında çalışan bütün öğretmenlere (383), görüşme formu ise yirmi öğretmene uygulanarak veriler elde edilmiştir. Araştırmanın sonunda, öğretmenlerin programın amaçlarını, belirli gün ve haftaları uygulanabilir olarak değerlendirdikleri, etkinlikleri kısmen uygulanabilir olarak değerlendirdikleri, çocuğu değerlendirme araçlarını bazen uyguladıkları tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara bakıldığında, öğretmenlerin amaçların uygulanabilir buldukları şeklinde fikirlerinin belirttikleri ve uygulama esnasında zaman zaman fiziksel koşulların yetersizliği, sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı, ailelerin ve okul yönetici personelinin tutumu gibi zorluklarla karşılaştıkları belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, okul öncesi eğitim programının uygulamadaki başarısını arttırmak için eğitimin niteliği etkileyen öğelerden olan (fiziksel şartlar, sınıftaki çocuk sayısı) ile ilgili düzenlemeler yapılabilir. Öğretmenlere amaç ve kazanımlar, etkinlikler, değerlendirme ve yeni düzenlenecek olan program ile ilgili bilgilendirme amaçlı eğitim seminerleri düzenlenebilir. Ayrıca programın bütün boyutlarına, bu boyutların uygulanmasına dair ve Öğretmenlerin okul öncesi eğitim programıyla ilgili olarak yaşadığı sorunlara ilişkin ayrıntılı araştırmalar yapılabilir şeklinde önerilerde bulunulmuştur.

Özsırkıntı ve arkadaşları (2014) 2012 yılında düzenlenerek 2012-2013 eğitim öğretim yılında 10 pilot ilde uygulamaya konulan okul öncesi eğitim programını pilot okullarda görev yapan öğretmenlerinin programa yönelik görüşlerini ortaya koymak amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Betimsel çalışma olan araştırmanın evrenini, pilot illerden olan Adana il merkezine bağlı Çukurova, Seyhan, Yüreğir, Sarıçam ilçelerindeki resmi anasınıfı ve anaokullarında görev yapan 73 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ile Likert tipi beş dereceli 53 maddeden ve dört açık uçlu sorudan oluşan anket kullanılmıştır. Yapılan araştırmada nicel veriler frekans ve yüzde dağılımı ile nitel veriler ise içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Sonuçta, programın öğrenci merkezli, esnek ve aktif öğrenme sağlayan bir program olduğu,

programda yer alan kazanım ve göstergelerin açık, anlaşılır ve amaca uygun olduğu, öğrenme ortamlarının fiziksel yapısı ve öğrenci sayılarının fazlalığı nedeniyle sınıflarda öğrenme merkezleri oluşturmakta sıkıntıların yaşandığı, uygun zamanda yeterli hizmet içi sağlanmadığı saptanmıştır. Programın geliştirilmesi aşamasında programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin sürece daha etkin katılmalarına fırsat tanınabilir şekilde önerilere yer verilmiştir.

Gürkan ve Koran (2014) yılında yaptıkları çalışma da Okul Öncesi Eğitim Programı'nda çocuğun katılım hakkına doğrudan ve dolaylı olarak yer verilme durumunu analiz etmeyi amaçlamışlardır. Bu araştırma nitel bir çalışma olup doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda Okul Öncesi Eğitim Programı'nın genel olarak çocuğun katılım hakkını kullanmasına doğrudan ya da dolaylı olarak imkân tanıdığı, katılım karşıtı herhangi bir durumun söz konusu olmadığı belirlenmiştir. Çalışmada 2013 programında yer alan eğitim akışına göre öğretmenlerin eksiksiz uygulama yaptığında çocuğun katılım hakkını kullanmasına imkân veren özellikte olduğu tespit edilmiştir. 2013 programının ilerlemecilik felsefesini benimsediği birçok eğitim yaklaşımı ve modelini içinde barındıran eklektik bir program olduğu belirtilmiştir. Okul öncesi eğitim programı benimsediği felsefe gereği okul öncesi kurumları yaşamın ta kendisi olması gerektiğini vurgulanmıştır. Bu düşünceye göre demokratik bir okul ortamında çocukların düşüncelerini özgürce ifade etmeleri, yapılacak etkinliklere öğretmenleri ile birlikte karar vermeleri ve aktif katılım göstermeleri gerektiği belirtilmektedir. Aynı şekilde oluşturulacak öğrenme merkezleri ile çocuğa seçim yapma, problem çözme ve inceleme olanağı sağlanmış olur.

Kandır ve Türkoğlu (2015) yılında yaptıkları çalışmada 2013 okul öncesi programının çocukların müzikal becerilerinin gelişimi yönünden değerlendirilmesini amaçlamışlardır. Programda kazanımlar, öğrenme süreci ve değerlendirme basamakları dikkate alınarak doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Müzikal becerilerin desteklenmesi bilişsel gelişim için “müzikal biliş”, sosyal-duysal gelişim için “müziğin sosyal fonksiyonu”, motor gelişim için “müzikal hareket/bedensel yaratım”, dil gelişimi için ise “sesbilgisi ve farkındalığı” boyutları açısından ilgili alan yazınla karşılaştırması yapılmış ve sonuçlar yorumlanmıştır. Araştırma

sonuçlarına göre, okul öncesi eğitim programında yer alan kazanım ve göstergelerin müzik becerilerden olan “müzikal biliş”, “müziğin sosyal fonksiyonu”, “müzikal hareket/bedensel yaratım” ve “ses bilgisi ve farkındalığı” açısından doğrudan birbiriyle ilgili kazanım ve göstergelerle desteklenmediği bulunmuştur. Değerlendirme açısından, programın çocukların, müziğe ilgi, istek, beceri ve tutumlarının tespit edilmesi yönünden güçlendirilmesi gerektiği bulunmuştur. Araştırma sonunda öneri olarak ise; müzik kültürünün oluşabilmesi için, öğretmenlerin ilgili bilimsel alan yazında ulaşma, hizmet-içi eğitim seminerlerine katılma ve bilimsel etkinlikleri izleme konularında farkındalık oluşturmaları sağlanabilir. Erken çocukluk döneminde müziğe ait becerilerin gelişiminin önemli olması sebebiyle; eğitim programını değerlendiren, bütüncül gelişim anlayışı ve çok yönlü bir yaklaşımla ele alan bilimsel araştırmalar yapılabilir

Sönmez ve Bilir Seyhan (2016) tarafından yapılan bir diğer çalışma, MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı'nın sağlık kavramı açısından incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada doküman incelemesi metoduyla MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı'nın incelenmesiyle toplanan veriler kullanılmıştır. Bu veriler araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan bir değerlendirme formu kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma çerçevesinde program giriş, kazanımlar, öğrenme süreci ve değerlendirme basamakları ele alınarak, sağlığın bileşenleri olan fiziksel sağlık, duygusal sağlık, zihinsel sağlık, ruhsal sağlık ve sosyal sağlık boyutlarında incelenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilerek kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, programın giriş, kazanımlar ve öğrenme süreçleri bölümlerinde genellikle fiziksel sağlığa yönelik atıflarda bulunduğu söylenebilir. Program genel çerçeve olarak incelendiğinde fiziksel sağlığın ön planda olmasının nedeninin ise çocukların fiziksel sağlıkları ve aktif katılımları arasında bulunan ilişki olduğu düşünülmektedir. Fiziksel sağlığın ardından, programda en sık atıfta bulunulan boyutun duygusal sağlık olduğu görülmüştür. Programın değerlendirme bölümünde sağlık açısından çok fazla atıfa yer verilmemiştir. Sonuç olarak, MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programı'nda sınırlı bir şekilde de olsa sağlık ve sağlığa ilişkin kavramlara yer verildiği söylenebilir. 0-36 Aylık Çocuklarda Sağlık, Bakım ve Beslenme kitapçığı örneğinde olduğu gibi Okul Öncesi Eğitim Programı için de bir sağlık kitapçığı hazırlanabilir.

Programda çocukların sağlıklarına yönelik dikkat edilecek noktalar verilebilir. Öğretmenlik lisans programlarında sağlıkla ilgili derslerin sayısı artırılarak içerikler zengin hale getirilebilir şeklinde önerilere yer verilmiştir.

Köksal ve arkadaşlarının (2016) yaptıkları araştırma, tarama modelinde olup 2014-2015 öğretim yılında Konya il merkezinde resmi ve özel kurumlardaki anasınıfı ve bağımsız anaokulunda görev yapan 40 okul öncesi öğretmenin görüşü alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinden 38'i bayan 2 tanesi de erkektir. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilirlik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veriler, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel çözümleme tekniği kullanılmış ve elde edilen bulgular nicel olarak sunulmuştur. Katılımcıların programın kazanım ve göstergeler boyutunu olumlu değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin öğrenci merkezli eğitimi savdukları, kazanım ve göstergeleri seçerken öğrencilerin ihtiyaçlarına dikkat ettikleri belirlenmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi eğitim programının uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin mezun oldukları lisans düzeyine, mesleki kıdemlerine, görev yaptıkları okul türüne ve aldıkları hizmet içi eğitime göre değişiklik gösterdiği belirlenmiştir. Okul öncesi eğitim programına ilişkin seminer, kurs ve hizmet içi eğitim programları düzenlenerek, öğretmenlerin niteliğinin artırılması programın işlevselliğini artıracaktır. Öğretmenin niteliği kadar fiziksel alanların mevcut imkânlar dâhilinde öğrenme merkezlerine dönüştürülmesi de önemli bir etki sağlayacaktır. Okul öncesi eğitim programının niteliğinin artırılması amacıyla bu alanda yapılacak araştırmaların varlığı önemlidir. Aynı zamanda programın uygulamalarına teknolojik uygulamalarında dâhil edilmesi nitelik ve nicelik yönünden etkili olacaktır şeklinde önerilerde bulunulmuştur.

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, problemin çözümlenmesinde izlenen yöneme yer verilmiştir. Sırasıyla araştırmanın yöntemi, araştırmanın evreni, veri toplama aracı ve verilerin çözümlenme teknikleri açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Yapılan çalışma betimsel bir araştırma olup araştırmada “ genel tarama modeli” kullanılmıştır. Bu yolla var olan durum betimlenmeye ve belirlenen değişkenlerin söz konusu durum ile ne düzeyde ilişkili olduğu incelenmeye çalışılmıştır. *Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır* (Karasar, 2000; 77). Bu araştırmada okul öncesi eğitimi öğretmenlerin MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programına ve uygulanmasına yönelik görüşleri ve yaptıkları uygulamalar belirlenmeye çalışılmıştır.

3.2. Evren – Örneklem

Bu araştırmada okul öncesi eğitim programının değerlendirme ve uygulama unsuruna yönelik öğretmenlerin görüşleri incelenecektir. Araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Balıkesir İli merkez ilçeleri Altıeylül ve Karesi Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı 91 okulda görev yapan 233 okul öncesi eğitimi öğretmeni yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmada herhangi bir örneklem seçme yöntemine gidilmeden evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğünden izin alınarak evrende yer alan okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin 165’inden dönüş sağlanmıştır.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin evreni temsil edip etmediği Balcı (2001; 108)'nın önerdiği formül kullanılarak belirlenmiştir.

$$n = \frac{t^2 \cdot (PQ)}{d^2} \cdot \frac{1}{1 + \frac{1}{N} \cdot \frac{t^2 \cdot (PQ)}{d^2}}$$

N: evren büyüklüğü

n: örneklem büyüklüğü

d: tutum düzeyi (0.05)

t: güven düzeyinin tablo değeri (t: 1.96)

PQ: (0.50)(0.50)=0.25 (maksimum örneklem büyüklüğü için örneklem yüzdesi)

n (örneklem): 145,5

Belirtilen formül sonucuna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin sayısı evreni temsil etmekte ve evrende bulunan öğretmenlerin yaklaşık %70'ini oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın verileri, 2013 Okul öncesi eğitim programına ilişkin öğretmen görüşleri anketi kullanılarak elde edilmiştir.

3.3.1. Veri Toplama Aracının Hazırlanması

Okul öncesi eğitimi programına yönelik öğretmenlerin görüşlerini belirlemek için ilgili alanyazın incelenerek “2013 Okul Öncesi Eğitim Programı ve Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Anket” hazırlanmıştır. Anket hazırlamak için ilk olarak alanyazın taraması yapılmış ve bu doğrultuda anket maddeleri belirlenmiştir. Anket iki ana bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik olarak 8 soruya yer verilmiştir. İkinci bölüm ise anket formu kısmıdır. Anket forumu kısmı Okul öncesi öğretmenleri için “programın öğelerine yönelik maddeler”, “programda önerilenlere yönelik maddeler”

ve “programın uygulanmasına yönelik maddeler” olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır. Anket formu toplam 60 likert tipli maddeden oluşmaktadır.

Anket forumunda yer alan birinci ve ikinci ana başlıklar “1 (kesinlikle katılmıyorum - %0)”, “2 (katılmıyorum - %25)”, “3 (karasızım - %50)”, “4 (katılıyorum - %75)” ve “5 (kesinlikle katılıyorum - %100)” olarak derecelendirilmiştir. Üçüncü başlık olan sadece okul öncesi öğretmenlerinin doldurduğu uygulama kısmı ise “1 (hiçbir zaman - %0)”, “2 (nadiren - %25)”, “3 (bazen - %50)”, “4 (sık sık - %75)” ve “5 (her zaman - %100)” olarak derecelendirilmiştir. Katılımcıların bu seçeneklerden uygun olanını işaretlemesi belirtilmiştir. Bu anket, 3 program geliştirme uzmanı, 2 ölçme değerlendirme uzmanı ve 4 okul öncesi eğitim uzmanı tarafından incelenmiştir. Okul öncesi eğitim programına ilişkin öğretmen görüşleri anketinde yer alan amaca uygun olmadığı yönünde görüş bildirilen 19 madde anketten çıkarılmış ve 41 maddeden oluşan “2013 Okul Öncesi Eğitim Programı Ve Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Anket” oluşturulmuştur.

Araştırmada anketin güvenilirliği incelenmiştir. Anketin üç alt boyutuna ait boyutların güvenilirliği test edilmiştir. Boyutların güvenilirliklerini incelemek amacıyla Cronbach alfa değerleri hesaplanmıştır. Ankette yer alan maddelerin katılımcıları ne derece ayırt ettiğini incelemek amacıyla a) düzeltilmiş madde toplam korelasyonları hesaplanmış ve b) üst %27 ile alt %27 grupların madde ortalama puanları arasındaki farkların anlamlılığı için t-testi yapılmıştır.

Tablo 2. Anketin Cronbach Alfa Katsayıları

Alt Boyut	Alfa Değeri (Alt Boyutlar ve Anketin tamamı için)
Programın Öğelerine Yönelik Maddeler	0.859
Programda Önerilenlere Yönelik Maddeler	0.845
Programın Uygulanmasına Yönelik	0.839

Tablo 3. Anket Maddelerinin Madde Toplam Korelasyonları Ve Üst %27, Alt %27 Puanları Arasındaki İlişkisiz T Testi Sonuçları

Madde No	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu	T (üst%27-alt %27)
Programın Öğelerine Yönelik Maddeler	1	,487
	2	,645
	3	,460
	4	,509
	5	,390
	6	,645
	7	,506
	8	,504
	9	,388
	10	,510
	11	,752
	12	,452
	13	,567
	14	,527
	15	,650
Programda Önerilenlere Yönelik Maddeler	16	,583
	17	,574
	18	,451
	19	,505
	20	,461
	21	,422
	22	,598
	23	,457
	24	,431
	25	,577
Programın Uygulanmasına Yönelik Maddeler	26	,544
	27	,367
	28	,504
	29	,564
	30	,359
	31	,546
	32	,304
	33	,344
	34	,474
	35	,471
Programın Maddeler	36	,440
	37	,558
	38	,418
	39	,556
	40	,578
	41	,324
	,502	72,118

Üst %27 ile alt %27'lik grubun puanları arasında yapılan t testi sonuçları maddelerin puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Bu bulgu anketteki tüm maddelerin ayırt edici olduklarını göstermektedir.

3.3.2. Veri Toplama Aracının Uygulanması

Veri toplama araçları, 2013-2014 eğitim öğretim yılında, Balıkesir ili Altieylül ve Karesi merkez ilçelerine bağlı bulunan resmi bağımsız anaokulları, ilkokullara bağlı anasınıfları ve kız meslek lisesine bağlı anaokulunda uygulanmıştır. 2013-2014 eğitim öğretim yılında Balıkesir merkezde yer alan okul öncesi eğitim kurumlarına İl Milli Eğitim Müdürlüğünden resmi yazı gönderilmiş ve çalışmayla ilgili anketin doldurularak İl Milli Eğitim Müdürlüğüne teslim edilmesi söylenmiştir. Belirlenen üç haftalık süre içerisinde okulların doldurulan anketleri Milli Eğitim Müdürlüğüne teslimi yapılarak veriler toplanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma bulguları hem tanımlayıcı hem de yorumlayıcı istatistik kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde $p<.05$ güvenilirlik düzeyi kabul edilmiştir. Katılımcılara ilişkin kişisel bilgiler için frekans (N) ve yüzde (%) kullanılmıştır. Katılımcıların verdikleri yanıtların demografik değişkenlere göre fark olup olmadığını belirlemek adına uygun testin seçimi için her maddeye normallik testleri uygulanmıştır. Analizi sonucunda bütün maddelerin normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Bu nedenle parametrik olamayan testlerden Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis Testlerinin kullanılmasına karar verilmiştir. Katılımcılardan elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 17 (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanılmıştır

4. BULGU VE YORUMLAR

Çalışmanın bu bölümünde, veri toplama araçları ile elde edilen verilerin istatistiksel analizleri ile ortaya çıkan bulgular açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Katılımcıların Demografik verilerine ilişkin tablolar

Tablo 4. Cinsiyet ve Medeni Durum

	Cinsiyet		Medeni Durum		Toplam
	Kadın	Erkek	Evli	Bekar	
Öğretmen	160	5	130	35	165
	%97	%3	%78,8	%21,2	%100

Araştırma verileri sonucunda ankete katılan katılımcılarından cinsiyet açısından öğretmenlerin %97'sinin bayan %3'ünün erkek olduğu görülmektedir. Medeni durumları incelendiğinde ise öğretmenlerin %78,8'i evli %21,2'si bekâr, olarak beyanda bulunmuştur.

Tablo 5. En Son Mezun Olunan Okul

	Medeni Durum			Toplam
	Ön Lisans	Lisans	Lisansüstü	
Öğretmen	32	132	1	165
	%19,4	%80	%,6	%100

Katılımcı olan öğretmenlerin mezuniyet durumları incelendiğinde %19,4 ön lisans %80 lisans %0,6 lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Yaş Durumu

	Yaş				Toplam
	21-25	26-30	31-35	35 ve üstü	
Öğretmen	11	51	44	59	165
	%6,7	%30,9	%26,7	%35,8	%100

%0	%8	%32	%60	%100
----	----	-----	-----	------

Araştırma katılımcılarından öğretmenlerin %6,7'si 21-25 yaşları arasında %30,9'u 26-30 yaş arasında %26,7'si 31-35 yaş arasında ve %35,8'i 35 yaş ve üzerindedir.

Tablo 7. Mesleki Kıdem

	Mesleki Kıdem				Toplam
	1-5	6-10	11-15	16 ve üstü	
Öğretmen	45	52	24	44	165
	%27,3	%31,5	%14,5	26,7	%100

Mesleki kıdem açısından katılımcılar incelendiğinde öğretmenlerin %27,3'ü 1-5 yıl, %31,5'i 6-10 yıl, %14,5'i 11-15 yıl ve %26,7'si 16 yıl ve üzerinde kıdeme sahiptir.

Tablo 8. Çalıştıkları Kurumlar

	Çalışılan Kurum			Toplam
	Bağımsız Anaokulu	İlköğretim Anasınıfı	Uygulama Anasınıfı	
Öğretmen	70	94	1	165
	%42,4	%57	%,6	%100

Araştırma verilerine göre çalıştıkları kurumlar bazında öğretmenlerin %42,4'ü bağımsız anaokullarında, %57'si ilköğretim anasınıflarında ve %0,6'sı uygulama anasınıflarında görev yapmaktadır.

Tablo 9. Çalıştıkları Yaş Grubu

	Çalıştıkları Yaş Grubu			Toplam
	36-48 Ay	49-60 Ay	61-72 Ay	
Öğretmen	13	89	63	165
	%7,9	%53,9	%38,2	%100

Araştırma katılımcılarından çalıştıkları yaş grubu değişkeni sadece öğretmenler tarafından işaretlenmiş olup öğretmenlerin %7,9'u 36-48 aylık yaş grubunda, %53,9'u 49-60 aylık yaş grubunda ve %38,2'si 61-72 aylık yaş grubunda çalışmaktadır.

Tablo 10. Eğitim Alma Durumu

	Eğitim Alma Durumu		Toplam
	Aldım	Almadım	
Öğretmen	131	34	165
	%79,4	%20,6	%100

Araştırma kapsamında katılımcıların Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2013 okul öncesi eğitim programı tanıtım ve bilgilendirme eğitimi alıp almama durumları ise şu şekildedir; öğretmenlerin %79,4'ü eğitim aldım, %20,6'sı eğitim almadığı görülmektedir.

Milli eğitim bakanlığına bağlı anaokulu ve anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin 2013 yılında uygulamaya konulan okul öncesi eğitim programına ve bu programın uygulanmasına ilişkin görüşlerine ilişkin bulgular

Tablo 11. Programın Öğelerine Yönelik Olarak Katılımcıların Anket Maddelerine Verdikleri Yanıtlar (Öğretmen – Yönetici)

PROGRAMIN ÖĞELERİNE YÖNELİK MADDELER		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	Öğretmen	2	7	16	112	28
		1.2%	4.2%	9.7%	67.9%	17.0%
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	Öğretmen	1	4	16	113	31
		.6%	2.4%	9.7%	68.5%	18.8%
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.	Öğretmen	-	3	24	113	25
		-	1.8%	14.5%	68.5%	15.2%
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir	Öğretmen	-	1	6	126	32
		-	.6%	3.6%	76.4%	19.4%
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	Öğretmen	1	6	29	107	22
		.6%	3.6%	17.6%	64.8%	13.3%
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir.	Öğretmen	-	4	6	125	30
		-	2.4%	3.6%	75.8%	18.2%
7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır.	Öğretmen	-	1	5	128	31
		-	.6%	3.0%	77.6%	18.8%
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır.	Öğretmen	-	3	39	96	27
		-	1.8%	23.6%	58.2%	16.4%
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmiştir.	Öğretmen	1	6	14	108	36
		.6%	3.6%	8.5%	65.5%	21.8%
10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi, gereksinim ve yeteneklerini dikkate alır.	Öğretmen	-	9	21	101	34
		-	5.5%	12.7%	61.2%	20.6%

11. Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.	Öğretmen	-	4	14	105	42
		-	2.4%	8.5%	63.6%	25.5%
12. Programda değerlendirme çok yönlüdür.	Öğretmen	1	5	18	96	45
		.6%	3.0%	10.9%	58.2%	27.3%
13. Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.	Öğretmen	-	4	10	108	43
		-	2.4%	6.1%	65.5%	26.1%
14. Program değerlendirmede ürüne önem verilir.	Öğretmen	11	22	31	81	20
		6.7%	13.3%	18.8%	49.1%	12.1%
15. Programda çocuğun, programın ve öğretmenin değerlendirilmesine yer verilir.	Öğretmen	1	6	13	104	41
		.6%	3.6%	7.9%	63.0%	24.8%

PROGRAMDA ÖNERİLENLERE YÖNELİK MADDELER		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
16. Program çocukların araştırmasına ve keşfetmesine olanak verir.	Öğretmen	1	5	19	98	42
		.6%	3.0%	11.5%	59.4%	25.5%
17. Program yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder.	Öğretmen	1	7	16	102	39
		.6%	4.2%	9.7%	61.8%	23.6%
18. Programda konular amaç değil araç olarak kullanılır.	Öğretmen	1	2	18	98	46
		.6%	1.2%	10.9%	59.4%	27.9%
19. Program kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır.	Öğretmen	2	6	21	100	36
		1.2%	3.6%	12.7%	60.6%	21.8%
20. Programda aile eğitimi ve katılımı çalışmalarına yer verilir.	Öğretmen	-	5	6	94	60
		-	3.0%	3.6%	57.0%	36.4%
21. Programda özel gereksinimli çocuklar için uyarılama etkinliklerinin gerekliliğine yer verilir	Öğretmen	1	6	10	95	53
		.6%	3.6%	6.1%	57.6%	32.1%

22. Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.	Öğretmen	-	6	18	100	41
		-	3.6%	10.9%	60.6%	24.8%
23. Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir.	Öğretmen	-	1	7	97	60
		-	.6%	4.2%	58.8%	36.4%
24. Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur.	Öğretmen	37	39	24	48	17
		22.4%	23.6%	14.5%	29.1%	10.3%
25. Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.	Öğretmen	1	15	21	89	39
		.6%	9.1%	12.7%	53.9%	23.6%

PROGRAMIN UYGULANMASINA YÖNELİK MADDELER		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her zaman
26.Sınıf içinde öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına özen gösteriyorum	Öğretmen	-	7	29	67	62
		-	4.2%	17.6%	40.6%	37.6%
27.Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları hazırlıyorum	Öğretmen	1	2	7	48	107
		.6%	1.2%	4.2%	29.1%	64.8%
28.Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum.	Öğretmen	-	10	37	70	48
		-	6.1%	22.4%	42.4%	29.1%
29.Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.	Öğretmen	2	21	62	56	24
		1.2%	12.7%	37.6%	33.9%	14.5%
30.Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	Öğretmen	-	2	22	108	33
		-	1.2%	13.3%	65.5%	20.0%
31.Aile katılım çalışmalarını aylık	Öğretmen	-	2	24	84	55

planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum		-	1.2%	14.5%	50.9%	33.3%
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.	Öğretmen	8	25	53	47	32
		4.8%	15.2%	32.1%	28.5%	19.4%
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.	Öğretmen	-	3	36	65	61
		-	1.8%	21.8%	39.4%	37.0%
34.Aylık planın değerlendirmesini günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.	Öğretmen	-	4	18	80	63
		-	2.4%	10.9%	48.5%	38.2%
35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.	Öğretmen	1	1	21	66	76
		.6%	.6%	12.7%	40.0%	46.1%
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.	Öğretmen	-	1	12	64	88
		-	.6%	7.3%	38.8%	53.3%
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.	Öğretmen	-	9	24	69	63
		-	5.5%	14.5%	41.8%	38.2%
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum.	Öğretmen	2	2	17	58	86
		1.2%	1.2%	10.3%	35.2%	52.1%
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.	Öğretmen	-		8	70	87
		-		4.8%	42.4%	52.7%
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.	Öğretmen	1	2	32	65	65
		.6%	1.2%	19.4%	39.4%	39.4%
41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm.	Öğretmen	1	1	23	80	60
		.6%	.6%	13.9%	48.5%	36.4%

Tablo 12. Öğretmenlerin Ve Yöneticilerin Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplara Ait Tanımlayıcı İstatistikler

		Öğretmenler				
		Madde No	Min	Maks.	X	Ss
Programın Öğelerine Yönelik Maddeler		1	1,00	5,00	3,95	,74
		2	1,00	5,00	4,02	,66
		3	2,00	5,00	3,97	,61
		4	2,00	5,00	4,15	,48
		5	1,00	5,00	3,87	,70
		6	2,00	5,00	4,10	,55
		7	2,00	5,00	4,15	,47
		8	2,00	5,00	3,89	,68
		9	1,00	5,00	4,04	,71
		10	2,00	5,00	3,97	,74
		11	2,00	5,00	4,12	,65
		12	1,00	5,00	4,08	,74
		13	2,00	5,00	4,15	,63
		14	1,00	5,00	3,47	1,08
		15	1,00	5,00	4,08	,72
Önerilenler		16	1,00	5,00	4,06	,74
		17	1,00	5,00	4,04	,75
		18	1,00	5,00	4,13	,69
		19	1,00	5,00	3,98	,78
		20	2,00	5,00	4,27	,67
Programda Yönelik Maddeler		21	1,00	5,00	4,17	,75
		22	2,00	5,00	4,07	,71
		23	2,00	5,00	4,31	,58
		24	1,00	5,00	2,81	1,35
		25	1,00	5,00	3,91	,88
Programın Uygulanmasına Yönelik Maddeler		26	2,00	5,00	4,12	,84
		27	1,00	5,00	4,56	,69
		28	2,00	5,00	3,95	,87
		29	1,00	5,00	3,48	,93
		30	2,00	5,00	4,04	,62
		31	2,00	5,00	4,16	,71
		32	1,00	5,00	3,42	1,11
		33	2,00	5,00	4,12	,81
		34	2,00	5,00	4,22	,74
		35	1,00	5,00	4,30	,76
		36	2,00	5,00	4,45	,66
		37	2,00	5,00	4,13	,86
		38	1,00	5,00	4,36	,81
		39	3,00	5,00	4,48	,59

40	1,00	5,00	4,16	,82
41	1,00	5,00	4,19	,74

Öğretmenlerin verdikleri yanıtlar bir istisna dışında tamamı 3 puan ortalamasının üzerindedir. Verilen yanıtlara göre en düşük ortalamaya sahip madde 24. madde (Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur.) dir. ($X=2,81$) En yüksek ortalamaya sahip madde 27. Madde(Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları hazırlıyorum.) dir. ($X=4,56$)

Verilen yanıtlarda göze çarpan okullarının fiziki şartlarının programı uygulanmasına uygunluğu konusunda olumsuz fikir belirmişleridir.

Bulgulara göre özellikle okul öncesi eğitim kurumlarının önceki programlarda kullanılan fiziksel şartlarının değiştirilmeden 2013 programının uygulamaya konması yöneticilerin ve özellikle öğretmenlerin sınıf içerisinde öğrenme merkezlerini oluşturmasında sıkıntılar yaratmıştır. Program öğrenme merkezlerinin zorunluluğundan bahsederken imkânı olmayan koşullarda çalışan öğretmenler programı uygulamaya başlamış fakat belirtilen sınıf ortamını oluşturamamıştır

Milli eğitim bakanlığına bağlı anaokulu ve anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin 2013 yılında uygulamaya konulan okul öncesi eğitim programına ve bu programın uygulanmasına ilişkin görüşleri öğretmenlerin cinsiyetlerine, medeni durumlarına, yaşlarına, mezun oldukları okula, meslekteki çalışma yıllarına, çalıştıkları kuruma, çalıştıkları yaş grubuna ve yenilenen programa yönelik eğitim alıp almama durumuna göre farklılık göstermeye ilişkin bulgular.

Araştırma bulguları hem tanımlayıcı hem de yorumlayıcı istatistik kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde $p<.05$ güvenirlilik düzeyi kabul edilmiştir. Katılımcılara ilişkin kişisel bilgiler için frekans (N) ve yüzde (%) kullanılmıştır. Katılımcıların verdikleri yanıtların demografik değişkenlere göre fark olup olmadığını belirlemek adına uygun testin seçimi için her maddeye normallik testleri uygulanmıştır. Aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi, analizi sonucunda bütün maddelerin normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Bu nedenle parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis Testlerinin kullanılmasına karar verilmiştir.

Tablo 13. Öğretmenlerin İfadelere Verdikleri Yanıtlar Normallik Gösterme Durumu

	M.No	Kolmogorov-Smirnov ^a		Shapiro-Wilk	
		S	Sig.	S	Sig.
Programın Öğelerine Yönelik Maddeler	1	,375	,001	,730	,001
	2	,358	,001	,730	,001
	3	,356	,001	,752	,001
	4	,424	,001	,628	,001
	5	,357	,001	,777	,001
	6	,388	,001	,637	,001
	7	,433	,001	,608	,001
	8	,309	,001	,814	,001
	9	,349	,001	,745	,001
	10	,334	,001	,790	,001
	11	,319	,001	,757	,001
	12	,309	,001	,787	,001
	13	,334	,001	,730	,001
	14	,302	,001	,853	,001
	15	,335	,001	,752	,001
Programda Önerilenlere Yönelik Maddeler	16	,316	,001	,787	,001
	17	,335	,001	,771	,001
	18	,300	,001	,776	,001
	19	,334	,001	,784	,001
	20	,290	,001	,731	,001
	21	,307	,001	,753	,001
	22	,317	,001	,783	,001
	23	,339	,001	,728	,001
	24	,205	,001	,882	,001
	25	,317	,001	,820	,001
Programın Uygulanmasına Yönelik Maddeler	26	,229	,001	,825	,001
	27	,384	,001	,643	,001
	28	,240	,001	,853	,001
	29	,211	,001	,894	,001
	30	,327	,001	,768	,001
	31	,258	,001	,809	,001
	32	,177	,001	,905	,001
	33	,233	,001	,824	,001
	34	,247	,001	,795	,001
	35	,281	,001	,777	,001
Programın Maddeler	36	,333	,001	,736	,001
	37	,241	,001	,817	,001
	38	,307	,001	,740	,001
	39	,339	,001	,718	,001

40	,242	,001	,816	,001
41	,245	,001	,799	,001

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre sıra ortalamaları arasındaki farkı analiz etmek için Mann-Whitney U testi uygulanmıştır

Tablo 14: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Cinsiyet Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

		N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	Kadın	160	83,41	13345,50	344,50	,451
	Erkek	5	69,90	349,50		
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	Erkek	160	83,51	13362,00	318,00	,341
	Kadın	5	66,60	333,00		
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.	Kadın	160	83,39	13343,00	337,00	,465
	Erkek	5	70,40	352,00		
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir.	Kadın	160	82,32	13171,50	291,5	,163
	Erkek	5	104,70	523,50		
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	Kadın	160	84,21	13473,50	206,50	,030
	Erkek	5	44,30	221,50		
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir.	Kadın	160	82,75	13240,50	360,50	,616
	Erkek	5	90,90	454,50		
7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır.	Kadın	160	82,81	13250,00	370,00	,694
	Erkek	5	89,00	445,00		
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır.	Kadın	160	84,07	13451,00	229,00	,067
	Erkek	5	48,80	244,00		
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmiştir.	Kadın	160	82,72	13234,50	354,50	,607
	Erkek	5	92,10	460,50		

10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi, gereksinim ve yeteneklerini dikkate alır.	Kadı n	160	83,02	13283,50	396,50	,970
	Erke k	5	82,30	411,50		
11. Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.	Kadı n	160	83,29	13326,00	354,00	,608
	Erke k	5	73,80	369,00		
12. Programda değerlendirme çok yönlüdür.	Kadı n	160	83,33	13333,50	346,50	,565
	Erke k	5	72,30	361,50		
13. Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.	Kadı n	160	83,35	13336,00	344,00	,525
	Erke k	5	71,80	359,00		
14. Program değerlendirmede ürüne önem verilir.	Kadı n	160	83,75	13400,00	280,00	,222
	Erke k	5	59,00	295,00		
15. Programda çocuğun, programın ve öğretmenin değerlendirilmesine yer verilir.	Kadı n	160	82,87	13259,00	379,00	,816
	Erke k	5	87,20	436,00		
16. Program çocukların araştırmasına ve keşfetmesine olanak verir.	Kadı n	160	82,32	13171,00	291,00	,238
	Erke k	5	104,80	524,00		
17. Program yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder.	Kadı n	160	83,60	13376,50	303,50	,300
	Erke k	5	63,70	318,50		
18. Programda konular amaç değil araç olarak kullanılır.	Kadı n	160	82,40	13184,50	342,00	,528
	Erke k	5	102,10	510,50		
19. Program kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır.	Kadı n	160	82,64	13222,00	291,50	,239
	Erke k	5	94,60	473,00		
20. Programda aile eğitimi ve katılımı çalışmalarına yer verilir.	Kadı n	160	82,32	13171,50	342,00	,531
	Erke k	5	104,70	523,50		
21. Programda özel gereksinimli çocuklar için uyarılama etkinliklerinin gerekliliğine yer verilir.	Kadı n	160	82,64	13222,00	310,00	,327
	Erke k	5	94,60	473,00		
22. Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve	Kadı n	160	83,56	13370,00	294,50	,246

göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.	Erkek	5	65,00	325,00		
23.Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir	Kadın	160	82,34	13174,50	369,00	,762
	Erkek	5	104,10	520,50		
24.Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur.	Kadın	160	82,81	13249,00	286,00	,233
	Erkek	5	89,20	446,00		
25.Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.	Kadın	160	82,29	13166,00	384,00	,871
	Erkek	5	105,80	529,00		
26.Sınıf içinde öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına özen gösteriyorum	Kadın	160	82,90	13264,00	384,00	,871
	Erkek	5	86,20	431,00		
27.Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları hazırlıyorum	Kadın	160	82,78	13244,50	364,50	,687
	Erkek	5	90,10	450,50		
28.Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum.	Kadın	160	82,73	13236,00	356,00	,657
	Erkek	5	91,80	459,00		
29.Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.	Kadın	160	83,16	13306,00	374,00	,795
	Erkek	5	77,80	389,00		
30.Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	Kadın	160	82,26	13161,50	281,50	,181
	Erkek	5	106,70	533,50		
31.Aile katılım çalışmalarını aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum	Kadın	160	82,58	13213,50	333,50	,487
	Erkek	5	96,30	481,50		
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.	Kadın	160	83,75	13400,00	280,00	,238
	Erkek	5	59,00	295,00		
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.	Kadın	160	82,87	13259,50	379,50	,835
	Erkek	5	87,10	435,50		
34.Aylık değerlendirmesini günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.	Kadın	160	82,30	13168,00	288,00	,242
	Erkek	5	105,40	527,00		

35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.	Kadı n	160	83,21	13314,00	366,00	,724
	Erke k	5	76,20	381,00		
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.	Kadı n	160	82,75	13239,50	359,50	,665
	Erke k	5	91,10	455,50		
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.	Kadı n	160	83,33	13332,50	347,50	,592
	Erke k	5	72,50	362,50		
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum.	Kadı n	160	82,67	13226,50	346,50	,573
	Erke k	5	93,70	468,50		
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.	Kadı n	160	82,76	13242,00	362,00	,682
	Erke k	5	90,60	453,00		
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.	Kadı n	160	84,08	13452,50	227,50	,079
	Erke k	5	48,50	242,50		
41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm.	Kadı n	160	83,75	13400,50	279,50	,210
	Erke k	5	58,90	294,50		

p<,05

Tablo 14’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Öğelerine Yönelik Maddeler arasında yer alan “Madde-5 Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.” maddesine ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkenine göre, 05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır (MWU=206,50, p=.030). Katılımcıların sıra ortalamalarına bakıldığında farkın kadınlar lehinde olduğu anlaşılmaktadır. Kadın katılımcılar kazanım ve göstergelere yönelik tutumları daha olumludur.

Öğretmenlerin görüşlerinden de yola çıkarak programda yer alan kazanım göstergeler açık net ve anlaşılır bir şekilde ifade edilmiştir. Çocukların gelişim özelliklerine göre neyi kazanması bekleniyorsa onu ifade eder nitelikte kazanım ve göstergeler kullanılmıştır denilebilir.

Tablo 15: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Medeni Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

		N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	Evli	130	85,54	11120,50	1944,50	,111
	Bekar	35	73,56	2574,50		
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	Evli	130	84,23	10950,00	2115,00	,436
	Bekar	35	78,43	2745,00		
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.	Evli	130	84,30	10958,50	2106,50	,413
	Bekar	35	78,19	2736,50		
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir.	Evli	130	84,24	10951,50	2113,50	,384
	Bekar	35	78,39	2743,50		
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	Evli	130	88,24	11471,00	1594,00	,001
	Bekar	35	63,54	2224,00		
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir.	Evli	130	84,26	10954,00	2111,00	,382
	Bekar	35	78,31	2741,00		
7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır.	Evli	130	83,82	10896,50	2168,50	,559
	Bekar	35	79,96	2798,50		
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır.	Evli	130	83,88	10904,00	2161,00	,608
	Bekar	35	79,74	2791,00		
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmiştir.	Evli	130	81,61	10609,50	2094,50	,393
	Bekar	35	88,16	3085,50		
10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi, gereksinim ve yeteneklerini	Evli	130	84,93	11040,50	2024,50	,252
	Bekar	35	75,84	2654,50		

dikkate alır.							
11.Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.	Evli	130	85,37	11098,50	1966,50	,149	
	Bekar	35	74,19	2596,50	0		
12.Programda değerlendirme çok yönlüdür.	Evli	130	85,40	11102,50	1962,50	,159	
	Bekar	35	74,07	2592,50	0		
13.Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.	Evli	130	84,78	11021,50	2043,50	,271	
	Bekar	35	76,39	2673,50	0		
14.Program değerlendirmede önem verilir. ürüne	Evli	130	86,35	11226,00	1839,00	,063	
	Bekar	35	70,54	2469,00	0		
15.Programda çocuğun, programın ve öğretmenin değerlendirilmesine yer verilir.	Evli	130	82,92	10780,00	2265,00	,963	
	Bekar	35	83,29	2915,00	0		
16.Program çocukların araştırmasına ve keşfetmesine olanak verir.	Evli	130	82,81	10765,50	2250,50	,912	
	Bekar	35	83,70	2929,50	0		
17. Program yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder.	Evli	130	85,24	11081,00	1984,00	,180	
	Bekar	35	74,69	2614,00	0		
18.Programda konular amaç değil araç olarak kullanılır.	Evli	130	85,15	11069,00	1996,00	,204	
	Bekar	35	75,03	2626,00	0		
19.Program kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır.	Evli	130	84,21	10947,50	2117,50	,473	
	Bekar	35	78,50	2747,50	0		
20.Programda aile eğitimi ve katılımı çalışmalarına yer verilir.	Evli	130	85,03	11054,50	2010,50	,229	
	Bekar	35	75,44	2640,50	0		
21.Programda özel gereksinimli çocuklar için uyarılma etkinliklerinin gerekliliğine yer verilir.	Evli	130	85,00	11049,50	2015,50	,240	
	Bekar	35	75,59	2645,50	0		
22.Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve	Evli	130	87,84	11419,50	1645,50	,004	

göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.	Bekar	35	65,01	2275,50		
23.Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir	Evli	130	84,16	10940,50	2124,50	,488
	Bekar	35	78,70	2754,50	0	
24.Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur.	Evli	130	85,23	11080,50	1984,50	,234
	Bekar	35	74,70	2614,50	0	
25.Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.	Evli	130	87,56	11383,00	1682,00	,009
	Bekar	35	66,06	2312,00	0	
26.Sınıf içerisinde öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına özen gösteriyorum	Evli	130	79,81	10375,00	1860,00	,077
	Bekar	35	94,86	3320,00	0	
27.Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları hazırlıyorum	Evli	130	82,85	10770,50	2255,50	,926
	Bekar	35	83,56	2924,50	0	
28.Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum.	Evli	130	82,85	10770,50	2255,50	,934
	Bekar	35	83,56	2924,50	0	
29.Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.	Evli	130	85,45	11108,00	1957,00	,182
	Bekar	35	73,91	2587,00	0	
30.Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	Evli	130	84,50	10985,00	2080,00	,356
	Bekar	35	77,43	2710,00	0	
31.Aile katılım çalışmalarını aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum	Evli	130	81,26	10563,50	2048,50	,321
	Bekar	35	89,47	3131,50	0	
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.	Evli	130	89,01	11571,00	1494,00	,001
	Bekar	35	60,69	2124,00	0	
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.	Evli	130	85,44	11107,50	1957,50	,177
	Bekar	35	73,93	2587,50	0	

34.Aylık değerlendirme planının günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.	Evli	130	82,58	10736,00	2221,00	,813
	Bekar	35	84,54	2959,00		
35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.	Evli	130	82,61	10739,50	2224,50	,826
	Bekar	35	84,44	2955,50		
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.	Evli	130	83,45	10848,50	2216,50	,793
	Bekar	35	81,33	2846,50		
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.	Evli	130	84,40	10971,50	2093,50	,437
	Bekar	35	77,81	2723,50		
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum.	Evli	130	80,17	10421,50	1906,50	,104
	Bekar	35	93,53	3273,50		
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.	Evli	130	82,16	10680,50	2165,50	,620
	Bekar	35	86,13	3014,50		
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.	Evli	130	83,03	10793,50	2271,50	,988
	Bekar	35	82,90	2901,50		
41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm.	Evli	130	83,88	10904,50	2160,50	,618
	Bekar	35	79,73	2790,50		

p<,05

Tablo 15’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Öğelerine Yönelik Maddeler arasında yer alan “Madde-5 Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.”, Programda Önerilenler Yönelik Maddeler arasında yer alan “Madde-22, Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.”,

Madde-25, Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.” ve Programın Uygulanmasına Yönelik Maddeler arasında yer alan “Madde-32, Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.” maddelerine ilişkin görüşlerinde medeni durum değişkenine göre, 05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır (5. Madde MWU=1594,00, p=,001, 22.Madde MWU=1645,50, p=,004, 25. Madde MWU=1682,00, p=,009, 32. Madde MWU=1494,00, p=,001). Katılımcıların sıra ortalamalarına bakıldığında farkın bütün maddelerde evli katılımcılar lehinde olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların büyük çoğunluğunu evli kişilerin oluşturması fark çıkan maddelerin evli katılımcılar lehine olması sonucunu doğurmuştur. Özellikle madde 5’te ifade edilen “ kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur” programda yer alan hedeflerin özelliklerinden açık-seçiklik özelliğini destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Çünkü programda yer alan hedefler yazan ve okuyan için aynı anlama gelmeli, farklı yorumlara yol açmamalıdır. Aynı şekilde madde 25’de “Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.” İfadesi bir eğitim programının taşınması gereken özelliklerden işlevselliğe atıfta bulunduğu söylenebilir. Çünkü yıllık plan yerine aylık planın kullanılması bireyin ihtiyaçlarına daha hızlı cevap verebilmek adına programın işlevselliğini arttıracaktır yorumu yapılabilir. Yine aynı şekilde madde 32’de yer alan “günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum” ifadesi bir eğitim programının taşınması gereken özelliklerden esnekliğe karşılık olarak geldiği şeklinde yorumlanabilir. Çünkü esneklik bulunan ortama, öğrencinin özelliklerine, teknolojik imkânlarla göre öğretmenlerin çalışmalarında değişiklik yapabilmesidir.

Tablo 16: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Mezun Oldukları Okullara Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

		N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	Önlisans	32	90,06	2882,00	1870,00	,225
	Lisans	13	80,67	10648,00		
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	Önlisans	32	82,83	2650,50	2101,50	,958
	Lisans	13	82,42	10879,50		
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.	Önlisans	32	80,61	2579,50	2051,50	,760
	Lisans	13	82,96	10950,50		
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir.	Önlisans	32	80,63	2580,00	2052,00	,737
	Lisans	13	82,95	10950,00		
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	Önlisans	32	84,30	2697,50	2054,50	,779
	Lisans	13	82,06	10832,50		
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir.	Önlisans	32	84,91	2717,00	2035,00	,670
	Lisans	13	81,92	10813,00		
7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır.	Önlisans	32	80,28	2569,00	2041,00	,685
	Lisans	13	83,04	10961,00		
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır.	Önlisans	32	80,41	2573,00	2045,00	,754
	Lisans	13	83,01	10957,00		
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmiştir.	Önlisans	32	82,39	2636,50	2108,50	,986
	Lisans	13	82,53	10893,50		
10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi,	Önlisans	32	86,86	2779,50	1972,50	,507
	Lisans	13	81,44	10750,50		

gereksinim ve yeteneklerini dikkate alır.						
11.Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.	Önlisans	32	78,81	2522,00	1994,00	,566
	Lisans	132	83,39	11008,00	0	
12.Programda değerlendirme çok yönlüdür.	Önlisans	32	75,89	2428,50	1900,50	,320
	Lisans	132	84,10	11101,50	0	
13.Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.	Önlisans	32	77,53	2481,00	1953,00	,430
	Lisans	132	83,70	11049,00	0	
14.Program değerlendirmede ürüne önem verilir.	Önlisans	32	85,98	2751,50	2000,50	,620
	Lisans	132	81,66	10778,50	0	
15.Programda çocuğun, programın ve öğretmenin değerlendirilmesine yer verilir.	Önlisans	32	83,97	2687,00	2065,00	,819
	Lisans	132	82,14	10843,00	0	
16.Program çocukların araştırmasına ve keşfetmesine olanak verir.	Önlisans	32	69,98	2239,50	1711,50	,058
	Lisans	132	85,53	11290,50	0	
17. Program yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder.	Önlisans	32	88,84	2843,00	1909,00	,329
	Lisans	132	80,96	10687,00	0	
18.Programda konular amaç değil araç olarak kullanılır.	Önlisans	32	78,45	2510,50	1982,50	,540
	Lisans	132	83,48	11019,50	0	
19.Program kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır.	Önlisans	32	78,28	2505,00	1977,00	,521
	Lisans	132	83,52	11025,00	0	
20.Programda aile eğitimi ve katılımı çalışmalarına yer verilir.	Önlisans	32	91,72	2935,00	1817,00	,162
	Lisans	132	80,27	10595,00	0	
21.Programda özel gereksinimli çocuklar için uyarlama etkinliklerinin gerekliliğine yer verilir.	Önlisans	32	86,27	2760,50	1991,50	,571
	Lisans	132	81,59	10769,50	0	
22.Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve	Önlisans	32	88,20	2822,50	1929,50	,386

göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.	Lisans	13 2	81,12	10707, 50		
23.Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir	Önlisans	32	83,81	2682,0 0	2070,0 0	,840
	Lisans	13 2	82,18	10848, 00		
24.Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur.	Önlisans	32	96,31	3082,0 0	1670,0 0	,059
	Lisans	13 2	79,15	10448, 00		
25.Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.	Önlisans	32	88,84	2843,0 0	1909,0 0	,353
	Lisans	13 2	80,96	10687, 00		
26.Sınıf içerisinde öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına özen gösteriyorum	Önlisans	32	79,66	2549,0 0	2021,0 0	,686
	Lisans	13 2	83,19	10981, 00		
27.Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları hazırlıyorum	Önlisans	32	90,91	2909,0 0	1843,0 0	,182
	Lisans	13 2	80,46	10621, 00		
28.Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum.	Önlisans	32	79,89	2556,5 0	2028,5 0	,713
	Lisans	13 2	83,13	10973, 50		
29.Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.	Önlisans	32	87,75	2808,0 0	1944,0 0	,463
	Lisans	13 2	81,23	10722, 00		
30.Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	Önlisans	32	89,11	2851,5 0	1900,5 0	,298
	Lisans	13 2	80,90	10678, 50		
31.Aile katılım çalışmalarını aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum	Önlisans	32	85,38	2732,0 0	2020,0 0	,674
	Lisans	13 2	81,80	10798, 00		
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.	Önlisans	32	88,22	2823,0 0	1929,0 0	,432
	Lisans	13 2	81,11	10707, 00		
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.	Önlisans	32	85,17	2725,5 0	2026,5 0	,705
	Lisans	13 2	81,85	10804, 50		

34.Aylık değerlendirme eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.	Önlisans	32	91,55	2929,50	1822,50	,187
	Lisans	132	80,31	10600,50		
35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.	Önlisans	32	85,02	2720,50	2031,50	,715
	Lisans	132	81,89	10809,50		
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.	Önlisans	32	77,84	2491,00	1963,00	,486
	Lisans	132	83,63	11039,00		
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.	Önlisans	32	87,02	2784,50	1967,50	,520
	Lisans	132	81,41	10745,50		
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum.	Önlisans	32	83,19	2662,00	2090,00	,919
	Lisans	132	82,33	10868,00		
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.	Önlisans	32	80,80	2585,50	2057,50	,797
	Lisans	132	82,91	10944,50		
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.	Önlisans	32	78,78	2521,00	1993,00	,596
	Lisans	132	83,40	11009,00		
41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm.	Önlisans	32	78,17	2501,50	1973,50	,530
	Lisans	132	83,55	11028,50		

p<,05

Tablo 16'da görüldüğü gibi, öğretmenlerin görüşlerinde mezun olunan okul değişkenine göre, 05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır.

Elde edilen bulgulara göre lisans mezunu öğretmenlerin aldıkları mesleki eğitimin ön lisans mezunu olan öğretmenlere göre daha kapsamlı olmasına rağmen, okul öncesi

eğitim programı hakkındaki g6r6şlerinde herhangi bir değişikliğe sebep olmamıştır. Bu nedenle okul 6ncesi kurumlarında çalışan 6đretmenlerin eğitim d6zeylerinin program hakkındaki g6r6şleri ve yapılan uygulama açısından değişiklik yaratmadığı yorumu yapılabilir. Eğitim d6zeyinden ziyade 6đretmenlerin çalışma şartları, çevresel imkânlar ve çalıştıkları çocukların 6zellikleri programın uygulanmasında farkları ortaya çıkarır şeklinde yorumlamalara gidilebilir.

Bir başka yorumda ř6yle ifade edilebilir; 6n lisans mezunu 6đretmenler genellikle 6zel kurumlarda çalışmakta olup kabul edilmeleri açısından kendilerini geliştirerek lisans mezunu bir 6đretmen d6zeyinde uygulama yapabilmektedir. Lisans mezunu 6đretmenler ise genellikle Milli Eğitim Bakanlığı b6nyesinde g6rev yaptıklarından dolayı kendilerinin iş garantilerinin olması, onları kendini geliştirme konusunda 6n lisans mezunu olanlardan daha geri duruma getirmektedir şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 17: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Çalıştıkları Kurumlara Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

		N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	BAO	70	81,24	5687,00	3202,00	,722
	İAS	94	83,44	7843,00		
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	BAO	70	81,60	5712,00	3227,00	,797
	İAS	94	83,17	7818,00		
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.	BAO	70	83,39	5837,50	3227,50	,800
	İAS	94	81,84	7692,50		
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir,	BAO	70	84,67	5927,00	3138,00	,492
	İAS	94	80,88	7603,00		
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	BAO	70	80,66	5646,00	3161,00	,612
	İAS	94	83,87	7884,00		
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir.	BAO	70	86,11	6027,50	3037,50	,258
	İAS	94	79,81	7502,50		
7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır.	BAO	70	82,64	5784,50	3280,50	,965
	İAS	94	82,40	7745,50		
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır.	BAO	70	86,49	6054,00	3011,00	,294
	İAS	94	79,53	7476,00		
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmiştir.	BAO	70	82,52	5776,50	3288,50	,995
	İAS	94	82,48	7753,50		
10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi.	BAO	70	79,26	5548,00	3063,00	,385
	İAS	94	84,91	7982,00		

gereksinim ve yeteneklerini dikkate alır.							
11.Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.	BAO	70	86,56	6059,5 0	3005,5	,265	
	İAS	94	79,47	7470,5 0	0		
12.Programda değerlendirme çok yönlüdür.	BAO	70	82,75	5792,5 0	3272,5	,947	
	İAS	94	82,31	7737,5 0	0		
13.Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.	BAO	70	82,50	5775,0 0	3290,0	1,000	
	İAS	94	82,50	7755,0 0	0		
14.Program değerlendirmede ürüne önem verilir.	BAO	70	74,29	5200,5 0	2715,5	,041	
	İAS	94	88,61	8329,5 0	0		
15.Programda çocuğun programın ve öğretmenin değerlendirilmesine yer verilir.	BAO	70	83,34	5834,0 0	3231,0	,818	
	İAS	94	81,87	7696,0 0	0		
16.Program çocukların araştırmasına ve keşfetmesine olanak verir.	BAO	70	81,25	5687,5 0	3202,5	,740	
	İAS	94	83,43	7842,5 0	0		
17. Program yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder.	BAO	70	81,91	5734,0 0	3249,0	,875	
	İAS	94	82,94	7796,0 0	0		
18.Programda konular amaç değil araç olarak kullanılır.	BAO	70	85,26	5968,0 0	3097,0	,463	
	İAS	94	80,45	7562,0 0	0		
19.Program kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır.	BAO	70	82,88	5801,5 0	3263,5	,920	
	İAS	94	82,22	7728,5 0	0		
20.Programda aile eğitimi ve katılımı çalışmalarına yer verilir.	BAO	70	82,99	5809,5 0	3255,5	,896	
	İAS	94	82,13	7720,5 0	0		
21.Programda özel gereksinimli çocuklar için uyarılma etkinliklerinin gerekliliğine yer verilir.	BAO	70	87,64	6135,0 0	2930,0	,174	
	İAS	94	78,67	7395,0 0	0		
22.Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve	BAO	70	84,67	5927,0 0	3138,0 0	,561	

göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.	İAS	94	80,88	7603,0 0			
23.Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir	BAO	70	80,34	5624,0 0	3139,0		,561
	İAS	94	84,11	7906,0 0	0		
24.Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur.	BAO	70	79,64	5575,0 0	3090,0		,494
	İAS	94	84,63	7955,0 0	0		
25.Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.	BAO	70	82,28	5759,5 0	3274,5		,955
	İAS	94	82,66	7770,5 0	0		
26.Sınıf içerisinde öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına özen gösteriyorum	BAO	70	77,46	5422,0 0	2937,0		,210
	İAS	94	86,26	8108,0 0	0		
27.Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları hazırlıyorum	BAO	70	80,00	5600,0 0	3115,0		,488
	İAS	94	84,36	7930,0 0	0		
28.Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum.	BAO	70	76,76	5373,0 0	2888,0		,156
	İAS	94	86,78	8157,0 0	0		
29.Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.	BAO	70	73,46	5142,5 0	2657,5		,027
	İAS	94	89,23	8387,5 0	0		
30.Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	BAO	70	77,40	5418,0 0	2933,0		,157
	İAS	94	86,30	8112,0 0	0		
31.Aile katılım çalışmalarını aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum	BAO	70	75,81	5307,0 0	2822,0		,087
	İAS	94	87,48	8223,0 0	0		
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik. oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.	BAO	70	71,84	5028,5 0	2543,5		,010
	İAS	94	90,44	8501,5 0	0		
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.	BAO	70	71,91	5034,0 0	2549,0		,009
	İAS	94	90,38	8496,0 0	0		

34.Aylık değerlendirilmesini günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.	BAO	70	68,77	4814,0 0	2329,0	,001
	İAS	94	92,72	8716,0 0	0	
35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.	BAO	70	74,49	5214,0 0	2729,0	,041
	İAS	94	88,47	8316,0 0	0	
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.	BAO	70	78,91	5523,5 0	3038,5	,347
	İAS	94	85,18	8006,5 0	0	
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.	BAO	70	75,29	5270,5 0	2785,5	,072
	İAS	94	87,87	8259,5 0	0	
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk program ve öğretmen açısından doldururum.	BAO	70	76,78	5374,5 0	2889,5	,140
	İAS	94	86,76	8155,5 0	0	
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.	BAO	70	75,26	5268,0 0	2783,0	,056
	İAS	94	87,89	8262,0 0	0	
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.	BAO	70	69,29	4850,0 0	2365,0	,001
	İAS	94	92,34	8680,0 0	0	
41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici duyuşsal kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm.	BAO	70	77,30	5411,0 0	2926,0	,185
	İAS	94	86,37	8119,0 0	0	

p<,0

Tablo 17’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Öğelerine Yönelik Maddeler arasında yer alan “Madde-14 Program değerlendirmede ürüne önem verilir.” ve Programın Uygulanmasına Yönelik Maddeler arasında yer alan “Madde-29, Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.”, “Madde-32, Günlük eğitim akışındaki etkinlik,

oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.”, “Madde-33, Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım”, “Madde-34 Aylık planın değerlendirmesini günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.”, “Madde-40 Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.” maddelerine ilişkin görüşlerinde çalışılan kurum değişkenine göre ,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır (14. Madde MWU=2715,500, p=,041, 29.Madde MWU=2657,500, p=,027, 32 Madde MWU=2543,500, p=,010, 33. Madde MWU=2549,000, p=,009, 40. Madde MWU=2365,000, p=,001). Katılımcıların sıra ortalamalarına bakıldığında farkın bütün maddelerde İlköğretim Anasınıfında görev yapan katılımcılar lehinde olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılanlar çalıştıkları kuruma göre incelendiklerinde fark çıkan maddelerden 29. Madde, 33. Madde ve 40. Madde ilkokullarda çalışan okul öncesi öğretmenlerinin öğrenciyi ön plana çıkardığı ve öğrenci merkezli uygulamalara daha çok yer verdiği şeklinde yorumlanabilir. Bu durumun sebebi olarak ise bağımsız anaokullarında çalışan öğretmenlerin kurumlarındaki müdürlerin ve öğrenci velilerinin üst düzeydeki beklentileri karşılayabilmek adına öğrencilerinin fikirlerini ön plana almak yerine daha çok kendi karar verdikleri uygulamaları yapmaktadırlar yorumu yapılabilir. Çünkü bağımsız anaokullarındaki aşırı abartılı kutlama programları, dönem ortalarında ve sene sonların yapılan gösteri ve sergiler ister istemez bu kurumda çalışan öğretmenler üzerinde baskı oluşturmaktadır. Ayrıca meslektaşları arasında kıyaslamaya gidilip; idareci ve veliler tarafından iyi öğretmen kötü öğretmenler damgalamalarının yapılması bağımsız anaokullarında çalışan öğretmenlerin öğretmen merkezli uygulamalardan vazgeçmesini zorlaştırabilmektedir.

Tablo 18: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Eğitim Alma Durumuna Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

		N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	Aldım	13	83,86	10985,50	2114,50	,583
	Almadım	34	79,69	2709,50		
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur,	Aldım	13	82,50	10807,00	2161,00	,746
	Almadım	34	84,94	2888,00		
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir,	Aldım	13	85,03	11138,50	1961,50	,192
	Almadım	34	75,19	2556,50		
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir,	Aldım	13	81,82	10719,00	2073,00	,402
	Almadım	34	87,53	2976,00		
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur,	Aldım	13	81,93	10733,00	2087,00	,506
	Almadım	34	87,12	2962,00		
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir,	Aldım	13	81,86	10724,00	2078,00	,422
	Almadım	34	87,38	2971,00		
7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır,	Aldım	13	82,40	10795,00	2149,00	,665
	Almadım	34	85,29	2900,00		
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır,	Aldım	13	83,71	10966,00	2134,00	,672
	Almadım	34	80,26	2729,00		
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmiştir,	Aldım	13	83,50	10938,00	2162,00	,756
	Almadım	34	81,09	2757,00		
10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi, gereksinim ve yeteneklerini	Aldım	13	82,53	10812,00	2166,00	,778
	Almadım	34	84,79	2883,00		

dikkate alır,							
11.Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir,	Aldım	13	84,49	11068,00	2032,00	,356	
	Almadım	34	77,26	2627,00	0		
12.Programda değerlendirme yönlüdür,	Aldım	13	84,22	11033,00	2067,00	,466	
	Almadım	34	78,29	2662,00	0		
13.Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır,	Aldım	13	83,38	10922,50	2177,50	,812	
	Almadım	34	81,54	2772,50	0		
14.Program değerlendirmede önem verilir,	Aldım	13	84,48	11067,50	2032,50	,401	
	Almadım	34	77,28	2627,50	0		
15.Programda çocuğun, programın ve öğretmenin değerlendirilmesine yer verilir,	Aldım	13	82,16	10762,50	2116,50	,603	
	Almadım	34	86,25	2932,50	0		
16.Program çocukların araştırmasına ve keşfetmesine olanak verir,	Aldım	13	84,15	11023,50	2076,50	,490	
	Almadım	34	78,57	2671,50	0		
17. Program yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder,	Aldım	13	83,69	10964,00	2136,00	,672	
	Almadım	34	80,32	2731,00	0		
18.Programda konular amaç değil araç olarak kullanılır,	Aldım	13	82,49	10806,00	2160,00	,758	
	Almadım	34	84,97	2889,00	0		
19.Program kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır,	Aldım	13	80,77	10581,00	1935,00	,179	
	Almadım	34	91,59	3114,00	0		
20.Programda aile eğitimi ve katılımı çalışmalarına yer verilir,	Aldım	13	82,90	10860,50	2214,50	,954	
	Almadım	34	83,37	2834,50	0		
21.Programda özel gereksinimli çocuklar için uyarılma etkinliklerinin gerekliliğine yer verilir,	Aldım	13	83,12	10889,00	2211,00	,942	
	Almadım	34	82,53	2806,00	0		
22.Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve	Aldım	13	83,78	10975,00	2125,00	,638	

göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir,	Almadım	34	80,00	2720,00		
23.Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir	Aldım	13	83,75	10971,00	2129,00	,648
	Almadım	34	80,12	2724,00	0	
24.Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur,	Aldım	13	81,08	10621,00	1975,00	,297
	Almadım	34	90,41	3074,00	0	
25.Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır,	Aldım	13	83,75	10971,00	2129,00	,664
	Almadım	34	80,12	2724,00	0	
26.Sınıf içerisinde öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına özen gösteriyorum	Aldım	13	81,21	10638,50	1992,50	,312
	Almadım	34	89,90	3056,50	0	
27.Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları hazırlıyorum	Aldım	13	83,03	10876,50	2223,50	,987
	Almadım	34	82,90	2818,50	0	
28.Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum,	Aldım	13	83,11	10887,50	2212,50	,951
	Almadım	34	82,57	2807,50	0	
29.Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum,	Aldım	13	83,85	10985,00	2115,00	,635
	Almadım	34	79,71	2710,00	0	
30.Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum,	Aldım	13	84,01	11005,00	2095,00	,528
	Almadım	34	79,12	2690,00	0	
31.Aile katılım çalışmalarını aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum	Aldım	13	81,28	10647,50	2001,50	,318
	Almadım	34	89,63	3047,50	0	
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum,	Aldım	13	83,21	10901,00	2199,00	,907
	Almadım	34	82,18	2794,00	0	
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım,	Aldım	13	81,24	10643,00	1997,00	,323
	Almadım	34	89,76	3052,00	0	

34.Aylık değerlendirilmesini günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım,	Aldım	13 1	82,18	10765, 00	2119,0 0	,633
	Almadım	34	86,18	2930,0 0		
35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim,	Aldım	13 1	84,03	11008, 50	2091,5 0	,551
	Almadım	34	79,01	2686,5 0		
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım,	Aldım	13 1	81,42	10666, 00	2020,0 0	,348
	Almadım	34	89,09	3029,0 0		
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm,	Aldım	13 1	83,33	10916, 50	2183,5 0	,851
	Almadım	34	81,72	2778,5 0		
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum,	Aldım	13 1	82,14	10760, 00	2114,0 0	,614
	Almadım	34	86,32	2935,0 0		
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum,	Aldım	13 1	81,26	10645, 50	1999,5 0	,298
	Almadım	34	89,69	3049,5 0		
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm,	Aldım	13 1	81,05	10617, 50	1971,5 0	,270
	Almadım	34	90,51	3077,5 0		
41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm,	Aldım	13 1	82,45	10801, 00	2155,0 0	,751
	Almadım	34	85,12	2894,0 0		

p<,05

Tablo 18’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin görüşlerinde program hakkında eğitim alıp almama değişkenine göre ,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır.

Elde edilen bulgulara göre okul öncesi eğitim programı hakkında tanıtım ve uygulama eğitimi alan öğretmenlerin eğitim almayan öğretmenlere göre daha kapsamlı bilgiye ve uygulama açısından ön hazırlığa sahip olmaları yapılan araştırmadaki görüşlerini etkilememiştir. Bu durum da verilen eğitimin niteliği, eğitim veren kişilerin yeteri kadar kapsamlı bilgiye sahip olup olmadıkları hakkında soru işaretleri ortaya çıkarmaktadır şeklinde yorum yapılabilir.

Tablo 19: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Yaş Gruplarına Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	X ²	P	
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	21-25	11	56,14	6,396	,094
	26-30	51	80,62		
	31-35	44	87,69		
	35 üstü	59	86,57		
	Toplam	165			
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	21-25	11	54,32	8,906	,031
	26-30	51	80,15		
	31-35	44	92,73		
	35 üstü	59	83,56		
	Toplam	165			
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.	21-25	11	65,32	5,944	,114
	26-30	51	76,80		
	31-35	44	91,90		
	35 üstü	59	85,02		
	Toplam	165			
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir.	21-25	11	86,05	,688	,876
	26-30	51	80,05		
	31-35	44	85,67		
	35 üstü	59	82,99		
	Toplam	165			
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	21-25	11	43,23	18,860	,000
	26-30	51	79,29		
	31-35	44	99,94		
	35 üstü	59	80,98		
	Toplam	165			
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir.	21-25	11	81,14	1,083	,781
	26-30	51	81,11		
	31-35	44	87,80		
	35 üstü	59	81,41		
	Toplam	165			

7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır.	21-25	11	84,95	3,420	,331
	26-30	51	80,05		
	31-35	44	90,97		
	35 üstü	59	79,25		
	Toplam	165			
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır.	21-25	11	59,82	4,416	,220
	26-30	51	84,09		
	31-35	44	89,44		
	35 üstü	59	81,58		
	Toplam	165			
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmiştir.	21-25	11	83,05	,863	,834
	26-30	51	79,03		
	31-35	44	86,56		
	35 üstü	59	83,77		
	Toplam	165			
10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi, gereksinim ve yeteneklerini dikkate alır.	21-25	11	64,18	3,474	,324
	26-30	51	79,48		
	31-35	44	87,53		
	35 üstü	59	86,17		
	Toplam	165			
11. Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.	21-25	11	66,86	8,454	,038
	26-30	51	73,39		
	31-35	44	94,70		
	35 üstü	59	85,58		
	Toplam	165			
12. Programda değerlendirme çok yönlüdür.	21-25	11	62,05	6,053	,109
	26-30	51	77,54		
	31-35	44	92,95		
	35 üstü	59	84,20		
	Toplam	165			
13. Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.	21-25	11	57,77	9,872	,020
	26-30	51	79,05		
	31-35	44	96,33		
	35 üstü	59	81,18		
	Toplam	165			

		Topla m	165		
		21-25	11	44,41	
		26-30	51	77,02	
		31-35	44	90,17	
14.Program	ürüne	35	59	90,02	11,76
değerlendirmede		üstü			2
önem verilir.		Topla m	165		,008
		21-25	11	61,09	
		26-30	51	78,40	
		31-35	44	89,72	
15.Programda	çocuğun,	35	59	86,05	5,309
programın ve	öğretmenin	üstü			
değerlendirilmesine	yer	Topla m	165		,150
verilir.		21-25	11	64,91	
		26-30	51	78,79	
		31-35	44	94,03	
16.Program	çocukların	35	59	81,78	5,642
araştırmasına	ve	üstü			
keşfetmesine olanak	verir.	Topla m	165		,130
		21-25	11	64,77	
		26-30	51	82,16	
		31-35	44	84,20	
17. Program yakın	çevre	35	59	86,23	2,554
olanaklarının eğitim	amaçlı	üstü			
kullanılmasını teşvik	eder.	Topla m	165		,466
		21-25	11	79,59	
		26-30	51	79,56	
		31-35	44	84,92	
18.Programda konular	amaç	35	59	85,18	,670
değil araç olarak	kullanılır.	üstü			
		Topla m	165		,880
		21-25	11	74,14	
		26-30	51	79,83	
		31-35	44	81,88	
19.Program kültürel	ve	35	59	88,23	1,744
evrensel değerleri	dikkate	üstü			
alır.		Topla m	165		,627
		21-25	11	67,95	
		26-30	51	81,99	
		31-35	44	82,32	
20.Programda aile	eğitimi ve	35	59	87,19	2,054
katılımı çalışmalarına	yer	üstü			
verilir.		Topla m	165		,561

		üstü				
		Topla	165			
		m				
		21-25	11	63,41		
		26-30	51	86,73		
		31-35	44	90,72		
		35	59	77,68	5,207	,157
		üstü				
		Topla	165			
		m				
		21-25	11	48,73		
		26-30	51	81,36		
		31-35	44	83,27		
		35	59	90,60	9,485	,023
		üstü				
		Topla	165			
		m				
		21-25	11	73,68		
		26-30	51	80,11		
		31-35	44	86,75		
		35	59	84,44	1,242	,743
		üstü				
		Topla	165			
		m				
		21-25	11	77,36		
		26-30	51	81,19		
		31-35	44	82,81		
		35	59	85,76	,448	,930
		üstü				
		Topla	165			
		m				
		21-25	11	83,64		
		26-30	51	72,31		
		31-35	44	88,43		
		35	59	88,07	4,578	,205
		üstü				
		Topla	165			
		m				
		21-25	11	116,91		
		26-30	51	84,53		
		31-35	44	80,26		
		35	59	77,40	7,489	,058
		üstü				
		Topla	165			
		m				
		21-25	11	59,77		
		26-30	51	83,03	4,202	,240

hazırhıyorum	31-35	44	86,99		
	35 üstü	59	84,33		
	Toplam	165			
	21-25	11	61,41		
28.Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum.	26-30	51	76,57		
	31-35	44	81,47		
	35 üstü	59	93,73	6,976	,073
	Toplam	165			
	21-25	11	52,73		
29.Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.	26-30	51	83,80		
	31-35	44	78,51		
	35 üstü	59	91,30	7,310	,063
	Toplam	165			
	21-25	11	72,59		
30.Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	26-30	51	68,37		
	31-35	44	92,07	11,94	
	35 üstü	59	90,82	2	,008
	Toplam	165			
	21-25	11	72,73		
31.Aile katılım çalışmalarını aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum	26-30	51	87,28		
	31-35	44	86,11		
	35 üstü	59	78,89	1,863	,601
	Toplam	165			
	21-25	11	61,00		
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.	26-30	51	82,43		
	31-35	44	88,16		
	35 üstü	59	83,75	3,073	,380
	Toplam	165			
	21-25	11	70,82		
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.	26-30	51	82,22		
	31-35	44	85,00		
	35 üstü	59	84,46	,981	,806
	Toplam	165			
	21-25	11	77,55		
34.Aylık planın	21-25	11	77,55	,463	,927

değerlendirmesini günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.	26-30	51	80,79		
	31-35	44	85,08		
	35 üstü	59	84,37		
	Toplam	165			
35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.	21-25	11	71,91		
	26-30	51	82,02		
	31-35	44	88,76		
	35 üstü	59	81,62	1,559	,669
	Toplam	165			
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.	21-25	11	69,68		
	26-30	51	83,50		
	31-35	44	89,55		
	35 üstü	59	80,17	2,398	,494
	Toplam	165			
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.	21-25	11	72,09		
	26-30	51	76,47		
	31-35	44	90,84		
	35 üstü	59	84,83	3,223	,358
	Toplam	165			
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum.	21-25	11	76,41		
	26-30	51	87,09		
	31-35	44	78,80		
	35 üstü	59	83,83	1,157	,763
	Toplam	165			
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.	21-25	11	75,64		
	26-30	51	85,85		
	31-35	44	83,65		
	35 üstü	59	81,42	,663	,882
	Toplam	165			
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.	21-25	11	78,36		
	26-30	51	84,63		
	31-35	44	82,39		
	35 üstü	59	82,92	,196	,978
	Toplam	165			

41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm.	21-25	11	53.14	6,471	,091
	26-30	51	87.62		
	31-35	44	88.10		
	35 üstü	59	80.77		
	Toplam	165	53.14		

Tablo 19’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Öğelerine Yönelik Maddeler arasında yer alan “Madde-2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.”, “Madde-5 Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.”, “Madde-11 Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.”, “Madde-13 Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.”, “Madde-14 Program değerlendirmede ürüne önem verilir.”, Programda Önerilenler Yönelik Maddeler arasında yer alan, “Madde-22 Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.”ve Programın Uygulanmasına yönelik maddeler arasında yer alan “Madde-30 Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.”maddeleri ilişkin görüşlerinde yaş grubu değişkenine göre gruplar arasında ,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır. Hangi gruplar arasında fark olduğunun tespit edilebilmesi için her grup karşılıklı olarak Mann-Whitney U testi ile test edilmiştir; sonuçlarına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir.

Tablo 20: Fark Çıkan Maddelerin Katılımcıların Gruplarına Göre Analizi

	N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P	
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	21-25	11	22,64	249,00	183,00	,022
	26-30	51	33,41	1704,00		
	21-25	11	18,45	203,00	137,00	,011
	31-35	44	30,39	1337,00		
	21-25	11	25,23	277,50	211,50	,034
	35 üstü	59	37,42	2207,50		
	26-30	51	44,52	2266,50	940,50	,083
	31-35	44	52,13	2293,50		
	26-30	51	54,29	2769,00	1443,00	,641
	35 üstü	59	56,54	3336,00		
31-35	44	55,22	2429,50	1156,50	,259	
35 üstü	59	49,60	2926,50			
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	21-25	11	20,09	221,00	155,00	,008
	26-30	51	33,96	1732,00		
	21-25	11	13,64	150,00	84,00	,001
	31-35	44	31,59	1390,00		
	21-25	11	21,50	236,50	170,50	,004
	35 üstü	59	38,11	2248,50		
	26-30	51	42,46	2165,50	839,50	,012
	31-35	44	54,42	2394,50		
	26-30	51	59,87	2798,50	1472,50	,817
	35 üstü	59	56,04	3306,50		

	31-35	44	58,93	2593,00		
	35 üstü	59	46,83	2763,00	993,00	,014
	21-25	11	29,82	328,00	262,00	,692
	26-30	51	31,86	1625,00	0	
	21-25	11	20,32	223,50	157,50	,033
	31-35	44	29,92	1316,50	0	
	21-25	11	28,73	316,00	250,00	,151
	35 üstü	59	36,76	2169,00	0	
	26-30	51	42,35	2160,00	834,00	,013
	31-35	44	54,55	2400,00	0	
	26-30	51	51,18	2610,00	1284,00	,124
	35 üstü	59	59,24	3495,00	0	
	26-30	44	55,24	2430,00	1155,50	,259
	35 üstü	59	49,58	2925,50	0	
	21-25	11	25,14	276,50	210,50	,118
	26-30	51	32,87	1676,50	0	
	21-25	11	17,55	193,00	127,00	,004
	31-35	44	30,61	1347,00	0	
	21-25	11	27,09	298,00	232,00	,064
	35 üstü	59	37,07	2187,00	0	
	26-30	51	43,45	2216,00	890,00	,043
	31-35	44	53,27	2344,00	0	
	26-30	51	54,73	2791,00	1465,00	,776
	35 üstü	59	56,17	3314,00	0	

11. Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.

13. Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.

		26-30	44	57,44	2527,5 0	1058,5 0	,058
		35 üstü	59	47,94	2828,5 0		
		21-25	11	20,55	226,00	160,0 0	,019
		26-30	51	33,86	1727,0 0		
		21-25	11	16,86	185,50	119,50	,006
		31-35	44	30,78	1354,5 0		
		21-25	11	19,00	209,00	143,00	,002
		35 üstü	59	38,58	2276,0 0		
		26-30	51	44,47	2268,0 0	942,00	,148
		31-35	44	52,09	2292,0 0		
		26-30	51	50,69	2585,0 0	1259,0 0	,114
		35 üstü	59	59,66	3520,0 0		
		26-30	44	52,30	2301,0 0	1285,0	,925
		35 üstü	59	51,78	3055,0 0		
		21-25	11	21,36	235,00	169,0 0	,022
		26-30	51	33,69	1718,0 0		
		21-25	11	18,55	204,00	138,00	,013
		31-35	44	30,36	1336,0 0		
		21-25	11	20,82	229,00	163,00	,003
		35 üstü	59	38,24	2256,0 0		
		26-30	51	47,48	2421,5 0	1095,5 0	,818
		31-35	44	48,60	2138,5 0		
		26-30	51	52,20	2662,0 0	1336,0	,245
		35 üstü	59	58,36	3443,0 0		
14. Değerlendirmede önem verilir.	Program ürüne						
22. Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.							

	26-30	44	49,31	2169,50	1179,50	,355
	35 üstü	59	54,01	3186,50	0	
	21-25	11	33,50	368,50	258,50	,617
	26-30	51	31,07	1584,50	0	
	21-25	11	22,64	249,00	183,00	,150
	31-35	44	29,34	1291,00	0	
	21-25	11	28,45	313,00	247,00	,108
	35 üstü	59	36,81	2172,00	0	
30. Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	26-30	51	41,92	2138,00	812,00	,008
	31-35	44	55,05	2422,00	0	
	26-30	51	47,38	2416,50	1090,50	,003
	35 üstü	59	62,52	3688,50	0	
	26-30	44	52,68	2318,00	1268,00	,815
	35 üstü	59	51,49	3038,00	0	

Tablo 20’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Öğelerine Yönelik Maddeler arasında yer alan, “2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.” maddesinde gruplar arası farkların 21-25 yaş ile sırasıyla 26-30 yaş (MWU=183,00, p=,022), 31-35 yaş (MWU=137,00, p=,011) ve 35 yaş üstü (MWU=211,50, p=.034) grupları arasında olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki farklar büyük yaş grupları lehinedir. “5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.” maddesinde gruplar arası farkların 21-25 yaş ile sırasıyla 26-30 yaş (MWU=155,00, p=,008), 31-35 yaş (MWU=84,00, p=,001) ve 35 yaş üstü (MWU=170,50, p=.004) grupları arasında olduğu; 26-30 yaş ile sırasıyla 31-35 yaş (MWU=839,50, p=,012) ve 35 yaş üstü (MWU=993,00, p=,014) grupları arasında olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki farklar 21- 25 yaş grubu ile büyük yaş gruplarında, büyük yaş grupları lehine, 26-30 yaş grubu ile 31-35 yaş grubu arasındaki farkın, 31-35 yaş

grubu lehine ve 31-35 yaş grubu ile 35 yaş üstü grubu ile arasındaki farkın 35 yaş üstü grubu lehine olduğu anlaşılmaktadır. “11. Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.” maddesinde gruplar arası farkların 21-25 yaş ile 31-35 yaş grubu (MWU=157,50, p=,033) ve 26-30 yaş grubu ile 31-35 yaş grubu (MWU=834,00, p=,013) arasında olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki farklar büyük yaş grupları lehinedir. “13. Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.” maddesinde gruplar arası farkların 21-25 yaş ile 31-35 yaş grubu (MWU=127,00, p=,004) ve 26-30 yaş grubu ile 31-35 yaş grubu (MWU=890,00, p=,043) arasında olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki farklar büyük yaş grupları lehinedir. “14. Program değerlendirmede ürüne önem verilir.” maddesinde gruplar arası farkların 21-25 yaş ile sırasıyla 26-30 yaş (MWU=160,00, p=,019), 31-35 yaş (MWU=119,50, p=,006) ve 35 yaş üstü (MWU=143,00, p=,002) grupları arasında olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki farklar büyük yaş grupları lehinedir. Programda Yer Alan Öneriler ile ilgili maddeler arasında yer alan “22. Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.” maddesinde gruplar arası farkların 21-25 yaş ile sırasıyla 26-30 yaş (MWU=169,00, p=,022), 31-35 yaş (MWU=138,00, p=,013) ve 35 yaş üstü (MWU=163,00, p=,003) grupları arasında olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki farklar büyük yaş grupları lehinedir. Programın Uygulanmasına yönelik maddeler arasında yer alan “30. Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.” maddesinde gruplar arası farkların sırasıyla 26-30 yaş grubu ile 31-35 yaş grubu (MWU=812,00, p=,008) ve 35 üstü yaş grubu (MWU=1090,50, p=,003) arasında olduğu görülmektedir. Gruplar arasındaki farklar büyük yaş grupları lehinedir.

Fark testi sonundaki bulgulara göre, ikinci madde de yer alan kazanım ve göstergelerin öğrencilerin gelişim özelliklerine uygunluğuna bakıldığında 26-30, 31-35, 35 yaş ve üzeri öğretmenlerin görüşleri 21-25 yaş grubunda yer alan öğretmenlerin görüşlerine göre daha olumlu yöndedir. Beşinci maddede yer alan kazanım ve göstergelerin farklı yorumlara yol açmayacak şekilde programda yer alması yani açık-seçikliği hakkındaki görüşleri 21-25 yaş öğretmenlerinin 26-30, 31-35 ve 35 üzeri yaş grubundaki öğretmenlere göre daha olumsuzdur. Fakat 31-35 ve 35 yaş üzeri öğretmenlerin görüşleri ise 26-30 yaş grubundaki öğretmenlerin

görüşlerinden daha olumlu yöndedir. Genç öğretmenlerin mesleki tecrübe eksikliği onların kazanım göstergeleri farklı yorumlamalarına neden olduğu düşünülebilir. Madde 11 de “Kazanım göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir” ifadesinde de aynı şekilde yeni çalışmaya başlayan genç öğretmenleri ileri yaştaki öğretmenlere göre daha olumsuz cevaplar vermişlerdir. 31-35 yaş grubundaki öğretmenlerin görüşleri 21-25 ve 26-30 yaş grubu öğretmenlerine göre daha olumludur. Bunun sebebi ise ileri yaşlarda çalışan öğretmenlerin ellerindeki imkânları geliştirerek sınıf içindeki alanları daha kullanılabilir hale getirme becerilerinin yüksek olması şeklinde yorumlanabilir. Gruplar arasında fark çıkan maddelerin bir diğeri olan 13. ve 14. Maddelere verilen yanıtlar incelendiğinde; yaş grubu ileri olan öğretmenlerin genç öğretmenlere göre günü değerlendirme süreci dikkate alırken, programı değerlendirmede ürüne önem verdikleri görülmektedir. Başka bir ifadeyle 31-35 yaş grubu öğretmenler 21-25 ve 26-30 yaş grubu öğretmenlere göre eğitim akışında yer alan günü değerlendirme zamanında süreci dikkate alma konusunda olumlu görüşler belirtmişlerdir. Yine aynı şekilde 26-30, 31-35 ve 35 yaş üzeri öğretmenler 21-25 yaş grubu öğretmenlere göre “program değerlendirme de ürüne önem verilir” maddesine olumlu yanıtlar vermişlerdir. Bu durumda yaşça ileri olan öğretmenlerin genç öğretmenlere göre gün içinde eğitim akışı gereği yaptıkları çalışmalarda bir günlük süreci dikkate aldıkları yorumu yapılabilir. Fakat programı genel olarak uyguladıktan sonra ortaya çıkan istenilen davranış değişikliklerine, somut olarak elde edilen çalışmalara ve öğrencilerin gözle görülebilir gelişim düzeyi artışlarına dikkat etmektedirler. Bir başka deyişle programı değerlendirirken ileri yaşlardaki öğretmenlerin bütün bir programı uygulama sürecinden sonra ortaya çıkan ürünlere önem verdikleri söylenebilir. Madde 22 de yer alan “ Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli şekilde yer verilir.” ifadesine 21-25 yaş grubu öğretmenleri verdikleri cevaplar 26-30, 31-35, 35 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin verdikleri cevaplara göre daha olumsuzdur. Yaşı ileri olan öğretmenler mesleki deneyimleri sonucu çalıştıkları öğrencilerinin yaş gruplarına göre hangi gelişim alanından neler kazanması gerektiğini daha iyi bilmektedir. Bu nedenle programda yer alan gelişim alanlarındaki kazanım göstergelerinin o yaş grubu için yeterli ve dengeli olup olmadığı hakkında fikir yürütme becerisine sahiptirler şeklinde yorum yapılabilir. Madde 30’un fark testlerine sonucunda 31-35 ve 35 yaş üzeri öğretmenlerin 21-25 yaş

grubundaki öğretmenlere göre daha çok bütünleştirilmiş etkinliklere yer verdiği bulgusu ortaya çıkmaktadır. Mesleki kıdem ve yaş arttıkça öğretmenlerinin tecrübeleri gereği tek uygulamada birden fazla kazanım ve göstergeyi öğrencilerine kazandırabilme becerilerinin arttığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 21: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Mesleki Kıdeme Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	X ²	P	
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	1-5	45	77,39	1,371	,712
	6-10	52	83,95		
	11-15	24	84,69		
	16 üstü	44	86,69		
	Toplam	165			
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	1-5	45	74,14	4,122	,249
	6-10	52	88,27		
	11-15	24	90,31		
	16 üstü	44	81,84		
	Toplam	165			
3. Programda yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.	1-5	45	74,30	3,418	,332
	6-10	52	84,10		
	11-15	24	89,79		
	16 üstü	44	86,90		
	Toplam	165			
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir.	1-5	45	79,86	,891	,828
	6-10	52	86,19		
	11-15	24	80,77		
	16 üstü	44	83,66		
	Toplam	165			
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	1-5	45	68,18	10,248	,017
	6-10	52	94,36		
	11-15	24	86,15		
	16 üstü	44	83,02		
	Toplam	165			
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir.	1-5	45	82,03	2,754	,431
	6-10	52	88,40		
	11-15	24	74,00		
	16 üstü	44	82,51		
	Toplam	165			

			m			
		1-5	45	81,32		
		6-10	52	86,29		
		11-15	24	87,06		
		16 üstü	44	78,61	1,607	,658
		Toplam	165			
		1-5	45	79,00		
		6-10	52	85,83		
		11-15	24	83,88		
		16 üstü	44	83,27	,645	,886
		Toplam	165			
		1-5	45	83,79		
		6-10	52	78,59		
		11-15	24	93,50		
		16 üstü	44	81,68	2,327	,507
		Toplam	165			
		1-5	45	76,76		
		6-10	52	82,56		
		11-15	24	84,63		
		16 üstü	44	89,02	1,975	,578
		Toplam	165			
		1-5	45	75,73		
		6-10	52	81,37		
		11-15	24	95,50		
		16 üstü	44	85,55	3,957	,266
		Toplam	165			
		1-5	45	77,76		
		6-10	52	81,21		
		11-15	24	90,69		
		16 üstü	44	86,28	1,848	,604
		Toplam	165			
		1-5	45	69,44		
		6-10	52	93,50	10,97	,012
		11-15	24	93,67	1	
		16 üstü	44	78,64		

		üstü				
		Topla	165			
		m				
		1-5	45	75,26		
		6-10	52	81,16		
		11-15	24	85,44		
14.Program	ürüne	16	44	91,76	3,218	,359
değerlendirmede		üstü				
önem verilir.		Topla	165			
		m				
		1-5	45	78,59		
		6-10	52	80,99		
		11-15	24	82,73		
15.Programda	çocuğun,	16	44	90,03	1,949	,583
programın ve	öğretmenin	üstü				
değerlendirilmesine	yer	Topla	165			
verilir.		m				
		1-5	45	80,68		
		6-10	52	85,39		
		11-15	24	81,27		
16.Program	çocukların	16	44	83,49	,353	,950
araştırmasına	ve	üstü				
keşfetmesine olanak	verir.	Topla	165			
		m				
		1-5	45	81,48		
		6-10	52	81,95		
		11-15	24	71,54		
17. Program yakın	çevre	16	44	92,05	4,040	,257
olanaklarının eğitim amaçlı	kullanılmasını teşvik eder.	üstü				
		Topla	165			
		m				
		1-5	45	77,26		
		6-10	52	87,13		
		11-15	24	75,83		
18.Programda konular amaç	değil araç olarak kullanılır.	16	44	87,91	2,662	,447
		üstü				
		Topla	165			
		m				
		1-5	45	79,63		
		6-10	52	84,08		
		11-15	24	78,23		
19.Program kültürel ve	evrensel değerleri dikkate	16	44	87,77	1,214	,750
alır.		üstü				
		Topla	165			
		m				
		1-5	45	80,59		
		6-10	52	85,54	2,548	,467
20.Programda aile eğitimi ve	katılımı çalışmalarına yer	11-15	24	72,46		
verilir.						

	16 üstü	44	88,22		
	Toplam	165			
21.Programda gereksinimli uyarlama programının gerekliliğine yer verilir.	1-5	45	82,13	4,607	,203
	6-10	52	90,47		
	11-15	24	68,25		
	16 üstü	44	83,10		
	Toplam	165			
22.Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.	1-5	45	74,96	3,673	,299
	6-10	52	85,08		
	11-15	24	78,88		
	16 üstü	44	91,02		
	Toplam	165			
23.Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir	1-5	45	83,19	1,620	,655
	6-10	52	85,70		
	11-15	24	73,35		
	16 üstü	44	84,88		
	Toplam	165			
24.Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur.	1-5	45	74,83	1,980	,577
	6-10	52	85,87		
	11-15	24	84,21		
	16 üstü	44	87,31		
	Toplam	165			
25.Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.	1-5	45	80,78	1,996	,573
	6-10	52	78,29		
	11-15	24	83,92		
	16 üstü	44	90,34		
	Toplam	165			
26.Sınıf içinde öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına özen gösteriyorum.	1-5	45	92,17	2,985	,394
	6-10	52	82,40		
	11-15	24	76,69		
	16 üstü	44	77,77		
	Toplam	165			
27.Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları	1-5	45	75,62	3,181	,364
	6-10	52	88,82		

hazırhıyorum	11-15	24	78,56		
	16 üstü	44	86,09		
	Toplam	165			
	1-5	45	76,73		
28.Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum.	6-10	52	83,86		
	11-15	24	74,54		
	16 üstü	44	93,01	3,916	,271
	Toplam	165			
	1-5	45	77,82		
29.Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.	6-10	52	83,43		
	11-15	24	68,98		
	16 üstü	44	95,43	6,180	,103
	Toplam	165			
	1-5	45	72,94		
30.Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	6-10	52	86,00		
	11-15	24	82,13		
	16 üstü	44	90,22	4,527	,210
	Toplam	165			
	1-5	45	84,30		
31.Aile katılım çalışmalarını aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum	6-10	52	91,42		
	11-15	24	75,58		
	16 üstü	44	75,76	3,911	,271
	Toplam	165			
	1-5	45	71,64		
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.	6-10	52	92,96		
	11-15	24	74,00		
	16 üstü	44	87,75	6,528	,089
	Toplam	165			
	1-5	45	82,18		
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.	6-10	52	88,33		
	11-15	24	69,58		
	16 üstü	44	84,86	2,984	,394
	Toplam	165			
	1-5	45	76,38		
34.Aylık planın	1-5	45	76,38	2,848	,416

değerlendirmesini günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.	6-10	52	88,48		
	11-15	24	76,13		
	16 üstü	44	87,05		
	Toplam	165			
35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.	1-5	45	75,34		
	6-10	52	91,68		
	11-15	24	82,94		
	16 üstü	44	80,60	3,568	,312
	Toplam	165			
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.	1-5	45	82,66		
	6-10	52	85,69		
	11-15	24	77,17		
	16 üstü	44	83,35	,668	,881
	Toplam	165			
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.	1-5	45	73,70		
	6-10	52	84,38		
	11-15	24	92,44		
	16 üstü	44	85,73	3,259	,353
	Toplam	165			
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum.	1-5	45	83,97		
	6-10	52	87,09		
	11-15	24	75,29		
	16 üstü	44	81,39	1,319	,725
	Toplam	165			
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.	1-5	45	79,29		
	6-10	52	91,81		
	11-15	24	72,96		
	16 üstü	44	81,86	4,021	,259
	Toplam	165			
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.	1-5	45	82,13		
	6-10	52	88,36		
	11-15	24	68,63		
	16 üstü	44	85,40	3,391	,335
	Toplam	165			

41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm.	1-5	45	78,53	5,928	,115
	6-10	52	92,22		
	11-15	24	67,48		
	16 üstü	44	85,14		
	Toplam	165			

Tablo 21’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Öğelerine Yönelik Maddeler arasında yer alan, “Madde-5 Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.”, “Madde-13 Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.” maddelerine ilişkin görüşlerinde mesleki kıdem değişkenine göre gruplar arasında ,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır. Hangi gruplar arasında fark olduğunun tespit edilebilmesi için her grup karşılıklı olarak Mann-Whitney U testi ile test edilmiştir; sonuçlarına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir.

Tablo 22: Fark Çıkan Maddelerin Katılımcıların Gruplarına Göre Analizi

		N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	1-5	45	40,96	1843,00	808,00	,003
	6-10	52	55,96	2910,00		
	1-5	45	32,29	1453,00	418,00	,062
	11-15	24	40,08	962,00		
	1-5	45	40,93	1842,00	807,00	,076
	16 üstü	44	49,16	2163,00		
	6-10	52	34,81	2070,00	556,00	,371
	11-15	24	35,67	856,00		
	6-10	52	51,59	2682,50	983,50	,171
	16 üstü	44	44,85	1973,50		
11-15	24	35,40	849,50	506,50	,726	
16 üstü	44	34,01	1496,50			
13 Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.	1-5	45	41,42	1864,00	829,00	,003
	6-10	52	55,56	2889,00		
	1-5	45	31,44	1415,00	380,00	,015
	11-15	24	41,67	1000,00		
	1-5	45	42,58	1916,00	881,00	,285
	16 üstü	44	47,48	2089,00		
	6-10	52	38,50	2002,00	624,00	1,00
	11-15	24	38,50	924,00		
	6-10	52	52,44	2727,00	939,00	,073

16 üstü	44	43,86	1929,0 0		
11-15	24	58,50	924,00		
16 üstü	44	32,32	1422,0 0	432,00	,139

Tablo 22’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Uygulanmasına Yönelik Maddeler arasında yer alan, “5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.” maddesinde gruplar arası farkın 1-5 ile 6-10 yıl deneyime sahip olan (MWU=808,00, p=,003) gruplar arasındadır. Gruplar arasındaki bu fark 6-10 yıl deneyime sahip olan öğretmenler lehinedir. 13. Madde “Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.” de ise fark 1-5 ile 6-10 yıl (MWU= 829,00, p=,003) deneyime sahip olanlar ve 1-5 ile 11-15 yıl (MWU=380,00, p= ,015) deneyime sahip olanlar arasındadır. Bu farklar 1-5 ile 6-10 yıl karşılaştırmasında 6-10 yıl deneyime sahip olanlar lehine, 1-5 ile 11-15 yıl karşılaştırmasında 11-15 yıl deneyime sahip olanlar lehinedir.

Bir başka deyişle 5. madde için 6-10 yıl deneyime sahip öğretmenlerin, programda yer alan kazanım ve göstergelerin çocukların kazanması gereken özelliği, 1-5 yıl deneyim sahip öğretmenlere oranla tam ve net bir şekilde ifade ettiğini düşünmektedirler. Programın bu özelliğine yönelik tutumları 1-5 yıl deneyim sahip olanlara oranla daha olumludur. Yine 13. madde için ise 6-10 yıl ve 11-15 yıl deneyime sahip öğretmenlerin günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır maddesine verdikleri yanıtlar 1-5 yıl deneyime sahip olanlara göre daha olumludur. Bu bulgulardan yola çıkılarak kıdem arttıkça programa bağlılık ve öğretmenlerin program hakkındaki görüşleri artmaktadır şeklinde yorum yapılabilir. Mesleğin ilk yıllarında öğretmenler öğrenciyi merkeze alan çalışmalardan ziyade kendi beklentilerini dikkate almaktadır. Süreçte ortaya çıkan bir takım davranışları önemsemeyerek ürüne bağlı kalmaktadırlar. Öğretmenlerin mesleki kıdemi arttıkça öğrencilerin ihtiyaçlarına göre ne kazanması bekleniyorsa onları kazandırmak için çaba harcadıkları ve süreç içerisinde ortaya çıkan davranışlara önem verdikleri söylenebilir.

Tablo 23: Öğretmenlerin Verdiği Yanıtların Çalıştıkları Yaş Gruplarının Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

		N	Sıra Ortalaması	X ²	P
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.	36-48 ay	13	92,73	.883	.643
	49-60 ay	89	82,58		
	61-72 ay	63	81,58		
	Toplam	165			
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.	36-48 ay	13	90,23	.694	.707
	49-60 ay	89	83,61		
	61-72 ay	63	80,64		
	Toplam	165			
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.	36-48 ay	13	94,65	1.271	.530
	49-60 ay	89	81,61		
	61-72 ay	63	82,56		
	Toplam	165			
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir.	36-48 ay	13	89,73	2.321	.313
	49-60 ay	89	79,18		
	61-72 ay	63	87,01		
	Toplam	165			
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.	36-48 ay	13	89,19	.364	.834
	49-60 ay	89	82,98		
	61-72 ay	63	81,75		
	Toplam	165			
6. Göstergeler bir öğrenme	36-48 ay	13	85,85	.114	.944

özelliğini ifade etmektedir.	ay				
	49-60 ay	89	83,14		
	61-72 ay	63	82,21		
	Toplam	165			
7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır.	36-48 ay	13	94,96		
	49-60 ay	89	79,98	2.390	.303
	61-72 ay	63	84,79		
	Toplam	165			
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır.	36-48 ay	13	94,31		
	49-60 ay	89	81,94	1.008	.604
	61-72 ay	63	82,17		
	Toplam	165			
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmiştir.	36-48 ay	13	82,73		
	49-60 ay	89	82,31	.068	.966
	61-72 ay	63	84,03		
	Toplam	165			
10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi, gereksinim ve yeteneklerini dikkate alır.	36-48 ay	13	77,81		
	49-60 ay	89	80,83	1.065	.587
	61-72 ay	63	87,13		
	Toplam	165			
11. Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.	36-48 ay	13	78,81		
	49-60 ay	89	82,89	.178	.915
	61-72 ay	63	84,02		
	Toplam	165			
12. Programda	36-48 ay	13	75,62	2.414	.299

değerlendirme yönlüdür.	çok	ay				
		49-60 ay	89	79,57		
		61-72 ay	63	89,37		
		Toplam	165			
13.Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.		36-48 ay	13	81,38		
		49-60 ay	89	79,26	2.035	.361
		61-72 ay	63	88,61		
		Toplam	165			
14.Program değerlendirmede önem verilir.	ürüne	36-48 ay	13	87,15		
		49-60 ay	89	81,11	.378	.828
		61-72 ay	63	84,82		
		Toplam	165			
15.Programda çocuğun, programın ve öğretmenin değerlendirilmesine yer verilir.		36-48 ay	13	80,23		
		49-60 ay	89	78,49	2.948	.229
		61-72 ay	63	89,94		
		Toplam	165			
16.Program araştırmasına ve keşfetmesine olanak verir.	çocukların ve	36-48 ay	13	86,15		
		49-60 ay	89	77,71	3.152	.207
		61-72 ay	63	89,83		
		Toplam	165			
17. Program yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder.		36-48 ay	13	82,69		
		49-60 ay	89	81,78	.197	.906
		61-72 ay	63	84,79		
		Toplam	165			
18.Programda konular amaç		36-48 ay	13	82,65	.958	.620

değil araç olarak kullanılır.	ay				
	49-60 ay	89	80,24		
	61-72 ay	63	86,98		
	Toplam	165			
19.Program kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır.	36-48 ay	13	79,62		
	49-60 ay	89	82,54	.162	.922
	61-72 ay	63	84,35		
	Toplam	165			
20.Programda aile eğitimi ve katılımı çalışmalarına yer verilir.	36-48 ay	13	84,27		
	49-60 ay	89	79,79	1.191	.551
	61-72 ay	63	87,27		
	Toplam	165			
21.Programda özel gereksinimli çocuklar için uyarılama etkinliklerinin gerekliliğine yer verilir.	36-48 ay	13	75,04		
	49-60 ay	89	77,28	5.481	.065
	61-72 ay	63	92,73		
	Toplam	165			
22.Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.	36-48 ay	13	86,23		
	49-60 ay	89	80,66	.613	.736
	61-72 ay	63	85,64		
	Toplam	165			
23.Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir	36-48 ay	13	77,15		
	49-60 ay	89	80,83	1.181	.554
	61-72 ay	63	87,28		
	Toplam	165			
24.Okullardaki fiziki şartlar	36-48 ay	13	78,42	.221	.895

programı uygundur.	uygulamaya	ay				
		49-60 ay	89	84,31		
		61-72 ay	63	82,09		
		Toplam	165			
25.Programda yerine aylık planlara yer verilmesi arttırmıştır.	yıllık plan işlevselliği	36-48 ay	13	93,23		
		49-60 ay	89	85,91	2.412	.299
		61-72 ay	63	76,78		
		Toplam	165			
26.Sınıf içinde merkezlerinin oluşturulmasına gösteriyorum.	öğrenme özen	36-48 ay	13	95,96		
		49-60 ay	89	81,60	1.197	.550
		61-72 ay	63	82,31		
		Toplam	165			
27.Günlük eğitim birlikte etkinlik hazırlıyorum	akışıyla planları	36-48 ay	13	82,19		
		49-60 ay	89	82,21	.104	.949
		61-72 ay	63	84,28		
		Toplam	165			
28.Çocukların farklılıklarını küçük grup planlamaya gösteriyorum.	bireysel göze olarak etkinlikleri özen	36-48 ay	13	67,38		
		49-60 ay	89	81,39	2.620	.270
		61-72 ay	63	88,50		
		Toplam	165			
29.Günü zamanlarında bir sonraki gün için etkinliklerde fikirlerini alıyorum.	değerlendirme bir sonraki gün için planlanacak öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.	36-48 ay	13	81,62		
		49-60 ay	89	79,85	1.124	.570
		61-72 ay	63	87,73		
		Toplam	165			
30.Uygulama	kolaylığı	36-48 ay	13	90,19	.925	.630

nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.	ay				
	49-60 ay	89	80,49		
	61-72 ay	63	85,06		
	Toplam	165			
31.Aile katılım çalışmalarım aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum	36-48 ay	13	77,42		
	49-60 ay	89	78,78	2.744	.254
	61-72 ay	63	90,12		
	Toplam	165			
32.Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.	36-48 ay	13	65,15		
	49-60 ay	89	84,07	2.131	.344
	61-72 ay	63	85,17		
	Toplam	165			
33.Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.	36-48 ay	13	77,27		
	49-60 ay	89	79,61	1.847	.397
	61-72 ay	63	88,98		
	Toplam	165			
34.Aylık değerlendirmesini planın günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.	36-48 ay	13	71,46		
	49-60 ay	89	78,14	4.871	.088
	61-72 ay	63	92,25		
	Toplam	165			
35.Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.	36-48 ay	13	73,77		
	49-60 ay	89	82,11	.946	.623
	61-72 ay	63	86,16		
	Toplam	165			
36.Değerlendirme yaparken	36-48 ay	13	65,96	8.124	.017

uygulama meydana gelen sorunları dikkate alırım.	ay				
	49-60 ay	89	77,45		
	61-72 ay	63	94,36		
	Toplam	165			
37.Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.	36-48 ay	13	87,73		
	49-60 ay	89	83,19	.197	.906
	61-72 ay	63	81,76		
	Toplam	165			
38.Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum.	36-48 ay	13	79,73		
	49-60 ay	89	83,81	.114	.944
	61-72 ay	63	82,52		
	Toplam	165			
39.Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.	36-48 ay	13	73,73		
	49-60 ay	89	81,88	1.128	.569
	61-72 ay	63	86,50		
	Toplam	165			
40.Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.	36-48 ay	13	79,35		
	49-60 ay	89	83,35	.095	.954
	61-72 ay	63	83,25		
	Toplam	165			
41.Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkin soruların tamamına yer veririm.	36-48 ay	13	89,88		
	49-60 ay	89	80,43	.792	.673
	61-72 ay	63	85,21		
	Toplam	165			

Tablo 23’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Uygulanmasına Yönelik Maddeler arasında yer alan, “Madde-36 Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.” maddesine ilişkin görüşlerinde çalışılan yaş grubu değişkenine göre gruplar arasında ,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır. Hangi gruplar arasında fark olduğunun tespit edilebilmesi için her grup karşılıklı olarak Mann-Whitney U testi ile test edilmiştir; sonuçlarına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir.

Tablo 24: Fark Çıkan Maddelerin Katılımcıların Gruplarına Göre Analizi

	N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	P	
36.Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.	36-48 ay	13	45,08	586,00	495,00	,357
	49-60 ay	89	52,44	46667,00		
	36-48 ay	13	27,88	362,50	271,50	,027
	61-72 ay	63	40,69	2563,50		
	49-60 ay	89	70,01	6231,00	2226,00	0,14
	61-72 ay	63	85,67	5397,00		

Tablo 24’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Programın Uygulanmasına Yönelik Maddeler arasında yer alan, “Madde-36 Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.” maddesinde gruplar arası farkın 36-48 ay ile 61-72 ay (MWU=271,50, p=,027) çalışma gruplarında ve 49-60 ay ile 61-72 ay (MWU=2226,00, p=,014) çalışma grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Her iki karşılaştırmada da fark 61-72 ay grubu ile çalışanların lehinedir.

Öğretmenlerin çalıştıkları yaş grubuna göre verdikleri cevaplar incelendiğinde, çalıştıkları öğrencilerin yaşları arttıkça uygulama esnasında çıkan sorunları dikkate alma düzeylerinde artış görülmektedir. Bunun nedeni büyük yaş gruplarının sorunlarını çözmede sınırlı zamanlarının olması ve bu süre içerisinde sorunlarına dikkat edilerek çözüm yolları bulunup uygulamaların tamamlanması ilkökul eğitimleri açısından önemlidir. Küçük yaş gruplarının ise uygulamada ortaya çıkan sorunlarının çözülmesinde zamanları daha geniştir. Küçük yaşlarda çözülemeyen sorunun ilerleyen yaşlarda çözülme şansı yüksektir. Ayrıca gelişim özellikleri itibariyle küçük yaş grupları büyük yaş gruplarına göre durumları anlamlandırmada ve yapılan uygulamaları başarma da zorlanmaktadır. Bu sebeplerden dolayı büyük yaş grupları ile çalışan öğretmenlerin küçük yaş grupları ile çalışan öğretmenlere göre ortaya çıkan sorunları daha çok dikkate aldıkları yorumu yapılabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında uygulanmakta olan 2013 okul öncesi eğitim programına ilişkin öğretmen görüşlerinin çeşitli değişkenlerle ilişkisinin incelendiği bu çalışmada, elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Araştırma katılan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre “Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur” ifadesine verdikleri yanıtlar anlamlı bir fark oluşturmuştur. Diğer maddeler için cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark oluşmamıştır. Araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun bayan olması nedeniyle kazanım göstergelere yönelik tutumları erkek katılımcılara göre daha olumludur. Araştırmaya katılan kadın katılımcıların verdikleri yanıtlara göre programda bulunan kazanım göstergeler açık, net ve anlaşılır şekilde ifade edilmiştir. Çocukların gelişim özelliklerine göre neyi kazanması bekleniyorsa onu ifade eder niteliktedir şeklinde sonuca varılmıştır. Çaltık (2004)’te yaptığı çalışmasında hedeflerle konuları ilişkilendirme gücüne değinmiştir. Belirlenen hedeflerle kazandırılması gereken davranışlar arasında uyum olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Akkaya (2011) farklı bir çalışma da amaç kazanım ve içerikle ilgili bulgularında olumlu sonuçlara ulaşmış ve amaç kazanımlarla içeriğin birbirini desteklediğini ileri sürmüştür. Özsrkıntı (2014) 2013 programındaki kazanım göstergelerin açık ve anlaşılır olduğunu belirterek yaptığımız çalışmayla benzer sonuçlar ortaya koymuştur. Çalışmasında programın en önemli kısmının

kazanım göstergeler olduğunu belirterek, belirlenen bir kazanımla yola çıkıldığını göstergelerin o kazanıma ulaşmada yol gösterici olduğunu ifade etmiştir.

Programda yer alan kazanım göstergelerin birbiriyle tutarlı olması, açık anlaşılır net olması ve bu kazanımların bütün gelişim alanlarında dengeli olarak yer verilmesi, önceki programlarda yer alan yıllık plan yerine bu programda aylık plan kullanılmasının eksik görülen yerlerin zamanında telafisine olanak vererek işlevselliği arttırdığı, programın esneklik kapsamında öğretmenlere etkinlik saatlerinin eğitim akışındaki yerlerini değiştirme kolaylığı sağlaması, öğretmenlerin sınıf ortamını öğrenci özelliklerine ve imkânlarına göre tek boyutta değil birçok boyutta kendilerine göre ayarlama fırsatı sağlaması medeni durum değişkeni açısından anlamlı farklar ortaya çıkarmıştır ve çıkan sonuçlar evli katılımcılar lehinedir sonucuna ulaşılmıştır. Cömert (2003) çalışmasında öğretmenlerin yıllık planı her ay için ayrı ayrı yapmanın gereksiz olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Çaltık (2004) araştırmada öğretmenler yıllık plan hazırlarken hedefleri ve kazanılması beklenen davranışların yıl içine dağılımını yapmada zorluklar yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Düşek 2008 yılındaki çalışmasında öğretmenlerin uygulanan programı esnek ve öğrenci merkezli bulduklarını belirtmiştir. Çaltık ve Düşek'in araştırma sonuçlarıyla bu çalışmadaki sonuçların birbiriyle paralel olduğu görülmektedir. Özsırkıntı (2014) ve Köksal (2016)'ın son çalışmalarında ise yine benzer sonuçlar bulunarak araştırmanın bulguları desteklenmektedir. Özsırkıntı (2014) çalışmasında araştırmaya katılanların programı genel olarak basit, sade ve anlaşılır bulduklarını, kazanım göstergelerin de aynı şekilde anlaşılır olmasının uygulamayı kolaylaştırıcı ve başarıyı arttırıcı olduğunu, öğretmenlerin öğrencilerinin gelişim özelliklerini dikkate alarak planlarında ekleme ve çıkarmaları yapmaları için gerekli esnekliğin sağlandığı sonuçlarına ulaşmıştır. Köksal (2016)'a göre öğretmenlerin çoğu kazanım göstergeleri anlaşılır bulmuş ve esnek bir program olarak bütün gelişim alanlarını kapsadığı için olumlu görüş bildirmişlerdir.

Mezuniyet durumu öğretmenlerin programa ilişkin görüşlerini etkilememektedir. Bulgulara göre mezun oldukları okul türüne göre verilen cevaplar incelendiğinde farklı kurumlardan mezun olarak okul öncesi öğretmenliği yapan kişiler arasında anlamlı farklar bulunmamaktadır. Genç (1997) çalışmasında öğretmenlerin

programdan yararlanma derecelerini incelemiş ve mezuniyet durumu ile programdan yararlanma dereceleri arasında anlamlı farklara ulaşmamıştır. Parlakyıldız (1998) ise araştırmasında öğretmenlerin eğitim düzeyleri arttıkça sınıf içerisinde yapılan uygulamalarda daha başarılı oldukları sonucuna ulaşarak bu araştırmayla paralel sonuçlar ortaya koymamıştır. Yine aynı şekilde Yaşar (1998)'da öğretmenlerin mezun oldukları okullar ile günlük programlarını hazırlarken karşılaşılan güçlükler ve bunları çözmeleri arasında anlamlı farklar tespit etmişlerdir. Şıvgın (2005) araştırmasında öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kademesi ile okul öncesi programının ve aile katılımı ile ilgili görüşleri arasında anlamlı farklar bulmuştur. Bu sonuca göre önlisans mezunu olanların fark puanları daha düşüktür.

Öğretmenlerin çalıştıkları kurumlar dikkate alındığında; oluşan ürüne önem verildiği, günü değerlendirme bölümlerinde öğrencilerin fikirlerinin dikkate alındığı, ay sonunda yapılan değerlendirmelerin bir sonraki ay için yol gösterici olduğu, portfolyo dosyası oluştururken daha çok öğrencilerin kendi seçtiği ürünlerin dosyalanması ve yine programın öğretmene esneklik sağlayan bir program olması maddeleri için anlamlı farklar ortaya çıkmıştır. Çıkan sonuçlar ilkökul bünyesindeki anasınıflarında görev yapan öğretmenler lehine olmuştur. Şıvgın 2005 yılında yaptığı çalışmasında öğretmenlerin çalıştıkları kurum ile eğitim durumlarını planlamaları ve programı genel olarak değerlendirilmesi ile ilgili görüşleri arasında anlamlı farklar ortaya koymuştur. Bu çalışmada bağımsız anaokulunda çalışan öğretmenlerin fark puanlarının düşük olduğu sonucu bulunmuştur. Gelişli ve Yazıcı (2012) yaptıkları çalışmada okul öncesi programlarını incelemişler ve şu sonuçları ortaya koymuşlardır; 2006 öncesi programların davranışçı kuramları benimseyip öğretmen merkezli olduklarını, 2006 ve sonrasındaki programların yapılandırmacı anlayışı benimseyerek öğrenci merkezli ve süreç odaklı çalıştıklarını belirtmişlerdir. Sapasağlam (2013) 1952'den günümüze kadar olan okul öncesi eğitim programlarını inceleyen araştırmasında 2013 programının günü değerlendirme zamanlarında çocukların fikirlerinin alındığını, her çocuk için dönem başından itibaren portfolyo dosyalarının tutulduğunu, ailelerle dosya paylaşım günü yapılarak çocuklara kendini ve yaptığı çalışmalarını ifade etme olanağının sağlandığını ayrıca gelişim gözlem formları tutularak süreci dikkate alan gelişim raporlarının dönem sonlarında doldurulduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Yine Köksal (2016) çalışmasında öğretmenlerin

öğrenci merkezli uygulamaya önem verdiklerini, öğrencilerinin ihtiyaçlarına göre kazanım gösterge seçerek ve fikirlerine öncelik tanıyarak etkinlikler planladıkları belirterek bu çalışmadaki bulguları destekler nitelikte sonuçlar ortaya koymuştur.

Milli eğitim bakanlığının 2013 okul öncesi eğitim programı uygulamaya konulduktan sonra her ilde okul öncesi öğretmenlerine program tanıtımı için verdikleri eğitimi alıp almama durumlarına bakılmış ve eğitim alan ve almayan öğretmenlerin program hakkındaki görüşleri arasında anlamlı farklar oluşmamıştır. Genç 1997’de Ankara’da yaptığı araştırmada hizmet içi eğitime katılma durumu ile öğretmenlerin etkinlikleri planlama ve uygulamaları açısından anlamlı sonuçlar olduğunu bulmuş, hizmet içi eğitim alanların bu konuda sorunlar yaşamadıklarını belirtmiştir. Yaşar (2000) yaptığı çalışmada aynı şekilde öğretmenlerin hizmet içi eğitime katılıp katılmama durumları ile eğitim durumlarında kullanılan yöntem tekniklerin seçiminde dikkat ettikleri noktalar arasında anlamlı farklar elde etmiştir. Özsirkıntı (2014) öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimin yetersiz olduğunu ve uygun zamanda verilmediği sonucuna ulaşmıştır. Köksal 2016 yılında yaptığı çalışmada da benzer sonuçlara ulaşarak 2013 programının uygulanmasında yaşanan zorlukların verilen hizmet içi eğitimlerin yetersiz olması, araç gereç eksikliği ve etkinlik örneklerinin azlığı nedeniyle yaşandığını belirtmiştir. Yaptığımız bu çalışmada da hizmet içi eğitim alıp almama durumuna göre anlamlı fark olmaması verilen eğitimin yetersiz olduğu ve kişilere gerekli bilgiyi sağlamadığı sonucunu ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya katılan katılımcı öğretmenleri yaşlarına göre uygulanan ankete verdikleri cevaplar incelendiğinde genellikle 31-35 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin görüşleri daha genç öğretmenlere göre daha olumlu olarak bulunmuştur. Programda yer alan kazanım göstergelerin çocukların gelişim özelliklerine ve çocukların ihtiyaçlarına uygun olduğunu belirten 31-35 yaş öğretmenlerin olumlu cevapları ile Çaltık’ın 2004 de yaptığı çalışma ile paralellik göstermektedir. Çaltık (2004) yaptığı çalışmada hedeflerin çocukların ihtiyaçlarını karşılamak adına belirlendiğini belirtmiştir. Kazanım ve göstergelerin açık ve net olması ile ilgili 31-35 yaş ve üzeri öğretmenler daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Kazanım göstergelere ulaşmak için ileri yaşlardaki öğretmenlerin öğrenme merkezlerine yer verme durumu ile ilgili görüşleri olumlu yönde olmuştur. Gürkan ve Koran (2014) yılında yaptığı çalışmada

öğrenme merkezlerinin düzenlemesinin önemine vurgu yapmış ve okul öncesi öğretmenlerinin bu merkezleri oluşturmaya çaba göstermeleri gerektiğini belirtmiştir. Öğrenme merkezlerinin çocukların ihtiyaçlarına ve ilgilerine göre düzenlenmesi durumunda, çocuğa seçim yapma hakkının tanındığı, karşılaşılabileceği sorunlarla baş etme ve onları çözüme kavuşturma becerisinin gelişmesine katkıda bulunduğu ve çocuklara araştırma inceleme olanağı vermesi açısından oldukça önemlidir (Gürkan, 2014). Bütünleştirilmiş etkinliklere yer verme durumu ile ilgili 31-35 yaş ve üzeri öğretmenlerin görüşleri daha olumlu bulunmuştur. Öğretmenler birkaç gelişim alanını birbiriyle ilişkilendirerek birleştirmeyi Cömert'in 2003 yılındaki çalışmasında belirttiği gibi uygun görmüşlerdir. Bir diğer paralel sonucun bulunduğu çalışma olan Köksal'ın 2016 yılında yürüttüğü akademik çalışmada da öğretmenlerin bütünleştirilmiş etkinliklere planlarında yer verdikleri ve planlanan bu etkinliklerle birden fazla geliş alanındaki kazanım göstergeleri gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan çalışmaya katılan öğretmenlerin kıdemlerine göre verdikleri yanıtlar dikkate alındığında iki madde de anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Bu maddeler kazanım göstergelerinin açık anlaşılır olması ve günü değerlendirme zamanının süreci dikkate almasıdır. Her iki madde içinde 6-10 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin verdikleri yanıtlar daha olumludur. 1997 yılında yaptığı çalışma da Genç öğretmenlerin kıdemi arttıkça programdan yararlanma durumlarının düşük olduğu sonucuna varmıştır. Fakat bu çalışma da kıdemi yüksek olan öğretmenlerin programı daha iyi anlayıp yorumlayarak daha doğru çalışmalar yaptığı görülmektedir. Şıvgın ise 2005 yılındaki çalışmasında öğretmenlerin kıdemleri ile program değerlendirme arasında anlamlı farklar ortaya koymuştur. Bu çalışma da öğretmenlerin değerlendirme açısından verdikleri yanıtlara bakıldığında günlük eğitim öğretim sürecinin sonundaki değerlendirme kısmına önem verdikleri ve bir günlük süreci dikkate alarak değerlendirmelerini yaptıkları görülmektedir.

Okul öncesi kurumlarda öğrenciler belli yaş gruplarına göre sınıflara ayrılmaktadır. Öğretmenler bu yaş gruplarından hangisinde çalışıyorsa ona göre yaptıkları çalışmalar, kullandıkları teknikler ve değerlendirme yöntemleri değişiklik göstermektedir. Çalıştıkları yaş gruplarının farklı olması sebebiyle öğretmenlerin

araştırma kapsamında maddelere verdikleri yanıtlar da değişiklik göstermektedir. Değerlendirme yaparken uygulama sırasında karşılaşılan sorunları dikkate alma maddesinde anlamlı farklar ortaya çıkmıştır. Büyük yaş gruplarındaki öğretmenlerin sorunları daha çok dikkate aldıkları görülmektedir. Uygulama esnasında sınıftaki öğrenci sayısının fazla olması, araç gereç yetersizliği bir takım sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Çaltık 2004 yılındaki çalışmasında programı uygularken çıkan sorunlar olduğunu ve bu sorunların rehberlik çalışmalarının eksikliğinden, fiziksel koşulların uygunsuz olmasından, sınıf içerisindeki öğrenci sayısı fazlalığından ve araç gereçlerin yerli olmamasından kaynaklandığı sonucuna ulaşmıştır. Aynı şekilde Düşek (2008) öğrencilerin yaş gruplarının homojen ayrılmamış olmasının, öğrenci sayısının fazla olmasının ve sınıf içerisindeki materyal eksikliklerinin birtakım sorunlar ortaya çıkardığı sonucuna ulaşmıştır. Özsirkinti (2014) ve Köksal (2016) sınıf içerisinde yaşanan en önemli problemin sınıf ortamının yeni programa uygun olmaması ve yaş gruplarına uygun öğrenme merkezlerinin oluşturulamaması olduğunu yaptıkları çalışmalarda dile getirmişlerdir. Sınıf içerisindeki en önemli sorun olarak görülen öğrenme merkezlerinin okul öncesi eğitimde ne kadar öneme sahip olduğunu Gürkan (2014) yılındaki çalışmasında ilerlemecilik felsefesini benimseyen 2013 okul öncesi eğitim programının demokratik okul ortamları oluşturularak uygulanmasının uygun olacağı görüşündedir. Aynı şekilde öğrencilerin yaş grubu özelliklerine, ilgi ve ihtiyaçlarına göre oluşturulacak öğrenme merkezlerinin okul öncesi dönem çocuğuna seçim yapabilme, karşılaştığı sorunlara çözüm üretebilme ve araştırma inceleme fırsatı sunma açısından imkân sağladığını belirtmiştir.

Sonuç olarak çalışma yazarı ve okul öncesi program uygulayıcısı bir okul öncesi öğretmeni olarak çıkarımlarda bulunacak olursak;

Okul öncesi eğitimde kullanılan programın en önemli kısmı kazanım ve göstergelerdir. Belirlenen kazanım ve gösterge üzerinden etkinlikler hazırlanmakta ve çocukların gelişimlerine katkı sağlanmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre programda yer alan kazanım ve göstergelerin açık, net ve anlaşılır olması uygulama açısından karışıklıkları ortadan kaldırmaktadır. Çocukların bütünsel gelişimleri için

kazanım ve göstergelerin onların ilgi ihtiyaçlarına yönelik dengeli bir şekilde dağılması programın en temel boyutunun sağlamlığını göstermektedir.

Öğretmenlerin çalışmalarına esneklik getiren program, farklı sosyal çevre ve farklı ekonomik gelir seviyesine sahip ailelerin çocuklarına fırsat eşitliği sunmaktadır. Programın esnek olması neticesinde öğretmen sınıf ortamına ve öğrenci düzeyine göre değişiklik yapma imkânına sahiptir. Bu durum her seviyede öğrenciyi merkeze alıp onların hazırbulunuşluk durumuna göre farklı etkinlik çeşitleri uygulamaya olanak sağlamaktadır.

Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim düzeyi arttıkça sınıf içi performanslarının yüksek olacağı düşünülmesine rağmen araştırmada anlamlı farklar ortaya çıkmamıştır. Bunun sebebi, lisans programlarının niteliğinin eksikliği ve öğretmenlik uygulaması fırsatının az olması düşünülebilir. Özellikle okul öncesi öğretmenliği adayının sınıf ortamında ne kadar çok uygulama yapma şansı olursa o derece daha başarılı bir öğretmenlik hayatı olacağı kanısına varılabilir.

Okul öncesi kurumlarındaki yöneticilerin en iyi okul olma hırısından kaynaklanan bir diğer sorun da okul öncesi öğretmenlerini program anlayışına ters olan ürün odaklı çalışmaya itmektir. Özellikle sene sonlarında yapılan sergi ve gösteriler okul öncesi eğitimi amacından saptırmaktadır. Gün içerisinde öğrenciyi merkezli, çocukların ilgi ihtiyaçları doğrultusunda, onların fikirlerini ve isteklerini dikkate alıp etkinlikler planlayan ve uygulayan öğretmen; bütün enerjisini çocuğa vermesi gerekirken kendini dayatmalar sebebiyle hazırlanan yoğun bir yılsonu programı içerisinde bulunmaktadır. Gerçekleştirilen bu sergi ve gösteriler süreci yok sayıp ürünü ön plana çıkaran gereksiz zaman kayıplarıdır. Sosyal faaliyet adı altında ama çocuğu tamamen asosyal olmaya iten çalışmalar yerine, çocuğun özgüvenini destekleyici ve gelişim alanlarına katkı sağlayan yılsonu etkinliklerinin planlanıp uygulanması oldukça önemlidir. Programda yer alan portfolyo sunumlarını dönem sonu faaliyetleri olarak belirleyip, her çocuğun yaptığı çalışmalarını sınıf içerisinde arkadaşlarına ve ailelerine sunması kişisel ve akademik gelişim açısından oldukça faydalı olacaktır. Ayrıca öğretmenlerin çalışma performansını ve isteğini körelten kıyaslamalardan uzak,

tamamen öğrenci merkezli ve süreç odaklı faaliyet gösteren okul öncesi eğitim kurumları okul öncesi eğitimin amaç ve ilkelerine en üst düzeyde ulaşacaktır.

Bakanlık düzeyinde yapılan programdaki değişiklikler öğretmenlere yapılan hizmet içi eğitim faaliyetleriyle aktarılmaktadır. Ankara’da düzenlenen 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı Eğitici Eğitimine katılan bir okul öncesi öğretmeni olarak bu hizmet içi eğitimlerin öğretmenlerin çalışma performansında oldukça etkili olduğu görüşümdedir. Özellikle bu eğitimler öğretmenlerin çalışmasına direkt etki edecek uygulama içerikli planlanmalıdır. Bu araştırma sonucuna göre hizmet içi eğitim alanla almayan öğretmenler arasında anlamlı farklar oluşmamıştır. Aradaki farkın oluşmamasının en önemli sebebi olarak yapılan seminerlerin uygulama odaklı olmaktan ziyade düz anlatım şeklinde olmasıdır. Hizmet içi eğitimlerin içeriği genişletilip niteliği artırıldığında öğretmen bunu sınıfına taşıyacak ve eğitim alan ve almayan öğretmen farkı ortaya çıkacaktır.

Son olarak; okul öncesi programını uygulama esnasında ortaya çıkan bir diğer olumsuz durum ise, kurumların fiziksel koşullarıdır. Programda yer alan öğrenme merkezlerinin oluşturulması ve sağlıklı bir eğitim ortamının sağlanması için kurumların üst düzey standartlara sahip olması gerekmektedir. Gerek sınıfların fiziksel koşulları ve araç-gereç eksikliği gerekse öğrenci sayılarının fazlalığı programı istenen düzeyde uygulamayı engellemektedir. Bazı sınıflarda karma yaş gruplarının yer alması uygulama açısından sorunlar oluşturmaktadır. Bu sorunlar özellikle büyük yaş gruplarını daha çok etkilemektedir. Büyük yaş öğrencilerinin bir diğer öğretim kademesine geçme durumlarından dolayı bu gruplarla çalışan öğretmenler sorunları daha çok dikkate almaktadır. Okul öncesi eğitim programının uygulanma niteliğini arttırmak için diğer eğitim kurumlarındaki anasınıfları tek çatı altında okul öncesi eğitim kurumu olarak toplanmalı ve bu kurumların fiziki koşulları geliştirilmedir.

5.2.Öneriler

Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgulara göre aşağıdaki öneriler getirilmiştir.

5.2.1. Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler

1. Okul öncesi programlarının daha nitelikli uygulanabilmesi için öğretmenlere ve okul öncesi kurum yöneticilerine bilgilendirme amaçlı hizmet içi faaliyetlerinin düzenlenmesi ve bu yapılan faaliyetlerinin niteliklerinin artırılması önerilebilir.
2. Okul öncesi kurumlarındaki fiziksel ortamların iyileştirilmesi ve oluşan araç gereç eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir.
3. İlerlemecilik felsefesini benimseyen okul öncesi programında öğrenci merkezli uygulamaların daha nitelikli olması için sınıflardaki öğrenci sayılarının azaltılması önerilebilir.
4. Özellikle ilkokulların bünyesindeki anasınıflarının farklı etkinlikler yapabilmeleri için okul içerisindeki mekânlar yöneticiler tarafından düzenlenebilir.
5. Okul öncesi öğretmen adaylarının lisans eğitimleri sürecinde öğretmenlik uygulamalarına daha fazla yer verilebilir.
6. Okul öncesi eğitimdeki değerlendirme faaliyetleri için ölçme değerlendirme tekniklerini içeren yayınlar düzenlenmelidir.

5.2.2. Araştırmacılara yönelik öneriler

1. Bu araştırmada Balıkesir merkez ilçelerindeki okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine yer verilmiştir. Aynı çalışma farklı bölge ve farklı iller merkez alınarak yapılabilir.
2. Aynı araştırma öğretmenlere gerekli hizmet içi eğitim verildikten sonra görüşleri alınarak yapılabilir.
3. Okul öncesi öğretmenlerinin program uygulamada karşılaştıkları sorunlara yönelik çalışmalar yapılabilir.

4. Okul öncesi eğitim programlarında niteliğin artmasında nelerin etkili olacağı araştırılabilir.
5. Bu araştırma sorularına açık uçlu maddeler eklenerek ve öğretmenlerin bir kısmıyla birebir görüşmelere yer verilerek yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Acer, D. (2008). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Fiziksel ve Eğitsel Ortamları. Haktanır, G. (Ed.) *Okul Öncesi Eğitime Giriş* (s. 241- 268). Ankara: Anı Yayıncılık
- Akkaya, D.(2011). *2006 Okul Öncesi Eğitim Programının Uygulanmasının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Kayseri İli Örneği)*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:31, Yıl:2011/2. (255-272 S.)
- Akyüz, Y.(2001) “*Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 2001’e)*”Genişletilmiş 8. Baskı Alfa Yayıncılık İstanbul
- Albrecht, K., Miller, L.G.(2004). *The Compheren-sive preschool curriculum*. Maryland: Gryphan House, Beltsville
- Alisinanoğlu, F., Bay, N. (2007). *Okul Öncesi Eğitim Programlarının Tarihsel Gelişimi*, Editör: Yrd. Doç. Dr. Ergin Erginer, XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Tam Metinler, Cilt 3, Detay Yayıncılık, Ankara, s: 476 – 486.
- Alisinanoğlu, F. , Özbey, S. , Kahveci, G.(2007). *Okul Öncesi Dönemde Fen Eğitimi*. Nobel Yayınları, Ankara
- Alisinanoğlu , F. Ve diğerleri (2011). *Okul Öncesi Eğitimde Özel Öğretim Yöntemleri*. Pegem Yayınları. Ankara
- Aral, N., Kandır, A., Can Yasar M. (2002). *Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı*, Yapa Yayın Pazarlama, İstanbul.
- Arslan, H. (2005) “*Ana-Çocuk Sağlığının Çocuk Gelişimine Etkileri*” *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar 2* .Morpa Kültür Yayınları İstanbul
- Arslan, M. (2005). “*Avrupa Birliği Ülkelerinde Okul Öncesi Eğitimin Gelişimi ve Mevcut Durumu*”. Millî Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi Yaz 2005 Yıl 33 Sayı:167
- Balcı, A. (2001). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik Ve İlkeler*. Pegema Yayıncılık, Ankara
- Baykoç, N. Ve diğerleri (2010). *Öğretmenlik Programları İçin Özel Eğitim*. Gündüz Eğitim Ve Yayıncılık. Ankara
- Bekman, S.(1998). *Eşit Fırsat: Anne- Çocuk Eğitim Programının Değerlendirilmesi*. Açev Yayınları. İstanbul
- Bilen, S. , Özevin, B. , Canakay, E. (2009). *Orff Destekli Etkinliklerle Müzik Eğitimi*. Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara
- Bredenkamp, S. , (1992). *What Does Research Say About Early Childhood Education*, (http://www.ncrel.org/sdrs/areas/stw_esys/ch.htm)

- Brewer, J.A. (2004). *Early Childhood Education: Preschool Through Primary Grades(5th Ed.)*. Pearson Education, Boston
- Budunç, A. B., Haktanır, G. (2007). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bakış Açısıyla Çalışma Ortamlarının Değerlendirilmesi*, Editör: Yrd. Doç. Dr. Ergin Erginer, XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Tam Metinler, Cilt 2, Detay Yayıncılık, Ankara, S: 341 – 346.
- Büyükkaragöz, S. (1997). *Program Geliştirme*, Kuzucular Ofset, Konya.
- Büyüköztürk, Ş. ve diğ. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Yayıncılık: Ankara.
- Çalışandemir, F. (2002). *Burdur İli Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerin Uygulama Yeterlik Düzeyleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- Çaltık ,İ. (2004). *Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Anaokulu Ve Anasınıflarında Görev Yapan Öğretmenlerin Uygulanan Okulöncesi Eğitim Programına Ve Programın Kullanımına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cordan, B. , (1997). *Eğitim Politikaları ve Yaygınlaştırılması*, 1. Ulusal Çocuk Gelişimi Eğitimi Kongresi (Ulusal Katımlı), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Cömert, S. , (2003). *Okul Öncesi Eğitim Programının Hakkındaki Öğretmen Görüşleri ve Uygulamaları*, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:7, Sakarya Üniversitesi Yayınları, Sakarya.
- Demir, Ö. (2001). *Anasınıfı Programının Öğretmen Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum
- Demirel, Ö.(2007). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Pegem yayınları
- Demiriz, S., Ulutaş, İ., Karadağ, A. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Eğitim Ortamı ve Donanım*. Ankara, Anı Yayıncılık.
- Dikmen, B.(1994). *Okul Öncesi Eğitimde Doğa Ve Fen Bilimleri Etkinliklerinin Yeri Ve Önemi*. *Okul Öncesi Eğitimciler İçin El Kitabı*. Yapa Yayınları, İstanbul
- Dirim, A.(2004). *“Kız Meslek Liseleri İçin Okul Öncesi Eğitimi”*. Esin Yayınevi 1. Basım İstanbul
- Driscoll, A. , Nopel, N.G. (2008). *Early Childhood Education(4. Education)*. Boston: Pearson Education Inc.
- Duman, T., Dilek, H.(2014). *2006 Okul Öncesi Eğitim Programının Değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı: 33, S.143-158

- Düşek, G. (2008). *2006 Yılında Uygulamaya Konulan Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkında İlköğretim Müfettişleri, Okul Öncesi Eğitim Veren Kurum Müdürleri Ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi (Ordu İli Örneği)* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Ergin, O.(1977) “*İstanbul Mektepleri ve İlim Terbiye ve San’at Müesseseleri Dolayısıyla Türkiye Maarif Tarihi*” Cilt: 3-4 Eser Matbaası İstanbul
- Ergin, O.(1977) “*İstanbul Mektepleri ve İlim Terbiye ve San’at Müesseseleri Dolayısıyla Türkiye Maarif Tarihi*” Cilt: 5 Eser Matbaası İstanbul
- Ertürk, S. , (1982). *Eğitimde Program Geliştirme*. Yelkentepe Yayınları, Ankara.
- Gelişli, Y., Yazıcı, E. (2012). *Türkiye’de uygulanan okul öncesi eğitim programlarının tarihsel süreç içerisinde değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı: 29, s.85-93
- Genç, S. (1997). *Anasınıfı öğretmenlerinin eğitim programından yararlanma derecesi ve nedenlerinin araştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara
- Gordon, M.; Browne, K.W. (2007). *Beginning Essentials in early childhood education*. Canada.
- Gül, Ş.(2009). *Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Ve Öğretmen Adaylarının 2006 Okul Öncesi Eğitim Programının Değerlendirme Unsuruna Yönelik Görüş Ve Davranışlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Denizli
- Güler, D.S. , (2003). *4-5 ve 6 Yaş Okul Öncesi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi, Eğitim Araştırmaları Dergisi, Yıl.4 Sayı.13, Anı Yayıncılık, Ankara*.
- Güneş, F. (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemi Ve Zihinsel Yapılandırma*. Nobel yayıncılık, Ankara
- Gürkan, T. (2007). *Okul Öncesi Eğitim Programının Temel Özellikleri, VI. AntalyaV Sempozyumu: Okul Öncesi Eğitimi ve Öğretmen Eğitimi*, Antalya, s. 41-49.
- Gürkan, T. , Koran, N.(2014). *36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programının Çocuğun Katılım Hakkına Yer Verme Durumu Açısından İncelenmesi*. Journal Of Teacher Education And Educators. Volume 3, Number 2, 2014, 203-226
- Henniger. M. L. (2005). *Teaching an introduction young children*. New Jersey: Pearson Prentice.
- Kandır, A.(1991). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında 4-6 Yaş Grubu Eğitim Programlarının Hazırlanmasında Öğretmenlerin Karşılaştıkları Güçlükler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Karasar, N. (2000) “*Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*” Nobel Yayınları Ankara 10. Baskı

- Kandır, A., Özbey, S. ve İnal, G. (2010). *Okul öncesi eğitimde program(1)kuramsal temeller*. Morpa Kültür Yayınları: İstanbul.
- Kandır, A.,Türkoğlu, D.(2015). *Meb 2013 Okul Öncesi Programının Müzikal Becerilerin Gelişimi Yönünden Değerlendirilmesi*. Hacettepe Universty Faculty Og Health Sciences Journel. Vol:1,No Suppl:2 (2015)
- Kantarcıoğlu, S. (1975).*Anaokulunda Metot ve Öğrenim*, Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Ders Kitapları, MEB, İstanbul
- Kaykanacı, M.(2001). *Milli Eğitim Şuralarında Okul Öncesi Eğitim*. Kastamonu Eğitim Dergisi. Cilt:9, No:1, 103-108
- Kostelnik, M. J., Soderman, A. K., Whiren, A. P. (2007). *Developmentally Appropriate Curriculum, Best Practices in Early Childhood Education*. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Köksal, O. , Dağal, A. ,Duman, A.(2016). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi*. The Journal Of Academic Social Science Studies. International Journal Of Social Science Doi Number:Http://Dx.Doi.Org/10.9761/Jasss3395 Number: 46, P. 379-394, Spring Iv 2016
- Milli Eğitim Bakanlığı (2002). 36 – 72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2006). *Okul Öncesi Eğitim Programı (36 – 72 Aylık Çocuklar İçin)*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2007). *Türk Eğitim Sistemi 2007*, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı(2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. Milli Eğitim Basımevi, Ankara
- Oğuzkan, Ş. , Oral, G. , (1996). *Orta Dereceli Kız Teknik Okulları Okul Öncesi Eğitimi*, Devlet Kitapları, Milli Eğitim Basımevi, _İstanbul.
- Oğuzkan, Ş., Oral, G.(2002). *Okul Öncesi Eğitimi.(11.Basım)*. Meb Basımevi, İstanbul
- Oktay, A.(1989) “*Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Programın Değerlendirilmesi*” .Ya- Pa 6. Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri Ya-Pa Yayınları İstanbul
- Oktay, A. , (1999). *Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim*, 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Oktay, A. ve diğerleri, , (2003). *Ne Yapıyorum? Neden Yapıyorum? Nasıl Yapmalıyım?* Ya-Pa Yayınları, İstanbul.

- Özdemir, S., Bacanlı, H. ve Sözer, M. (2007) *Türk Eğitim Derneği. Türkiye’de Okulöncesi Eğitim ve İlköğretim Sistemi. Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Ankara: TED
- Özsırkıntı, D., Akay, C., Yılmaz Balat, E.(2014). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkındaki Görüşleri (Adana İli Örneği)*. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD). CİLT:15, Sayı:1, Nisan 2014, Sayfa:313-331
- Parlak yıldız, B. , (1998). *Okul Eğitim Öğretmenlerinin Anasınıfı Programını Uygulamadaki Yeterlik Düzeyleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Poyraz, H., Dere, H.(2001). *Okul Öncesi Eğitimin İlke Ve Yöntemleri*. Anı yayıncılık. Ankara
- Sapasağlam, Ö.(2013). *Değerlendirme Boyutuyla Okul Öncesi Eğitim Programları(1952-2013)*. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Yıl:1, Sayı:1,Ekim 2013
- Saracho,O.(1999). Helping families develop emergent. Literacy. Strepies. International Journal of Early Childhood, 31(2), 25-36
- Saracho O. N. , Spodek, B. , (2003). Recent Trends and Innivations in The Early Chilhood Education Curriculum, *Early Chilhood Education and Care*, Vol.173 (2-3), USA.
- Senemoğlu Nuray (1994) “*Okulöncesi Eğitim Programı Hangi Yeterlikleri Kazandırmalıdır?*” Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
- Sönmez, S., Bilir, G.S.(2016). *Meb 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının Sağlık Kavramı Açısından İncelenmesi*. Turkish Online Journal Of Qualitative Inquiry (TOJQI). Volume:7, Issue:1, January 2016, 146-174
- Şıvgın, N.(2005). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Eğitim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri(Denizli İli Örneği)*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli
- Taptık, T. (1992) “ *Erken Çocukluk Gelişiminde Ev Merkezli Eğitim*” .8. Ya- Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri, Ya-Pa Yayınları Bursa
- Temel, F. (2001). *Okulöncesi Eğitime Ana-Babanın Katılımı. Gazi Üniversitesi Anaokulu Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Temel Z. Fulya, Kandır Adalet, Erdemir Nilay & Koçer Çiftçibaşı Hale (2005) “*Okul Öncesi Eğitimde Proje Yaklaşımı ve Program Örnekleri*” Morpa Kültür Yayınları İstanbul
- Tu, T.(2006). *Preschool Science Enviroment: What Is Available İn A Preschool Classroom?* Early Childhood Education Journal, 33(4). 245-251

- Tür, G.(1986). *Okul Öncesi Dönemde Anadili Etkinlikleri*, 4. Okul Öncesi Yaygınlaştırma Semineri, Ya-Pa Yayınları: 154-157
- Üstün, E. (2007). *Okul Öncesi Çocuklarının Okuma-Yazma Becerilerinin Gelişimi*. Morpa yayıncılık, İstanbul
- Walker, D. F. (2003). *Fundamentals of Curriculum: Passion and Professionalism*, Lawrence Erlbaum Associates Publishers: NJ.
- Yaşar, M.C.(2000). *Ankara İl Merkezindeki Anasınıfı Öğretmenlerinin Yeni Eğitim Programı Konusundaki Bilgi Düzeylerinin Saptanması*. H.Ü. Ev Ekonomisi Y.O. Yayınları No:6, Araştırma Serisi:6. Ankara s:1
- Yavuzer, H.(2006) “*Çocuk Eğitimi El Kitabı*” .20. Basım Remzi Kitabevi İstanbul
- Yavuz, C. , Avcı, N. (2007). *Okul Öncesi Eğitimde Kaynaştırma*. Mesleki Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:2, Sayı:2
- Yıldız, S. (2012). *Okul Öncesi Programında Yer Alan Ev Ziyaretlerinin İşlevselliğinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi(Nevşehir Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri
- Yılmaz, N. (1991) “*Anaokulu Öğretmeninin Rehber Kitabı*” .Ya-Pa Yayınları İstanbul
- Zembat, R. (1999). *Okul Öncesi Eğitimde Program, Marmara Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı Rehber Kitaplar Dizisi*, Editör: Rengin Zembat, Ya-Pa, İstanbul, s: 49 – 71.
- Zembat, R. Ve diğerleri (2010). *Okul Öncesinde Özel Öğretim Yöntemleri*. Anı Yayıncılık, Ankara

EKLER

EK 1: ARAŞTIRMA İZİNİ

T.C.
BALIKESİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı: 99191664/605.01/1469491
Konu: Araştırma İzni

10/04/2014

VALİLİK MAKAMINA BALIKESİR

İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07.03.2012 tarih ve 2012/13 sayılı genelgesi

b) Derya KAHVECİ'ye ait 09.04.2014 tarih ve 1461246 sayılı dilekçe

Başvuru Sahibinin Adı Soyadı	Derya Kahveci		
Danışmanı	Yrd. Dc. Dr. Nihat UYANGÖR		
Kurumu/Üniversite/Görev Yeri	Balıkesir Üniversitesi		
Alan/Bölüm	Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı		
Tez,Araştırma veya Anketin Konusu	2013 Okul öncesi Eğitim Programına ve Bu Programın Uygulanmasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi		
Başvuru Tarihi	09.04.2014	Başvuru Sayısı	1461246
Çalışma Başlama Tarihi	10.04.2014		
Çalışma Bitiş Tarihi	01.06.2014		
Veri Toplama Araçları	2013 Okul öncesi Eğitim Programı ve Uygulanmasına Yönelik Anket		
Araştırma Türü	Yüksek Lisans Tezi		

ÇALIŞMA YAPILACAK EĞİTİM KURUMLARININ LİSTESİ

S.No	Okulun Adı	S.No	Okulun Adı
1	Ekli Listede Belirtilen Okullar		
2			
3			
4			

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik izinleri ilgi (a) genelge gereğince yukarıdaki bilgileri belirtilen çalışmanın, eğitim kurumlarında, okul/kurum müdürlüklerinin denetiminde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Mürsel SABANCI
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
10/04/2014
Yusuf CENGİZ
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Eki : Dilekçe ve Ekleri (14 Sayfa)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

T.C.
BALIKESİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 99191664/605.01/1585113

18/04/2014

Konu: Araştırma İzni

..... KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne)

İlgi : Valilik Makamının 10.04.2014 tarih ve 99191664/605.01/1469491 sayılı Onayı

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Derya KAHVECİ' nin "2013 Okul Öncesi Eğitim Programına ve Bu Programın Uygulanmasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi" konulu araştırması ile ilgili veri toplamak amacıyla Altıeylül ve Karesi merkez ilçelerinde bulunan bağımsız ana okulları, ilköğretim ana sınıfları ve kız meslek lisesi uygulama okullarında görevli Okul Öncesi Öğretmenlerine anket çalışması ilgi Makam Onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve söz konusu anket formlarının ekli listedeki okul müdürlüklerine duyurulmasını, 25 Nisan 2014 tarihine kadar ekli listede belirtilen kurumlarda görevli öğretmenlerin katılımının sağlanarak, Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme bürosuna gönderilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Yusuf CENGİZ
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Eki:

Okul Listesi (2 Sayfa)

Not :

Anket form zarfları İl Millî Eğitim Müdürlüğü

İlçe/Okul evrak

gözlerinden alınacaktır.

Dağıtım :

Altı Eylül ve Karesi Kaymakamlıklarına

(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır
Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ef5a-0d77-32bb-9522-ace8 kodu ile yapılabilir.

Kasaplar Mahallesi Sındırgı Caddesi No:1 Merkez/BALIKESİR
Elektronik Ağ: balikesir.meb.gov.tr
E-posta: stratejigelistirme10@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Emre YILDIZ Memur
Tel: (0 266) 239 62 73 - 175
Faks: (0 266) 239 62 74

EK 2: ARAŞTIRMA ANKETİ

2013 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI VE UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK ANKET

Sayın Okul Öncesi Öğretmenim,

Bu anket, okul öncesi öğretmenlerinin 2013 yılında uygulamaya konulan okul öncesi eğitim programı ve uygulanması ile ilgili görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Ankete vereceğiniz cevaplar sadece araştırmada kullanılacak herhangi bir kişi veya kurumla paylaşılmayacaktır. Ankete isim yazmanıza gerek yoktur. Bütün sorulara cevap vermeniz araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini yükseltecektir. Bu nedenle lütfen tüm soruları dikkatli okuyarak yanıtlayınız.

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerinizle ilgilidir. Anket formunu oluşturan İkinci bölüm ise okul öncesi eğitim programı ve uygulanmasına ilişkin görüşlerinizi belirlemek için hazırlanmıştır. Lütfen ikinci bölümde yer alan soruları okuyarak görüşünüzü sizin için *en uygun olan* “**Kesinlikle Katılıyorum (5) - Kesinlikle Katılmıyorum (1)**” seçeneklerinden sadece birini (X) işaretleyerek belirtiniz. Özverili yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Derya KAHVECİ

Balıkesir Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Programları Ve Öğretim Bölümü

Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I:

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz:

Bayan: Bay:

2. Medeni Durumunuz:

Evli: Bekâr:

3. Yaşınız:

21-25: 26-30:
31-35: 35 Ve Üstü:

4. En Son Mezun Olduğu Okul:

Lise: Önlisans: Lisans: Y. Lisans: Doktora:

5. Meslekteki Çalışma Yılı:

1-5 yıl: 6-10 yıl: 11-15 yıl: 16 ve üzeri:

6. Çalıştığınız kurum:

Bağımsız Anaokulu:

İlköğretim Anasınıfı:

Uygulama Anasınıfı:

7. Çalıştığını yaş grubu

36-48 ay:

49-60 ay:

61-72 ay:

8. Yenilenen Programa Yönelik Eğitim Alıp Almama Durumunuz:

Eğitim Aldım:

Eğitim Almadım:

II. BÖLÜM:
ANKET FORMU

ANKET MADDELERİ	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
PROGRAMIN ÖĞELERİNE YÖNELİK MADDELER					
1. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğretmenin yapacaklarını belirtmektedir.					
2. Programda yer alan kazanım ve göstergeler öğrencilerin gelişim özelliklerine uygundur.					
3. Program da yer alan kazanım ve göstergeler uygulanabilir niteliktedir.					
4. Programdaki kazanım ve göstergeler birbirleriyle ilişkilidir.					
5. Kazanım ve göstergeler çocuğun kazanması gereken özelliği farklı yorumlara yol açmayacak şekilde oluşturulmuştur.					
6. Göstergeler bir öğrenme özelliğini ifade etmektedir.					
7. Kazanım ve göstergeler birbirleriyle tutarlıdır.					
8. Programda sarmal yaklaşım temel alınmıştır.					
9. Programda kazanım göstergelere ulaşmada farklı etkinlik çeşitlerine yer verilmektedir.					
10. Programda belirtilen büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler çocukların bireysel ilgi, gereksinim ve yeteneklerini dikkate alır.					
11. Programda kazanım ve göstergelere ulaşmada farklı öğrenme merkezlerine yer verilir.					
12. Programda değerlendirme çok yönlüdür.					
13. Eğitim akışlarındaki günü değerlendirme zamanı süreci dikkate alır.					

14. Program değerlendirmede ürüne önem verilir.					
15. Programda çocuğun, programın ve öğretmenin değerlendirilmesine yer verilir.					
PROGRAMDA ÖNERİLENLERE YÖNELİK MADDELER					
16. Program çocukların araştırmasına ve keşfetmesine olanak verir.					
17. Program yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder.					
18. Programda konular amaç değil araç olarak kullanılır.					
19. Program kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır.					
20. Programda aile eğitimi ve katılımı çalışmalarına yer verilir.					
21. Programda özel gereksinimli çocuklar için uyarlama etkinliklerinin gerekliliğine yer verilir					
22. Programda bütün gelişim alanlarıyla ilgili kazanım ve göstergelere dengeli bir şekilde yer verilir.					
23. Program oyun temelli öğrenmeyi önermektedir.					
24. Okullardaki fiziki şartlar programı uygulamaya uygundur.					
25. Programda yıllık plan yerine aylık planlara yer verilmesi işlevselliği arttırmıştır.					
PROGRAMIN UYGULANMASINA YÖNELİK MADDELER	Her Zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
26. Sınıf içinde öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına özen gösteriyorum					
27. Günlük eğitim akışıyla birlikte etkinlik planları hazırlıyorum					
28. Çocukların bireysel farklılıklarını göze alarak küçük grup etkinlikleri planlamaya özen gösteriyorum.					
29. Günü değerlendirme zamanlarında bir sonraki gün için planlanacak etkinliklerde öğrencilerimin fikirlerini alıyorum.					
30. Uygulama kolaylığı nedeniyle bütünleştirilmiş etkinlikleri tercih ediyorum.					
31. Aile katılım çalışmalarını aylık planda yer verdiğim kazanım göstergelere uygun şekilde planlıyorum					
32. Günlük eğitim akışındaki etkinlik, oyun ve beslenme zamanlarında değişiklik yapıyorum.					

33. Günü değerlendirme zamanında öğrencilerin görüşlerini dikkate alırım.					
34. Aylık planın değerlendirmesini günlük eğitim akışlarının genel değerlendirme kısımlarını dikkate alarak yaparım.					
35. Aylık planda ele alınan kazanım göstergelere ulaşılmadığı durumda diğer aylar bu kazanım göstergeleri planlamaya dâhil ederim.					
36. Değerlendirme yaparken uygulama sırasında meydana gelen sorunları dikkate alırım.					
37. Öğrencilerimin değerlendirmesinin her ay düzenli olarak bütün gelişim alanlarında yapılmasına özen gösteririm.					
38. Günü değerlendirme kısmını kendim çocuk, program ve öğretmen açısından doldururum.					
39. Gelişim raporunu doldururken gelişim gözlem formuna kaydettiğim bilgileri göz önünde bulundururum.					
40. Çocukların gelişim dosyalarına kendi seçtikleri etkinlikleri koymaya özen gösteririm.					
41. Yapılan etkinliklerin değerlendirme kısımlarında betimleyici, duyuşsal, kazanımlara yönelik ve yaşamlara ilişkili soruların tamamına yer veririm.					